Luk
Jisas kandjiyebe wopake Luk boi

Luk pepa bolo Tiopilus awi

1-4 Iwa Kerman Tiopilus, wopake we djindo. Jisas kogo kindja ye po golo aglo erwo gun pi mal ge, una aike wani una kani. Kane, Jisas kandjiyebe tomaka, una merke nakani una pille, pepa bolo no awi. Kambono pepa boi mal embe, na pepa bolo ni auno dje pille moro. Na asamoll po Jisas boll aike wani una moi al kandja merke dje piyo dje pille dje pillka, yene kandjiyebe kaima pai mal kambono na dje awi pille, na pepa bolo ni aundo. Na embe yendo ge ni pupen, asa una ni Jisas kandjiye beke awi ge kandja kaima paro dje kanben.

Tau agelo iwa Sekaraia moi al embe dji, ni warin Jon moya we dji

5 Kandjiyebe ge embe mal paro. Asa iwa kerman Erot dumo Judia king moi kune ge, opa gale awi iwa ta moi, yene kandjiye Sekaraia. Yene epilye una ge Apiya una moi. Apiya una moi ge opa gale awi una epilene moi. Sekaraia
game Elisabet moi ge epilye Aron una moi. 6 Soka God
nale al wopake mopillka, God lo merke dje awi ge soka
kandja dji mal karkar yepill, ke ta nayepill. 7 Embe yepill
ba wombane ta namoi. Elisabet womba kuya kune nayei soka yogagama yepill.

8 Kune ge, opa gale awi una God lotu numb kerman opa gale awo segra dje ye moi mal ge, Sekaraia epilye Apiya una ge embe yembon dje yemaka, Sekaraia woika aike yei.
9 Embe yemaka yenekne moi al, iwa ta God mapill numb
numog po wal garka mirang wopake yendo wal ipo opa

gale aunda iwa ge, kambono dje imbon dje pille moi. Opa
gale awi una singare yei mal pille, tukiye gakle mal embe
yewormaka, Sekaraia dji mal ge pai. Dje i mal ge, kambono
dje wormaka Sekaraia er numog po wal wopake gale God
opa ye awi.

10 Embe ye awo moika, una merke bekleto molo kamang
yemolmaka, 11 God Iwa Kerman tau agelo ta dje worika,
wo alta al agle woto, aglo moi. Sekaraia kane 12 gok dje
kand golo moika, 13 tau agelo embe dji, Sekaraia, ni kand
nagole! Ni kamang ye awin mal God pi pora dji. Ni gaman
gama Elisabet wariye ta moya. Womba kandjiye ge Jon we
djimben. 14 Ni wopake kaima pupenka, una merke wopake
pille womba ge kane wo piye.

15 Una wo embe piye ge are Jon moya mal pille una wo
piye. Are Jon molo God nale al iwa kerman moya. Une
nu wain ne, bia kaima nanonda. Une me kumbe al moya
kune ge, God Murble dje wordaka, wo une boll moya.
16 Une embe yemolo are kandja djindaka, Israel una merke
nomane ake to, God Iwa Kerman pille we yene. 17 Propet
Elaija yembe ye, nomane kerman pai ye wani mal Jon
embe ye wane, wekle po God wonda mal kandja dje pene
wordaka una piye. Ne wombe kambono nonga dje mor
mal ge kerne, ellne tukne wor taimane pundaka, kandja
napir una ge alla kandja pille kond dume dje wanne. God
Iwa Kerman moro ge yene unakiye mor al, Jon po kandja
dje orko wordaka, kambono pille God wonda dje pille wal
amblokun yene we dji.

18 Tau agelo kandja embe djika Sekaraia embe dji, na
iwoga yendo, na gamana ge angama moro, ni kandja
djinden ge, na namba mal piyo ne? dji.

19 Djika tau agelo embe dji, na Gepriel wondo. Na God
boll moll una wondo. Une dje worika na wo ni mon al
kandja dje awill ba, 20 ni na kende djindo dje pren pille,

ni albin ake tondaka kandja nadjimben. Ni dall mopenka warin moyaka alla are kandja djimben we dji.

21 Una merke bekleto molo embe dji, une namba yei
pille God mapill numb numog kanan moro ne? 22 Djimaka
Sekaraia bekle wo, kandja djino dje yei man paika, une dall
una aglene yenj mal embe yeika, kambono kane gok dje
wal ta une boll yenda yei paro dje kani. 23 Sekaraia kogo
opa gale yei pora djika, une er yene numbiye al po moi.
24 Moika, are gamegama Elisabet womba mogi. Elisabet
numog molo pa pika takene 5 pela wor pika, Elisabet embe
dji, 25 asa na womba ta namoi, na ngandjill golo wanill ba,
ipon God Iwa Kerman yene na ye wopake ye aundo we dji.

Tau agelo ta wo embe dji, Maria ni womban Jisas moya we dji

26 Elisabet womba moglo pa pika takene 6 pela erwo
pika, God dje worika, tau agelo Gepriel wo Galili paknato
Nasaret we dji al ge pi. 27 Une pi al ge ambo ta moi kandjiye
Maria. Alla Depit epilye iwa ta moi ge Josep we dji. Soka
bolo imboll dje pille mopill.

28 Pille mopillka tau agelo Maria moi al wo embe dji,
na ni wopake we dje aundo. God ni wopake pille awi,
une ni boll moro we dji. 29 Djika Maria nomane toi, tau
agelo kandja djindo ge me namba mal pai pille djindo
ne? dje pi. 30 Tau agelo embe dji, Maria, ni kand nagole!
God ni wopake pille aundo. 31 Ni womba moglo kupen ge
warin ta moya. Kandjiye ye Jisas we djimben. 32 Une iwa
kerman moya, una wo embe djine, God kupill al moro ge
une wariye moro we djine. Yene gollye king Depit una
kantau yemoi mal, God dje wordaka une po embe yenda.
33 Une king iwa kerman molo, iwa Jekop epilye una kantau
ye pamoya, pora nadjinda, kaima molo pa punda we dje
tau agelo embe dji.

34 Djika Maria embe dji, na wogana ta namoro, ni kandja
djinden ge namba mal yenda ne? dji. 35 Tau agelo embe
dji, God Murble ne, yene yembe dongall paro ge wo ni boll mopell. Embe yembellka ni womban moya ge wopake ta mal moya we dji. Una kane embe djine, ge God wariye
kaima moro we djine. 36 Ni wamben Elisabet angama yei
pora dji, womba kuya mal namoro ba, une womba alla moglo moraka takene 6 pela erwo pundo, ipon wariye
moya manda yero. 37 God embe yendo pille, wal porapora
une yeno dje piya ge yenda kune yendo we dji. 38 Tau agelo
kandja embe djika Maria embe dji, na God boiye ana moro. Une wal ta yeno dje piya ge yendabe dji. Maria kandja embe djika tau agelo kere er pi.

Maria er Elisabet moi al pi

39-40 Kune ge Maria yene koniye kunomiye amblokun ye i, ola dje er Sekaraia numbiye al pi. Sekaraia numbiye yei ge kona distrik Judia kam mekbe al ge yei. Sekaraia gamegama Elisabet numb numogto moika, Maria po
djembon to awi. 41 Maria Elisabet moi al djembon to
awika, womba Elisabet kumbe al molo olup kerman yeika, God Murble wor Elisabet tukiye al pakna po moi. 42 Po
moika Elisabet Maria moi al embe dji, ana kambono mor ge God kanwopake ye aundo ba, ni moren ge une ni kaima kanwopake ye awo, womba kumben al moro ge une kanwopake ye awo embe yendo. 43 Na ana kiwa moro ba
na Iwa Kerman moro ge, une megama ni molo na moll al
wonden. 44 Ni na djembon to awin ge womba kumbena al
ge wopille olup kerman yendo. 45 God ni womban ta moya
we dji ge, ni womban kaima moya dje pin mal pille, God Iwa Kerman ni kanwopake ye awi moren we dje Elisabet embe dji.

Maria gollang dji

[46] Elisabet kandja embe djika Maria embe dji, na Iwa
Kerman God moro ge na pille pla ye aundo. [47] God na i
yem wori pille, na une boll wo kaima pille aundo. [48] Na
une boiye ana kiwa moro, une na ye wopake ye aundo.
Embe pille, ipon molo po are komato una embe djine,
Maria moro ge God wopake ye awi ana moro we djine.
[49] God yembe dongall paro ge une na pille wal kerman ye
na aundo. Une kandjiye paro ge pla kaima paraka, ta mal
kaima yendo. [50] Una God pille kand golo mor una ne, are
moye una porapora God wandill golo wopake ye aunda.
[51] Una kerman mopon dje yene ge, yenekne kogo yembon
dje piye ge, God yembe yemolo amblo kal worda. [52] Una
king kambono mor ge une amblo kal woro, una kandjine
naparo una mor ge, une ga kandjine amblo pla worda.
[53] Una koll golo moi una ge God kwa merke awi no kune
yei. Ba una wal merke kannoi una ge une wal ta nawi, dje
wori kiwa er pi.

[54-55] God kogoye iwa Israel moi ge God yemolo pak to
awi. Na wandill golo wopake ye Abraam auno we dji mal
ge une nakeri, kaima awi. Nono gollne moi al God wo
embe dji, Abraam wombaye mor ge ne, are moye ge na
wandill golo awo pamoyo, pora nadjinda we dje Maria
gollang embe dji.

[56] Embe dji ge Maria Elisabet boll moika, takene sokara
mal embe erwo pika, alla une kere er yem yene numbiye
al pi.

Elisabet wariye Jon moi

[57] Maria er pika Elisabet womba kuya manda yeika,
wariye kui. [58] Womba moika God Iwa Kerman Elisabet
wandill golo wopake ye awi we djimaka, Elisabet epilye
una ne, manda moi una pille Elisabet boll wopi. [59] Embe
yemaka ege 8 pela erwo pika, womba gakle kelip to

kandjiye ye ne Sekaraia kandjiye pai mal ge, kambono
embe ye aumbon dje pille yei. 60 Kambono embe yei ba
Elisabet man dji, une kandjiye Jon we djimbon we dji. 61 Dji
ba una embe dji, ni epilin una moi al kandjine embe ta
napai we dji. 62 Kambono aglene bulo to womba newoga
moi al embe dji, womba kandjiye ge, ne mal we djimbon
ne? dji.

63 Embe djimaka Sekaraia yeika, una pepa iwo aumaka
une bolo embe dji, womba kandjiye ge Jon we djimbon
we dji. Una porapora kane aya dji. 64 Djimaka Sekaraia
une dall una mal embe moi ge kuntaimane pora djika,
une kandja dje God kandjiye amblo pla wori. 65 Una moi
ge kane kand golo, wal embe yei we dje kandjabe to wai
djimaka, dumo Judia kamkimb al moi una porapora pille
keri. 66 Una kandja embe djimaka una pi ge, yenekne
nomane to pille, God Iwa Kerman womba ge kanwopake
yei. Are womba ge namba mal moya ne? dje pi.

Sekaraia God kandja dji mal dje pene wori

67 Jon ne Sekaraia moi ge, God yene Murble dje worika
wo une boll moika, God kandjiye seke pai mal ge, une dje
pene woro embe dji,

68 God Iwa Kerman moro ge nono Israel una porapora
pak to awo, top to i. Yene kandjiye kerman kaima
pandabe dji. 69 God Iwa Kerman moro ge yene
kogoye una Depit epilye una moi al, iwa dongall
ta moi ge dje ika, une wo nono i yem woro aunda.
70 Nono i yem worda we dji ge kamasa God kandja
djika yene propet kambono pepa bolo pagi mal
megiye toi. Kambono pepa bolo embe dji, 71 are
kundayem una wo nono tambon dje yene ge, une
yemolo kamblo kal woro awo, una wo nono ye ke

ye awo embe yene ge, une nono i yem woro aunda.
72-73 Nono kokane Abraam ne, kambono asa moi
una ge, God wandill golo awo une asa kandja gopa
ta dje embe yeno we dji ge, kaima nakeri embe
dji, 74-75 ye kand nagoye. Kundayem una wo ye
tambon dje yene ba, na ye boll molo pak to auno
we dji. Na auno ge ye ege ege singare wopake ye,
kondwe wopake wane, na kogena paro mal embe
ye wanmoye we dji.

76 Sekaraia kandja embe dje kere, yene wariye moi al
embe dji, ni ipon molo benka are una embe djine, God
kona pla moro una ge, ni yene propetye kaima moren
we djine we dji. Une kondwe wonda al ni asamoll po ye
wopake ye mopen we dji. 77 God unakiye mor al ni po
kandja embe djimben, ye singare ke ye waninj ge God kere
awo, ye i yem woro inda we djimben. 78-79 Nono emill ye
pai al wanmolo gopon pai ba, God kupill al molo nono pille
wandill kerman golo awo, olpa awo wori. Nono mopin al
do au djika, nono une boll arngan yendaka wanmopon we
dji.
80 Sekaraia kandja embe dje kerika, are womba Jon
kerman moi poke ge, une nomane dongall paika, po dumo
wapra yei al molo, Israel una moi al kandja dje awi.

2

Maria wariye Jisas moi
(Matyu 1.18-25)

1 Kune ge dumo Rom iwa kerman Sisa Ogastus molo
embe dji, na dumo makimb kantau yendo al ge, una
porapora kandjine bolme! dji. 2 Asa una kandjine buk
al napai, ipon bopon we dji. Dji poke ge, Sairinias
propins Siria kantau yemoi. 3 Sisa Ogastus kandja embe

dje worika, una porapora er yenekne unakne moi al po
kandjine bopon dje er pi. [4] Josep unakiye kaima moi ge
king Depit unakiye kambono moi. Embe pille une distrik
Galili dumo Nasaret kere, er dumo Judia paknato Depit
makimbiye Betlem we dji al ge pi. [5] Josep Maria ino dje
yeika, Maria womba kumbe al moika, soka kandjine bopoll
dje er pupill.

[6] Po Betlem mopillka Maria womba kuya ege manda yei
ba, [7] numb moi ge una pai sill dje keri. Kogkau numbine
ta yei al soka po mopillka, Maria wariye komne kui. Maria
womba i kon allap were, kogkau kwa nono yei al bokis ge,
womba i pakna worika ou pamoi.

Tau agelo ta wo kogsipsip kantau moi una moi al kandja dje awi

[8] Imina pakna pika dumo Betlem orkoto, una pende
yenekne kogne sipsip kantau yemoi. [9] God Iwa Kerman
tau agelo taimanta dje worika, kogsipsip kantau moi una
porapora moi al, God poll dje au kerman djika, kambono
kane kand kerman goi. [10] Tau agelo embe dji, ye kand
nagoye. Na kandja wopake ta paro ge, dje ye aunaka ye
piyeke, una porapora piyeke, ellne tukne arngan yenda.
[11] Nono ipon mormon kune ge, iwa Depit dumoye al ana
ta womba kui. Womba moro ge Iwa Kerman Krais. God
unakiye i yem woro aunda iwa. [12] Womba pamoro, ye po
kanne. Kon allap wero, i kogkau kwa nono yei al bokis ge
wori ou pamoro. Ye po kanme! dji.

[13] Tau agelo kandja embe dje kerika, ola dje tau agelo
ami una mal merke embe womaka, kambono aike molo
God kandjiye amblo i pla woro embe dji, [14] God kaima
pla moro una ge, yene kandjiye kerman pandabe! Une
makimb una kanwopake ye awi ge, arngan yenda moye
we dji.

Kog sipsip kantau moi una womba Jisas kanbon dje pi

15 Tau agelo kandja embe dje kere er kupill al pumaka,
kogsipsip kantau moi una embe dji, nono ola dje er Betlem
po God Iwa Kerman yendo mal kandja djindo ge kanbon
we dji. 16 Embe dje kere, ola dje po kani. Maria ne, Josep
mopillka, wombane ge kogkau kwa nono yei al bokis ge ou
pamoi. 17 Kog sipsip kantau moi una po womba ge kane,
tau agelo kandja dji mal ge kambono kandjabe tomaka,
una moi ge pi.

18 Kambono kandja embe dji ge una pille, aya dji. 19 Ba
Maria ge pille, i tukiye al pakna woro pille pille moi. 20 Kog
sipsip kantau moi una ge alla er yem pi. Kondwe tambiye
po yenekne embe dji, tau agelo wo nono boll kandja dje
awi mal ge womba kaima moi we dje molo wo pille, God
kandjiye amblo pla woro er pi.

Womba Jisas moi ge kandjiye yei

21 Womba Jisas ge moika, ege 8 pela erwo pika kambono
yene gakle kelip to, kandjiye ye Jisas we dji. Maria womba
kumbe al namoi kune, tau agelo wo kandja dji mal ge,
kambono womba kandjiye ye Jisas we dji.

Soka Simeon ne, Ana, womba Jisas kanpill

22 Asa Mosis lo pepa bolo pagi mal ge Josep ne, Maria
embe ye tau mopill. Ege pende erwo pika God nale al
djengimb moi ge pora djika, soka Jerusalem po womba
Jisas God aumboll dje i pupill. 23 God lo asa dje awo bolo
pagi ge embe dji, una warne komne moyeke iwo nanam
aune we dji mal ge, soka embe ye ipo aupill. 24 Ka pulma
soka mo, ka imul wombe soka to gale iwo na opa ye aune
we dji mal ge, soka po embe yepill.

25 Kune ge Jerusalem iwa Simeon we dji ge moi. God
Murble une boll moika, une singare wopake ye, lotu kune
pai mal embe ye ye yei una moi. Iwa ta wo Israel una i

yem worda we dji ge Simeon iwa ge wonda dje pille tau
moi. 26 Moika asa God Murble wo Simeon moi al embe dji,
God iwa Krais dje worda wonda we dji ge, ni gun molo,
kane pagle are gopen we dji. 27 Dje worika Simeon er lotu
numb kerman yei al pi.

Po kani womba neme soka molo Baibel kandja bolo
wori pai mal ge pille, womba iwo God aumboll dje yepill.
28 Simeon kane, manda pika soka wombane ge aupillka,
une kagle i God kandjiye amblo pla woro kamang embe
yei, 29 womba ta kanben we djin ge, na kanill pora dji.
Na ni nukogo una moro, ni yeworbenka na tukna arngan
yendaka goyo. 30 Na iwa ta dje wornaka wo ye i yem worda
we djin ge, na nalena al kaima kanill pora djindo. 31 Una
kuruwo kama porapora kanneke, 32 une kogo yenda mal,
nono Israel una kandjine kerman panda. Une wamo sua
do au djindo mal embe moyaka, Juda una pakna namor
una ge boll porapora kanne we dji.

33 Simeon kandja embe djika, womba neme pille, no
warne moro ba, une ta woi djindo dje pille, soka aya djipill.
34 Simeon embe dji, ye soka mormell ge God ye boll ye
wopake ye aunda we dji. Simeon womba me Maria moi
al embe dji, womba God dje wori ge, une kandja djinda
mal Israel una merke piye ba, merke napiye. Una kandja
ta pandaka, po bake al molo baka yenj mal embe, une
embe mal moyaka una kane man djine. 35 Una kandja
embe djine ge kandja nomane al seke panda ge, er pene
wondaka una piye. Maria, bainat ta ni mindalen al boyaka
pupen we dje Simeon embe dji.

36 Kune ge propet ana ta moi. Ana ge kandjiye Ana we
dji. Ana we dji moi ge iwa Panuel ambore moi. Panuel ge
Aser unakiye moi. Asa Ana ge er iwa po moika, kognumb
7 pela moika woge goi. 37 Goika ana ge ana kangill molo
pika, kognumb 84 pela erwo pi, angama yei. Ege ege ana

ge po lotu numb kerman numogto molo God kogoye ye,
kwamokna nano, kamang eri yemoi. [38] Kune ge Simeon
Maria boll kandja dje mopillka, angama Ana we dji moi
ge manda wo, womba ge kane embe dji, God ni wopake
yenden we dji.

God dje wordaka iwa ta wo Jerusalem i yem woro inda we dji ge, una pende iwa ge wonda dje pille tau moi. Molmaka, ana ge po womba Jisas are kogo yenda mal, kandja dje kambono ge awi.

Josep ne Maria er yem Nasaret pupill

[39] God lo porapora dji mal ge, soka embe ye kere, er
yem po yenekne dumene Galili paknato Nasaret po mopill.
[40] Womba Jisas ge yake kerman moika, nomane wopake
paika, God nono wopake pille awi me ge une boll pai.

Womba Jisas er lotu numb kerman po yei mal

[41] Kognumb ege ege Jisas neme soka er Jerusalem
pupill. Ege kerman Pasopa we dji ge yeika, soka po
kwamokna gai namboll dje er pupill. [42] Kune ge Jisas
kognumb 12 pela moi pora djika, Juda una yenekne
singare ye ye yenj mal, une neme boll aike er Jerusalem
po ege kerman ge kwa nambon dje er pi. [43] Pumaka ege
kerman ge yeika, yenekne kwamokna gai ge no moi. Kwa noi pora djika, Jisas neme soka ne, yenekne unakne boll er yem bon dje yei ba, womba Jisas kambono boll aike napi. Une Jerusalem pakna pamoika, neme soka nakanpill.

[44] Ege taimanta erwo pika, kambono po kondwe tam-
biye pumaka, womba Jisas neme soka yemolo, yenekne
unakne ne, aike pi una ge po dje kanpill. [45] Ba, womba Jisas
aike napi. Soka alla dulo yem Jerusalem pupill. [46] Dulo
pupillka, ege sokara erwo pi. Soka er lotu numb kerman numog po kanpill, una kerman kambono moi al Jisas pakna moi. Kambono kandja dje aumaka, une pille kandja

dje yem woro awika embe yemoi. 47 Womba Jisas kandja
embe djika una kerman kambono pille gok dji. Womba ge
kembis moro ba, une nomane wopake pai paro we dji.
48 Kambono kandja embe dje molmaka, Jisas neme soka
kane gok djipill. Womba me Maria woi ge embe dji, warna,
ni no boll aike nawon ge namba yei pille yen ne? dji. No
nan boll ni pille dulo wanpill, man pai pille, nomane to
wonmoll we dji.
49 Djika womba Jisas embe dji, ye namba yei pille na pille
dulo wonmell ne? dji. Na Nena numbiye al moyo mal paro
ba, ye nakanpill paro we dji. 50 Embe dji ba, soka kandja
dji ge me napupill.
51 Napupillka womba Jisas er woika, neme boll aike er
yem Nasaret pi. Po molo, soka kandja djipill mal ge, une
pille yemoi. Ba wal porapora ye pai ge yene me Maria pille
i nomane al woro moi. 52 Jisas yake kerman moika, yene
nomane dongall paika, God une kanwopake kaima yeika,
una para wopake kani.

3

Jon nu pagle awo kandja dje pene wori
(Matyu 3.1-12 ne, Mak 1.2-8 ne, Jon 1.19-28)

1 Kune ge una gapman moi ge embe mal moi. Kona
dumo Rom yei al iwa kerman Sisa Taiberias kognumb
15 pela une king iwa kerman moi. Iwa Pontius Pailat
distrik Judia kantau yeika, iwa Erot distrik Galili kantau
yeika, Erot age Pilip distrik soka kantau yei, ta Ituria, ta
Trakonaitis. Iwa Laisenias distrik Abilini kantau yei. 2 Iwa
Anas ne, Kaiapas soka ge opa gale awi iwa kerman mopill
kune ge, Sekaraia wariye Jon dumo wapra yei al po moika,
God kandja dje Jon awi. 3 Jon po nu Jodan kapa dumo
yemyem po wanmolo, una moi al kandja embe dje awi, ye
nomane ake taneke, na ye nu pagle aunaka, God ye ke ye

waninj ge kere aunda we dji. [4] Jon kandja embe dje awi ge,
propet Aisaia asa pepa boi mal megiye toi. Une pepa boi
ge embe dji,

Dumo wapra yei al iwa ta yau to embe djindo, Iwa Kerman
kondwe wonda al ge, ye po amblokun ye wopake
yeme! dji. [5] Nu tupa yendo al ye po makimb
wallko wor pla woro, makimb komge nou dje er
pla wo paro al, ye po wallko kal worneke, makimb
alla tune yendaka embe yeme! Kondwe geke bake
yenda ge, ye po amblo du dje, kondwe ku ta mugo
yage ye moya ge, ye po wallko woro ye wopake
yeneke, [6] God dje wordaka, iwa ta wo nono i
yem worda we dji ge wondaka, una kuruwo kama
porapora kanne we dji *(Aisaia 40.3-5)*

[7] Una merke Jon nu pagle aunda dje pille womaka, Jon
kane embe dji, ye nomaga ke moro mal embe wonj. God
are tano we dji ge una ne mal wo dji, ye seke er na moll
al wonj ne? [8] Ye nomane ake kaima toi dal, ye singare
wopake yene, kende nayene. Nono Abraam wombaye
mormon pille God nono wandill golo aunda dje ye napiye!
God ku kiwa ta i bekda ge, wor Abraam wombaye moye,
kune yendo. Ye Abraam wombaye mor mal ge God pille
pla nayendo. [9] God djeapin ta i iko me al wori yero. Iko
megiye wopake ta natoi dal, une simb to kal woro wamo
gaya we dji.

[10] Jon kandja embe djika, una no namba mal yembon
ne? dji. Djimaka, Jon embe dji, [11] iwa ta koniye pakna
soka yei dal, ta i una konpakna ta nayenda una moya al
aunda. Una kwamokna ta nayei dal, ta yenda una para
embe ye aunda we dji. [12] Ku takis i una Jon nu pagle aunda
dje pille wo embe dji, tisa, no namba mal yembon ne? dji.

[13] Djimaka Jon embe dji, ye ku takis ine ge gapman djindo
mal ine, merke naine! we dji.

[14] Kandja embe djika, ami una pende Jon moi al wo
embe dji, no namba mal yembon ne? dji. Jon embe dji, ye
kot kende kulo dje una nawo, ku moni ngundjo nambon
dje nayene. Gapman ye top aundo mal, ye kune imbon dje
piye, kandja nadjine we dji. [15] Jon kandja embe djika, una
moi ge nomane to pille embe dji, God Iwa Krais dje worno
wo nanam unakna i yem worda we dji ge, Jon ge wale moro
mo? dji.

[16] Kandja embe djimaka Jon kandja embe dje awi, na ye
nu kiwa pagle aundo ba, are iwa ta wo na kamblo aunda.
Iwa wonda ge na po une kake su kaye piska tano ge kune
nayenda. Une wonda ge God Murble wamo boll aike iwo
ye pagle aunda. [17] Aunda una ge yemolo bulo amblo i
wit moro ge sek tonda. Megiye yage kalto moya ge i
numb al mogiya ba, tandwane moya ge une i wamo gaya,
do pamoya, pora nadjinda we dji. [18] Jon kandja wopake
merke embe dji ge una pille nomane ake tane dje pille dji.

King Erot wo Jon kaye to pagi
(Matyu 14.3-4 ne, Mak 6.17-18)

[19] King Erot yene age Pilip gamegama ngundjo i, alla
singare ke pende merke yei al ge, Jon man dje, ni singare
embe yenden ge kune nayendo we dji. [20] Djika Erot singare
ke alla ta yei ge une Jon ipo kaye numb wori.

Jon Jisas nu pagle awi
(Matyu 3.13-17 ne, Mak 1.9-11)

[21] Jon una merke nu pagle awo moi al ge, Jisas woika une
Jisas aike nu pagle awi. Awo kerika Jisas kamang yemoika,
kupill al au djika, [22] God Murble ka pulma mal embe pir
dje kal Jisas moi al woi. Woika una ta kupill al molo yau

to embe dji, ni na warna kaima moren. Na ni kanwopake kaima kando, na wopake pille aundo we dji.

Jisas Gollye asa moi mal kandjine (Matyu 1.1-17)

23 Jisas kogo kindja yeno dje yei ge une kognumb 30 pela
mal embe moi. Una molo embe dje kani, Jisas ne moi ge
Josep. Josep moi ge ne Ilai. 24 Ilai ne ge Matat. Matat ne
ge Lipai. Lipai ne ge Melki. Melki ne ge Janai. Janai ne ge
Josep. 25 Josep ne ge Matatayas. Matatayas ne ge Emos.
Emos ne ge Nayum. Nayum ne ge Eslai. Eslai ne ge Nakai.
26 Nakai ne ge Mat. Mat ne ge Matatayas. Matatayas ne
ge Semen. Semen ne ge Josek. Josek ne ge Joda. 27 Joda
ne ge Joanan. Joanan ne ge Resa. Resa ne ge Serubabel.
Serubabel ne ge Siyaltiyel. Siyaltiyel ne ge Neri. 28 Neri
ne ge Melki. Melki ne ge Adi. Adi ne ge Kosam. Kosam
ne ge Elmandam. Elmandam ne ge Er. 29 Er ne ge Josua.
Josua ne ge Eliyesa. Eliyesa ne ge Jorim. Jorim ne ge Matat.
Matat ne ge Lepai. 30 Lepai ne ge Simeon. Simeon ne ge
Juda. Juda ne ge Josep. Josep ne ge Jonam. Jonam ne ge
Eliyakim. 31 Eliyakim ne ge Meleya. Meleya ne ge Mena.
Mena ne ge Matata. Matata ne ge Natan. Natan ne ge
Depit. 32 Depit ne ge Jesi. Jesi ne ge Obet. Obet ne ge
Boas. Boas ne ge Sala. Sala ne ge Nason. 33 Nason ne ge
Aminadap. Aminadap ne ge Admin. Admin ne ge Arni.
Arni ne ge Esron. Esron ne ge Pares. Pares ne ge Juda.
34 Juda ne ge Jekop. Jekop ne ge Aisak. Aisak ne ge Abraam.
Abraam ne ge Tera. Tera ne ge Naor. 35 Naor ne ge Seruk.
Seruk ne ge Reu. Reu ne ge Pelek. Pelek ne ge Eper. Eper
ne ge Sala. 36 Sala ne ge Kainan. Kainan ne ge Arpasat.
Arpasat ne ge Siyem. Siyem ne ge Noa. Noa ne ge Lamek.
37 Lamek ne ge Metusela. Metusela ne ge Enok. Enok ne
ge Jaret. Jaret ne ge Mayalalel. Mayalalel ne ge Kenan.

[38] Kenan ne ge Enos. Enos ne ge Set. Set ne ge Adam.
Adam ne ge God.

4

Satan wo Jisas kamale toi
(Matyu 4.1-11 ne, Mak 1.12-13)

[1] God Murble Jisas boll puka to moika, une nu Jodan
kapa kere er pi. God Murble Jisas dje i er dumo wapra yei al
pi. [2] Satan Jisas kamale to molo pika, ege 40 pela erwo pi.
Jisas kwamokna nano moika une koll toi. [3] Koll toi moika
Satan wo embe dji, ni God wariye kaima mon dal, ku kiwa
ge djimbenka, erwo bret kulpundabe dji.

[4] Dji ba, Jisas embe dji, God kandjiye bolo wori paro ge
embe djindo, nono mormon ge kwa eri no namopon we
dji. [5] Djika Satan Jisas ipo pla wori moika, Satan dumo
kerman wopake yei mal porapora ombine dje awika, Jisas
kuntaimane kani. Pora djika [6] Satan embe dji, dumo
kerman porapora kanden ge ni kantau yembenka kandjin
kerman pandaka, yemben dongall panda mopen. God i na
awi pora dji. Na una auno ge auno. [7] Ni kaken gopiye boglo
na kandjina amblo pla worin dal, wal porapora kanden ge
ni imben we dji. [8] Dji ba Jisas embe dji, God kandjiye bolo
wori paro ge embe djindo, ye kakene gopiye boglo, una
kandjine amblo pla naworne. Iwa Kerman God taimane
moro ge kandjiye amblo pla worme! dji.

[9] Djika Satan Jisas dje ipo Jerusalem lotu numb kerman
kam kona plakill kaima yei al beto wori moika, embe dji, ni
God wariye kaima mon dal, plo dje er kal piye! dji. [10] God
kandjiye bolo wori paro ge embe djindo, une tau agelo dje
wordaka wo ni amblo ineke [11] ni kaken al ku ta nabopen
we dji.

12 Satan kandja embe dji ba Jisas embe dji, God kandjiye
bolo wori paro ge embe djindo, God Iwa Kerman ge yembe
paro mo naparo ne dje su nayeme! dji.
13 Djika Satan Jisas kamale merke toi mal ge kere, er po
molo alla yem wo yeno dje pille moi.

Jisas distrik Galili molo kogo kindja yeno dje yei (Matyu 4.12-17 ne, Mak 1.14-15)

14 God Murble wo Jisas boll moika, une er distrik Galili
po moi. Una Jisas woi moro we djimaka dumo yemyem pa
wani una porapora pi. 15 Dumo porapora wani al Jisas lotu
numb numog po God kandjiye dje awika, una porapora
pille Jisas kandjiye amblo pla wori.

Jisas kandja dji ge dumo Nasaret una napille mop awi (Matyu 13.53-58 ne, Mak 6.1-6)

16 Dumo Nasaret Jisas asa po molo yaki al une po moi.
Une singare ye ye yei mal pille Sabat ege yeika, une er lotu
numb pi. Une numog po aglo molo, God kandjiye pepa al
pai ge une kere auno dje yei, 17 propet Aisaia pepa bolo
pagi ge iwa ta iwo Jisas awika, une pelo kani kandja tuge
ta bolo wori pai ge embe dji,

18 God Murble ge na boll moraka, God na ngambalna al
kopong galo woro, une na dje worika, una wal
kannanonj una mor al, na po kandja wopake dje
auno we dji. Une na dje worika wo una kaye pamor
una dje i orko woro awo, una nalene emill yei una,
na po amblo poi dje awo, una ye ke ye awinjka una
imb kake mor al, na po amblo pille dje auno we dji.
19 Asa God embe dji, na una ye wopake ye auno we
dji mal ge une ipon yeno dje pille dji we dji *(Aisaia
61.1-2)*

20 Jisas kandja dje pora dje kere, une buk amblo pakna
woro, alla awo yem woro ami dje moi. Una porapora lotu
numb numog moi ge Jisas taimane kanmolmaka, 21 une
embe dji, kandja buk al pai ye pi mal ge, ipon megiye
tondo we dji.

22 Jisas kandja embe djika, una pille aya dji, Jisas una
wopake moro dje pille embe dji, ge Josep wariye moro ba,
une kandja wopake dje nono aundo we dji.

23 Embe djimaka Jisas embe dji, ye kandja embe djinj
ba, are ye na moro al kandja buko ta dje awo embe
djine, dokta, nenem gaklen amblo wopake ye aumben we
djine. Ni dumo Kaperneam po kogo dongall yen we dji
ge, ni nenem dumen al molo wal ta yembenka kanbon we
djine. 24 Na kandja kaima dje ye aundo, propet ta molo
yene unakiye mor al po, God kandjiye djinda, una napiye.
25-26 Na kandja kaima dje ye aundo, kamasa iwa Elaija moi
kune, kupill amblo pel yeika kam natoi. Koll kermanke
kaima ye pa pika, kognumb 3 pela ne, takene 6 pela erwo
pi, pora dji. Yei kune ge Israel ana kangill kambono merke
moi ba, God Elaija dje nawori. Ana kangill taimanta kona
dumo Saidon paknato Sarepat moi al dje wori. 27 Propet
Elisa moi kune ge, Israel una ke kenj merke toi moi ba,
Elisa Israel una taimanta moi ge une po ye wopake ye
nawi, man. Une dumo Siria una Naman ge ke kenj toika
moi iwa ge, Elisa po ye wopake ye awi we dji.

28 Jisas kandja embe djika una porapora lotu numb moi
ge pille ellne kumbso awi. 29 Kambono numb gull take moi
al sekerbye ta manda djeke kaima yeika, kambono Jisas i
bekle po sekerbye yei al amblo pup to kal worbon dje yei.
30 Ba une kambono moi al pakna kere er pi.

Iwa ta kum tukiye al moi ge Jisas wo iwori (Mak 1.21-28)

31 Jisas distrik Galili paknato molo er dumo Kaperneam
po moi. Po molo Sabat ege ege yei kune ge une God
kandjiye dje una awo moi. 32 Jisas kandja dje awi ge una
pille aya dji. Une namba pai mal pille kandja djindo we
dji. 33 Kune ge iwa ta lotu numb numog moika, kum ke
tukiye al moika une yau kerman to embe dji, 34 a! Jisas ni
dumo Nasaret una wonden. Ni wo no namba ye auno dje
pille wonden? Ni wo no tano dje pille wonden mo? Na ni
kando. God dje wori iwa wopake moro we dji ge ni wale
wonden we dji.
35 Djika Jisas kum ke ge kandja awo embe dji, ni kandja
kere! Una ge kere erwo orko piye! dji. Djika una porapora
kanmolmaka, kum ge yemolo una ge amblo pup to kal
wori ba, ye ke ye nawo er orko pi.
36 Una porapora moi ge aya dje, yenekne kandja dje pille
embe dji, Jisas ge namba paro, yembe dongall paro, une
kandja namba mal dji, kum ke iwa tukiye al moi ge kere
erwo orko pundo ne? dji. 37 Jisas embe yei mal ge una
kandja dje wai djimaka, una dumo pakna moi ge kandja
pille pora dji.

Saimon kopegama ke to pai ge Jisas wo i gun woro awi (Matyu 8.14 ne, Mak 1.29-31)

38 Jisas aglo lotu numb ge kere er Saimon numbiye al
po moi. Saimon ana kope gakle ninga kerman dje paika,
angama ge ke embe tondo we dje Jisas dje awi. 39 Jisas
po angama pai al magi dje, gakle ninga dji al une kane
man dji. Djika, gakle kiwa yeika, angama ola dje aglo po
kwamokna iwo una moi ge awi.

Una merke ke to moi ge Jisas i gun woro awi (Matyu 8.16-17 ne, Mak 1.32-34)

40 Olpa er kal puno dje yeika, una ke kayekaye toi moi
i Jisas moi al iumaka, una taimantaiman dje moi ge, Jisas

gaklene ambika ke toi moi ge pora dji. [41] Una merke kum
ke tukne al moi ge Jisas iwori. Kum ke moi ge er orko
bon dje ye yau to embe dji, ni God wariye wonden we dji,
God Krais dje worno wo nanam unakna i yem worda we dji
mal, Jisas wale wondo dje kambono embe kani pille, Jisas
kandja awo embe dji, ye kandja ge nadjime! dji.

Lotu numb merke yei al Jisas po wani (Mak 1.35-39)

[42] Kam kindja tagika Jisas dumo moi al ge kere, er dumo
una namoi al pi. Una merke dulo po, Jisas er tambiye ta
napunda, no boll moya dje pille embe yei. [43] Kambono
embe yemaka Jisas embe dji, nono mopon ba, God na dje
wori woll ge, na dumo porapora po, yene dumoye wopake
kantau yendo mal ge, dje una auno we dji. [44] Jisas distrik
Judia molo, lotu numb merke yei al po kandja dje una awo
embe yei.

5

Jisas kandja djika Pita pis merke toi (Matyu 4.18-22 ne, Mak 1.16-20)

[1] Kune ge Jisas nu erim Genesaret djeke aglo moika, una
merke po gull bolo i pakna wori, une God kandjiye djinda
pupon dje pille yemoi. [2] Jisas molo kani, kanu soka iwo
nu erim djeke wori pamopill. Pagi una yenekne pis kon
was ye, amblo ye wopake yembon dje pille er pi pai. [3] Jisas
Saimon kanuye al po pakna molo Saimon moi al embe dji,
ni kanu ker ta amblo tangill to ipo nu erim djeke worben
panda we dji. Jisas pakna ami dje molo kandja dje una awi.

[4] Jisas kandja dje awo kere, une Saimon moi al embe
dji, ni agan kambono boll pis kon ipo nu mur moro al
worneke, pis tambon we dji.

5 Djika Saimon embe dji, Iwa Kerman, no imina pis
tambon dje ye pupin tagi, ta natopin. Kerbon ba alla, ni
ipon kandja djinden pille, na pis kon alla nu al woro kanno
we dji. 6 Kambono kon ge nu al kal wormaka, pis merke wo
kon al puka to molmaka, kon ge tup djino dje yei. 7 Pita
age kambono pende boll aglene as yemaka, kogo aike ye
wani una pende kanu al moi ge, kane manda wo pis i kanu
soka dakalo papill al wori, kanu soka aike pis puka toika,
er nu guloto bell mal pai. 8-9 Pis merke tomaka, Pita ga aike
wani una ge kane, kand kerman golmaka, Saimon Pita po
Jisas kake al gopiye boglo awo embe dji, Iwa Kerman, na
djingdjang una moro, ni na kere er piye! dji.
10 Pita kogo aike ye wani una soka Sebedi wariye Jems
ne, Jon para kane kand gopillka, Jisas Saimon moi al embe
dji, ni kand nagole! Ipon manda pis inden mal embe, ni
are po una dje i pakna worben we dji.
11 Djika kambono kanu ipo orko woro kere, wal pora-
pora moi ge kere, Jisas boll aike er pi.

Jisas wo iwa ta kenj toi i gun woro awi
(Matyu 8.1-4 ne, Mak 1.40-45)

12 Kune ge Jisas po dumo ta yei al wanmoika, gakle kenj
toi iwa ta wo Jisas moi al kake gopiye boglo taimagaus
pamolo kamang ye embe dji, Iwa Kerman, ni pora we
djimbenka, na gaklena al djengimb moro ge pora djindaka
God nale al na kiwa moyo we dji.
13 Djika Jisas iwa ge gakle al amblo embe dji, na pora we
djindo. Ni gaklen al djengimb moro ge pora djinda we dji.
Djika ke kenj toi pai ge kuntaimane pora djika, kiwa moi.
14 Jisas kandja dongall dje iwa ge awo embe dji, ni na embe
yell we nadjimben. Ni po gaklen al ombine dje aumbenka,
opa gale awinj una kanne we dji. Asa una gaklene kiwa yei
kune ge, Mosis kane, ye opa ta yene we dji. Dji mal ge ni

po opa embe gale aumbenka, ni gaklen kiwa yero mal una
kanne we dji.
15 Jisas yene man dji ba, une yei mal ge una kane
kandjabe to wai djimaka, una merke pille Jisas kandja
djinda pupon dje womaka, ke to pai una i gun worda dje
womaka embe yei. 16 Una embe woi ba Jisas kune merke
kere, er dumo wapra yei al po kamang yei.

Iwa ta kake agle golo ke yei Jisas i gun woro awi
(Matyu 9.1-8 ne, Mak 2.1-12)

17 Kune ge Jisas kandja dje moi al ge, Parisi una ne,
God lo dje awi una aike wo ami dje pille moi. Kambono
distrik Galili ne, distrik Judia dumo kerker pakna yero ge
ne, Jerusalem kere er woi. God yembe dongall ge Jisas boll
moika, una ke toi moi ge une ye wopake ye awi. 18 Embe
yeika iwa ta kake agle goi una ge, una pende tumblo i
numog po Jisas moi al kal worbon dje yei, 19 ba una merke
molmaka, dumo sill dje keri, kond ta nayei. Kake agle goi
iwa ge una tumblo i pla po, numb be donamb sellki. Una
numog molo kanmaka, kake agle goi iwa ge palbam boll
kise dje Jisas gume al kal wori. 20 Kambono pillgi pai ge
Jisas kane, kake agle goi iwa pai al kandja embe dji, agana,
ni singare ke ye wanin ge na kere aundo we dji.
21 Djika God lo dje awi una ne, Parisi una ellne kumbsika,
yenekne kandja dje pille embe dji, une ge ne mal molo
God kandjiye ambro ne? dji. God taimane una singare
ke ye waninj ge kere aunda ba alla, une djindo ge kune
nayendo we dji. 22 Kambono nomane embe paika, Jisas
pille embe dji, ye namba yei pille kandja ge nomane al pai
djinj ne? 23-24 Une ge singare ke ye wani na kere aundo
mal ge ye kanne kune nayendo. Ba na djinaka une aglo
kond erwo punda ge, ye kanne kune yenda. Embe yeno ge
na Una Wombe moro ge na ombine dje aunaka ye kanne.

Na namba awi pille, makimb una singare ke, kere auno ge kune yendo we dji.

Jisas kandja embe dje kere kandja dje kake agle goi iwa moi al awo embe dji, na ni pille djindo, ni agle! Palbam amblo i er numbin al piye! dji.

25 Jisas kandja embe djika una kanmolmaka, kake agle goi iwa ge, ola dje aglo molo palbam amblo i. God kandjiye amblo pla woro, er yene numbiye al pi. 26 Er pika una
porapora aya dje, kand kerman golo, God kandjiye amblo pla woro embe dji, ipon wal ta mal ta yei kanmon we dji.

Jisas djika iwa Lipai woika aike er pupill
(Matyu 9.9-13 ne, Mak 2.13-17)

27 Jisas po kani ku takis i una iwa kandjiye Lipai we dji ge wo takis numb numog moi. Moika Jisas po embe dji, ni na boll er we! dji. 28 Lipai wal porapora moi ge kere er woika, Jisas boll aike er pupill. 29 Soka po Lipai numbiye al pupillka, Lipai Jisas pille kwamokna kerman gale djika una merke woi. Ku takis i una ne, una pende kiwa moi una ge porapora womaka, soka boll aike kwa no moi. 30 Kambono
kwa no molmaka, Parisi una ne, yenekne unakne God lo dje awi una yemolo Jisas kogoye una kambono moi al po Jisas kandjiye amblo embe dji, ye namba yei pille ku takis i una ne, singare ke ye waninj una boll aike kwa ne, nu no mor ne? dji.

31 Jisas embe dji, man, una kiwa moye ge dokta mor al napine, una ke tonda una ge dokta moro al pine we dji. 32 Una wopake mor una nomane ake tane dje pille na nawoll. Na woll ge singare ke ye waninj una nomane ake tane dje pille woll we dji.

Juda una God pille kwamokna mapill yei
(Matyu 9.14-17 ne, Mak 2.18-22)

33 Una pende embe dji, Jon kogoye una ne, Parisi kogoye
una mor ge God pille, kamang ye, kwamokna mapill kune
merke yenj we dji. Ni kogen una kwa ne, nu eri nonj ge
kune nayendo we dji.
34 Jisas kandja buko ta dje yem woro embe dji, iwa ta ana
ino dje yenda ge, una merke kwa nane we djindaka, una
wo kwa mapill yene mo? Ge man, nayene we dji. 35 Are
una wo iwa ge to i er pine kune ge, kambono wandill golo
kwa nanane we dji.
36 Jisas kandja buko ta embe dji, una konpakna kindja ta
yendaka, i to ball dje konpakna gole yenda boll to boye ge
kune nayendo. To boi dal, konpakna kindja ge ye ke yene.
Kon pakna kindja gole boll aike to boye ge una kanne kune
nayendo we dji.
37 Una wain megiye nuye kindja i kog meme gakle kon
gole segi dal kune nayenda. Kon gole ge, wain nuye yake
kerman pundaka, kon billa djindaka, wain nuye tulu dje
er kal makimb al pundaka, kon ke yendaka embe yembell.
Una embe nayene. 38 Kon kindja i wain nuye kindja segiye
ge kune yenda we dji. 39 Wain nuye asa yei ge una no kere,
wain nuye kindja nambon we nadjine we dji. Embe djine,
wain nuye asa yemoi ge no nopin ambi we djine we dji.

6

Sabat ege yei kune ge Jisas po kogo yei
(Matyu 12.1-8 ne, Mak 2.23-28)

1 Ege Sabat yeika, Jisas wit mau pakna pika, yene
kogoye una boll aike wit megiye pende i amblo i wikai ye
tandwane iworo noi. 2 Nomaka Parisi una embe dji, ipon
ege Sabat yero, God kogo nayeme dji. Ye wo kogo embe
yenj ge kune nayendo we dji. 3 Djimaka Jisas embe dji, asa
Depit koll toika une epiliye boll aike po yei mal Baibel pepa
bolo pagi, ye kere nakani paro. 4 Une er God numbiye al

numog po molo bret yei ge i no, age kambono moi ge awi
we dji. Ba bret yei ge God awi bret yei. Una kiwa nanane,
opa gale awinj una nane we dji. [5] Embe yei pille ege Sabat
yero ge, una kogo yene mal Una Wombe kantau yendo we
dji.

Iwa ta agle ke yei Jisas ye wopake yei
(Matyu 12.9-14 ne, Mak 3.1-6)

[6] Ege Sabat ta yeika, Jisas er lotu numb numog po molo
una moi al kandja dje awi. Dje awo moi al ge iwa ta moi.
Yene agle woto ke ye, mapa to pai. [7] God lo dje awi una
ne, Parisi una Jisas moi al kane gi dje moi, ipon ge Sabat
yero, Jisas iwa ge ye wopake ye awi dal, nono une to kot
ye aumbon dje pille moi.
[8] Kambono nomane al embe paika, Jisas kane, iwa agle
ke yei iwa moi al po embe dji, ni aglo wo una mor al ge
pakna mopen we dji. Djika iwa ge wo pakna aglo moika,
[9] Jisas embe dje kambono moi ge awi, nono ege Sabat yero
kune ge, una ye wopake ye aumbon mo, ye ke ye aumbon?
Nono una amblo pille dje aumbon mo, nono una togopon
ne? dji. [10] Embe dje kere Jisas una moi al, kane woinambo
dje kankere, agle ke yei iwa moi al embe dji, ni aglen amblo
du djiye! dji. Une agle amblo du djika, alla wopake pai.
[11] Embe yei ba Parisi una ne, God lo dje awi una ellne
kumbsika, Jisas ye ke ye aune mal ga po kandja dje pi.

Jisas Aposel 12 pela dje i
(Matyu 10.1-4 ne, Mak 3.13-19)

[12] Kune ge Jisas er makimb mekbe al po kamang ye
God awo moika kam tagi. [13] Tagika, yene kogoye una dji
womaka una 12 pela dje i. Une embe dji, na ye kandjine
Aposel we djino. Na namba awo, na ye dje wornaka, ye
pille po na kogena yene we dji. [14] Dji ge Saimon kandjiye
gun ta yei Pita we dji. Ta Pita age Andru, ta Jems, ta Jon,

ta Pilip, ta Bartolomyu, [15] ta Matyu, ta Tomas, ta Alpias
wariye Jems, ta Saimon epil Selot moi una we dji ge, [16] ta
Jems wariye Judas, ta Judas Iskariot Jisas i kundayem una
awi iwa.

Jisas una merke ke toi moi ge i gun woro awi (Matyu 4.24-25 ne, Mak 3.7-12)

[17] Jisas kogoye una boll makimb mekbe ge kere er kal
woi. Jisas dumo tune ta yei al po aglo moika, kogoye una
merke woi. Distrik Judia una ne, Jerusalem una ne, nambis
una, dumo Taia ne, Saidon moi una porapora yenekne
dumene kere er woi. [18] Kambono Jisas kandja djinda
pupon dje pille, ke toi mor ge, i gun woro aunda dje pille
wo moi. Una kum ke tukne al moi ge Jisas wo kandja djika,
kum ke er orko po keri. [19] Jisas nomane dongall ge er orko
woika, una porapora ke to pai moi ge kiwa moi. Una merke
kane Jisas gakle ambpon ge nono ke toi mormon ge pora
djinda dje pille, Jisas ambpon dje embe yei.

Una wal kannanane ge wopille moye (Matyu 5.1-12)

[20] Jisas yene kogoye una moi al kane embe dji, ye una
wal kannanane ge, ye wopille moye. God dumoye wopake
yero ge ye dumene yero. [21] Ye ipon kam koll golo mor una
ge, ye wopille moye. Are koll nagoye. Ye ipon kimb yemor
una ge, ye wopake pille moye. Are ye poyene. [22] Una
Wombe yene wombaye ye mor we dje kanke ye awo, mop
awo, kandja ke dje awo, ye kandjine ambi dal, ye wopille
moye. [23] Kambono embe yene ge ye kane wo kaima pille
moye. Are ye kupill al pine ge, top kerman ine. Kambono
ye ke ye awinj mal ge, yenekne gollne kambono, propet ye
ke ye awo embe ye wani mal, ipon ge embe eri ye pamor.
[24] Ye wal merke kannonj una mor ge, imb ye boll wonda!
Ipon manda ge ye wopake pille mor, ba are ye wopake

namoye. 25 Ipon ye kwa nonj kumbo yendo mor ge, imb
ye boll wonda! Are ye koll goye. Ipon ye una poye waninj
ge, imb ye boll wonda! Are ye kimb kallngane yene. 26 Una
ye kandjine amblo pla worne ge, imb ye boll wonda! Asa
ye gollne wo propet kende moi al kandjine amblo pla woro
yei mal embe ge, ipon una ye kandjine amblo pla worinj
we dji.

Kundayem una mor ge nono ye wopake ye aumbon (Matyu 5.38-48)

27 Na kandja djindo mal ye pille mor ge, na kandja dje
ye aundo. Kundayem una moye al, ye wopake pille aune.
Una wo ye kanke ye awi dal, ye singare wopake ye aune.
28 Una ye mangal to awi dal, ye kandja wopake dje aune.
Una ye ke ye awi dal, kambono wopake moye dje pille
kamang ye God aune. 29 Iwa ta ni paunin al tonda ge, ni
kane ake to paunin yemto aumbenka, aike tonda. Iwa ta
ni kon jaket inda ge, konpakna aike aumben, ni man we
nadjimben. 30 Iwa ta wo, ni wal ta aumben we dji dal,
ni aumben. Iwa ta wo ni wal i punda ge, ni dje i yem
naworben. 31 Una ye ye wopake ye aune dje pir mal ge,
ye wopake ye una embe aune.

32 Una wo ye wopake kanneke, ye kane yem wopake
kanne ge, God ye top aunda mo? Ge man, naunda. Ye
yenj mal embe ge, ke yenj una kambono yenekne ye noi
una boll kanwopake embe kaninj. 33 Una wo ye wopake
pille auneke, ye wopake pille awo yem worne ge, God ye
top aunda mo? Man, naunda. Ye yenj mal embe, ke yenj
una ye kune yenj. 34 Ni wal aumben ba, wal wulle awo
yem worno dje yenden ge, God ni top aunda mo? Man,
naunda. Ke yenj una mor ge yenekne wal aune wulle awo
yem worbon dje pille yenj. 35 Ye embe nayene. Kundayem
una mor ge ye wopake kane, wopake ye aune. Ye wal aune

ge, kiwa aune. Ye awo wulle i yem naworne. Ye embe yei dal, God ye top kerman aunda. Ke yenj una ne, God wopake we dje nawinj una, God kanwopake pille aundo. God embe yendo ge, ye kane yene. Yei dal, God kerman
pla kaima moro ge, ye une wombaye kaima moye. 36 Ye
Nane wandill golo wopake ye aundo mal ge, ye wandill golo wopake ye embe yeme!

Una singare yene mal nono nadjimbon
(Matyu 7.1-5)

37 Jisas embe dji, una singare yene mal ye nadjine. Ye dje nawi dal, God ye singare yene mal ye dje naunda. Ye una kandjine mopne nabiye ge, God ye kandjine mopne nabiya. Una wo ye ke ye aune ge, ye alla kere awi dal, God
ye ke yenj ge alla kere aunda. 38 Ye una wal auneke, God
wal ye aunda. Wal kembis ta naunda man, wal kerman kaima aundaka, puka to tulu dje yagno dje yenda. Ye una wal aune mal embe God ye aunda we dji.

39 Jisas kandja buko ta dje una moi al awo embe dji, iwa nalene emill yenda una soka mopellka, ta yemolo ta kond ombine dje aunda ge kune yendo mo? Ge man, soka aike
kulngamb yage tupa tambell. 40 Skul womba mor ge tisa
kamblo naune ba, womba skul dje kere, are tisa moro mal embe moye.

41 Ni nalen al iko dake boll pandaka, agan nale al
iko djekene kembis panda kane djimben mo? 42 Agana,
ni nalen al iko djekene kembis paro ge, na iworno we djimben ba, ni nalen al iko dake boll paro ge nakanden mo? Ni djillaken soka paro una moren! Asamoll ni nalen al iko boll panda ge iworbenka, nalen wopake panda. Alla are ni agan nale al wal moya ge, ni kane iworben kune yenda we dji.

Iko moro mal megiye tondo
(Matyu 7.16-20 ne, 12.33-35)

43 Yendo mal embe iko ke moya megiye wopake na-
tonda. Iko wopake moya megiye ke natonda. 44 Iko ge
yene megiye paro mal tondo. Ka kagle paro al una po
iko pik megiye naworne. Alla ka mul paro al una po
wain megiye naworne. 45 Una wopake mor ge, yenekne
nomane wopake paro mal pille, singare wopake yenj. Una ke mal mor ge, yenekne nomane ke paro mal, singare ke yenj. Yenj mal embe, una kandja dje orko worinj mal ge, yenekne nomane pakna moro mal pille kandja dje orko worinj we dji.

Iwa soka numb takpill
(Matyu 7.24-27)

46 Ye na moro al embe djinj, Iwa Kerman, Iwa Kerman
we djinj ba, ye namba yei pille na kandja djindo mal pille
nayenj ne? 47 Una na moro al wo, na kandja djindo mal
pille kane yei dal, ga embe mal moye. 48 Kambono numb
takbon dje pille makimb wallko kal po, makimb yembe ku mal dongall paro al woro take pagiye. Kam kerman tondaka, nu tonda ba, numb ge take dongall ye pagiye pille, nu to i er napunda.

49 Alla una ta na moro al wo na kandja djindo mal pille kane nayei dal, iwa ge embe mal moya. Une numb takno dje pille mai nabiya, kiwa take pagiya. Kam kerman tondaka nu kerman to numb doll donamb boll to sellke i er punda we dji.

7

Rom ami iwa kerman ta moi ge yene boiye iwa ta ke toi Jisas wo i gun woro awi
(Matyu 8.5-13)

[1] Jisas kandja embe dje una awo kere, er dumo
Kaperneam pi. [2] Ami iwa kerman ta moi ge, yene boiye
una ta moi. Une wopake pille awi ba, boiye ge ke kerman
toi, goya pai. [3] Jisas kogo ye wani mal ami iwa kerman ge
pille, Juda una kerman dje woro embe dji, ye Jisas moro al
po djineke, na boina ke toi paro ge wo i gun woro aunda
we dji.

[4-5] Djika kambono Jisas moi al po kandja yembe ye dje
embe dji, nono lotu numb yero ge une boll take nono awi.
Nono Juda una mormon ge, une nono ye wopake ye aundo.
Une embe yendo pille, une boiye iwa ke toi paro ge, ni
wo i gun woro aumben we dji. [6-8] Kambono kandja embe
djimaka, Jisas kambono boll aike er pi.

Po numb al manda pumaka, ami iwa ge yene ye noi
una kandja sigiye dje worika, kambono Jisas moi al po
embe dji, ami iwa ge kandja embe djindo, Iwa Kerman, na
una wopake namoro, ni na numbina al womben ge kune
nayendo. Ni yenden mal, na embe yendo. Na ami iwa
kerman kandja djindo mal na pille yendo. Na ami merke
kantau yendo mor ge, na kandja djindo mal pille yenj. Ta
moya al, ni er piye! djindo mal une pille er punda. Ta
moya al, ni er we! djindo mal une er wonda. Na boina
moya al, ni kogo embe yeye! djindo mal une pille yenda.
Na embe yendo ge, ni kandja kiwa djimbenka, na boina ke
toi paro ge pora djinda we dji.

[9] Une ge kandja embe djika, Jisas pille aya dje kane ake
to una merke aike pi una moi al embe dji, na kandja dje ye
aundo, une pillgi kerman paro mal ge, Israel una mor al
ge, embe naparo dje na kando we dji. [10] Jisas kandja embe
djika, kandja sigiye dje wori woi una ge yenekne er yem
po kani, ami boiye iwa ke toi pai ge alla kiwa moi, ke pai
pora dji.

Ana kangill ta wariye goi

11 Are Jisas yene kogoye una ne, una merke boll aike
molo er dumo Nain pi. 12 Pumaka Jisas gull kond djillake al
manda po moi. Ana kangill ta wariye taimanta moi ge goi,
kambono tublo i er bon dje iumaka, dumo Nain una merke
aike woi. 13 Womaka Jisas ana kangill ge kane wandill
golo, ni kimb naye! dji. 14 Une po palbam ambika, tumblo
iwi una kiye dje kake molmaka, Jisas embe dji, womba ni
pamoren ge na kandja dje ni aundo, ni agle! dji. 15 Djika
womba goi ge, alla aglo ami dje pagle kandja djika, Jisas
womba ge i me awi. 16 Una porapora moi ge kand goi. God
kandjiye amblo pla woro embe dji, propet kerman nono
mopin al woi moro, God unakiye moi al wo amblo pille dje
aundo we dji. 17 Djimaka distrik Judia una porapora moi ge
ne, manda moi una kandja dje wai djimaka, Jisas womba i
gun wori mal, una porapora moi ge pi pora dji.

Jon kogoye una soka dje worika er Jisas moi al pupill (Matyu 11.2-19)

18 Jisas wal porapora yei mal Jon kogoye una pille wo
une moi al kandja dje awi. 19 Jon pille yene kogoye una
soka dje woro embe dji, ye Jisas moro al po embe djimbell,
God iwa ta dje worno we dji ge, ni wale won mo, mo no
una gun ta wonda dje tau mopon ne djise! dji. 20 Djika
soka Jisas moi al po embe djipill, no Jon dje wori wopill.
Une embe djindo, God iwa ta dje worno wonda we dji ge ni
wale wonden mo, mo no una gun ta wonda dje tau mopon
ne? dji we djipill.

21 Kune ge una merke ke kayekaye toi moi ge, Jisas po ye
wopake ye awo, una kum ke tukne al moi ge une po iworo,
una merke nalene emill yei ge une po amblo poi dje awi.
22-23 Embe yemolo, Jisas Jon kogoye una mopill al embe dji,
una nalene emill yei una nalene alla kaninj. Una kakene

ke yei moi ge alla kamblo er pinj. Una kenj toi moi ge kiwa
mor. Una kamalne dall toi ge kandja pir. Wal kannanonj
una ge, God kandjiye wopake paro mal pille mor. Na embe
yendo ge una kane nomane soka napai dal wopake moye,
ye po Jon moro al embe djise! dji.

24 Djika Jon dje wori wopill iwa soka er yem pupill.
Pupillka, Jisas una merke moi al Jon pille embe dji, ye asa
dumo wapra yei al pi ge, ye po wal naral wal kanbon dje pi
ne? Ye golo ngamb kamkopo ambi ge kanbon dje pi mo?
Ye wal naral wal kanbon dje pi ne? 25 Ye una konkunom
wopake woro moye kanbon dje pi mo? Ge man. Una embe
mal mor ge una king numbine al mor. 26 Ye wal naral
wal kanbon dje pi ne? Ye una propet ta moi al kanbon
dje pi mo? Ge wale. Na kandja dje ye aundo, una propet
porapora mor ge Jon kambono kamblo aundo. 27 Asa God
kandja dji pepa boi mal ge Jon pille boi. Embe dji,

Ni pille! Na iwa ta dje wornaka, une er wekle po ni womben al, kondwe amblokun ye moya we dji *(Malakai 3.1)*

28 Na kandja kaima dje ye aundo, makimb una mor ge Jon
porapora kamblo aundo, une kandjiye kerman paro. Ba
alla, God dumoye wopake kantau yendo al una kandjine
napanda wulle al mor ge, Jon kamblo awinj we dji.

29 Jisas kandja embe djika, ku takis i una ne, una merke
embe dji, God kogo yendo ge dume dje yendo we dji.
Kandja embe dji ge Jon ga nu pagle awi pille dji. 30 Ba
Parisi una ne, God lo dje awi una man dji, Jon no nu pagle
naunda we dji. Kandja embe dji ge God, ye embe yeme dji
mal, kambono mop awo nayei. 31 Jisas embe dji, ye una
mor ge namba mal mor? Na kandja namba mal djino? Ye
embe mal mor. 32 Una makai to moi al womba bill soka

to moi. Bill ta yemolo embe dji, no pupnume topin ba, ye
gollang nadji. No kimb gollang yepin ba, ye kimb nayei.
33 Womba yei mal ge, Jon wo nu pagle awo, kwa nano,
nu wain nano yeika, ye une kandjiye amblo, kum ke tukiye
al moro we dji. 34 Alla Una Wombe wo kwa no, nu wain
no yeika, ye une kandjiye amblo embe dji, une kwa merke
no, nu wain merke no, una ku takis inj una ne, ke yenj
una boll aike nondo we dji. 35 Ba nono kanmon, una
nomane wopake pai una singare yene ge wal kaima paro
dje kanmon we dji.

Ana ta wo Jisas kake al kopong yei
(Matyu 26.6-13 ne, Mak 14.3-9 ne, Jon 12.1-8)

36 Parisi iwa ta Jisas kwa aike namboll we dji. Jisas er iwa
ge numbiye al pika una pende aike moi. Kwa nambon dje
yemolmaka, 37 una embe dji, Jisas woi Parisi iwa numbiye
al moro we dji. Singare ke ye wani ana ta po kopong nume
ta mirang wopake yei ge iwi. 38 Ana ge wo Jisas mopiye
al aglo molo kimb yei. Yene kimb nuye yage Jisas kake
al toika, ngambale ene momo moi ge une i kill gulo, Jisas
kake al amblo, kopong ye, djembon kanan to moi.
39 Parisi iwa Jisas dje i numog wori iwa ge une embe
dje pi, Jisas ni propet kaima mon dal, ana kaken ambro
ge singare ke yei ana moro dje kanben we dje pi.
40 Ba Jisas embe dji, Saimon na ni kandja ta dje auno we
dji. Saimon, tisa, djiye! dji. 41 Jisas embe dji, kune ge iwa
soka yemolo iwa ta moi al po ku dje ipill. Ta ku 100 kina dje
ika ta ku 10 kina dje ika yepill. 42 Ba soka awo yem worbell
ku nayei. Ku ne wo embe dji, pora, kerse! dji. Iwa soka
mopill ge, iwa ne mal yemolo iwa kerman ge kanwopake
kaima piya ne? dji. 43 Saimon embe dji, na pro ku kerman
i iwa ge kanwopake yenda we dji. Jisas embe dji, ni kandja
kune djinden we dji.

44 Jisas kandja embe dje kere, une kane ake to ana ge
kanmolo Saimon moi al embe dji, ana moro ge ni kanden
mo? Na ni numbin al woll ge, na kakena was yeno dje nu
kolo nawin. Ba ana ge na kakena al kimb nuye ye moglo,
ngambale ene i kill gulo wordo. 45 Na numog woll ge ni na
djembon to nawin. Ba ana ge na kakena al djembon kanan
to molo ipi ipon moro. 46 Ni na ngambalna al kopong
nayen. Ba ana ge na kakena al kopong yendo. 47 Une embe
yendo ge na kandja dje ni aundo, ana ge na we dje wopake
kaima kani pille, une singare ke merke ye wani ge God kere
awi pora djindo. Singare ke yepall yenj una mor ge, God
kere aundo ba, ga God we dje wopake kaninj ge kembis ta
kaninj we dji. 48 Jisas ana moi al embe dji, ni ke ye wanin
ge na kere aundo we dji. 49 Djika kwa aike no moi una
yenekne kandja dje pille embe dji, iwa ge ne mal molo una
ke yenj mal kere aundo ne? God kere aunda ge kune yendo
ba, une kere aunda ge kune nayendo we dji. 50 Djimaka
Jisas ana moi al embe dji, ni pillgi djin pille, God ni i yem
wordo. Ni ellin tukin arngan yenda wanmopen we dji.

8

Ana pende Jisas boll aike wani

1 Are Jisas po dumo una merke moi al ne, una merke
namoi al po wane, God dumoye wopake kantau yendo
mal dje una awi. Yene kogoye una 12 pela une boll aike
wanmolmaka, 2 ana pende womaka ga boll aike wani. Ana
pende kum ke Satan dje wori wo tukne al moi Jisas wo
iwori ana ne, ke kayekaye pai ana ge Jisas po i gun woro
awi. Dumo Magdala ana Maria we dji moi ge Jisas asa po
kum ke 7 pela Satan dje wori wo tukiye al moi ge iwori
ana. 3 Ta Erot boiye iwa kerman Susa gamegama Joana ge
moi. Ta ana Susana ne, ana merke molo Jisas ne, kogoye

una wal nayei ge, ana kambono yenekne ku ne, wal iwo kambono awo embe ye wani.

Iwa ta mauye al wal megiye pup to wori (Matyu 13.1-9 ne, Mak 4.1-9)

4 Una merke dumo yemyem pai ge, Jisas moi al womaka,
Jisas kandja buko ta dje awo embe dji, 5 iwa ta er mauye al
po wal megiye pup to wori. Pi al ge kondwe pende yagi.
Una wo kamblo kal wormaka, ka wo no keri. 6 Pende yage
ku al toi ba, makimb nuye namoi. Gup yeno dje yei ge man
pai, golo er kal pi. 7 Megiye pende yage ka kagle moi al
pakna pi. Gup ye pla woi ba, ka kagle tublo i gulo wori.
8 Alla megiye pende yage makimb wopake yei al toi. Gup
yeika megiye taimane dje, 100 dje toi. Jisas embe dje kere yau to embe dji, ye kamalne paro, kandja ge pillme! dji.

Jisas nomane pai mal pille kandja buko dji (Matyu 13.10-17 ne, Mak 4.10-12)

9 Jisas kandja embe djika, yene kogoye una wo embe
dji, ni kandja buko djinden ge me namba mal paro ne?
dji. 10 Djimaka Jisas embe dji, God dumoye wopake kantau
yendo ge, kandja seke paro mal, ye pille ine dje pille God ye ombine dje aundo. Ba una mor ge na kandja embe dje naundo, na kandja buko eri dje aundo. Na embe yendo ge kambono kanimbon dje yene ge, man pandaka kandja pupon dje yene ge, man panda we dji.

Wal megiye pup to wori mal kandja me embe paro (Matyu 13.18-23 ne, Mak 4.13-20)

11 Jisas embe dje awi, kandja buko me ge embe mal
paro. Wal yai ge God kandjiye yai. 12 Wal megiye yage
kondwe toi ge embe mal paro. God kandja dje awi una tukne al yaya ge, Satan kane wo iworda, kambono pillgi djimbon dje yene ge, man panda, God i yem naworda.

[13] Wal megiye yage ku pai al toi ge embe mal. Una God
kandjiye wopake pille ine ba, kandja ge djimbe naworda.
Yepall ta moyeke, are wal ta wo kamalne tondaka, pillgi
djine ge kerne. [14] Wal megiye yage ka kagle moi al toi
ge embe mal paro. Una God kandjiye piye ba, makimb
wal nomane merke pandaka, dje mogoi pille we ye, wal i
nambon dje pille, God kandjiye yaye ba tublo i gulo worda,
megiye natonda. [15] Wal megiye yage makimb wopake yei
al toi ge embe mal paro. Una God kandjiye pillgi djineke,
nomane wopake panda moye una ge, God kandjiye pille
yayeke megiye tonda we dji.

Wamo lambo kandja buko dji (Mak 4.21-25)

[16] Jisas embe dji, una wamo lambo gale ipo sin paknato
napagye, man. Lambo gale ipo bo menameto napagye eri.
Una wamo lambo gale ipo bo al pla woro yene ge, do au
djindaka una numog wone ge kanne. [17] Wal seke paro ge
are er pene wondaka, wal una nakaninj ge are kanne. [18] Na
kandja djindo ge ye pillpol to molme! Una wal ta pandaka
God wal aunda. Ba alla, una wal ta napandaka, wal kembis
ta paro dje kanne ge God iworda we dji.

Jisas me ne, age kambono une moi al woi (Matyu 12.46-50 ne, Mak 3.31-35)

[19] Kune ge Jisas me ne, age kambono une kanbon dje
woi ba, una merke molmaka, dumo sill dji, kambono Jisas
kanne napai. [20] Una pende Jisas moi al wo embe dji, ni man
ne, agan kambono ni kanbon dje woi, bekleto mor we dji.
[21] Ba Jisas embe dji, God kandja djindo mal una pille kane
yenj una mor ge, na mana ne, agana mor we dji.

Kam kopo kerman woi ge Jisas djika alla nawoi (Matyu 8.23-27 ne, Mak 4.35-41)

22 Ege ta yeika, Jisas kogoye una moi al wo embe dji,
nono er nu erim konato bone dji. Djika kambono Jisas
boll aike po kanu i er pi. 23 Pumaka Jisas ou pamoika,
kamkopo kerman woi. Nu olup ye po wo yeika, nu er kanu
al pakna po puka to moi, nu nane pai. 24 Kogoye una wo
Jisas to mage embe dji, Iwa Kerman! Iwa Kerman! Nono
gopon manda yendo we dji. Djimaka Jisas aglo kamkopo
ne, nu kandja awo embe dji, ye olup yenmell ge kerse! dji.
Embe djika kamkopo ne, nu olup kaima ta nayepill. 25 Jisas
embe dje kogoye una awi, ye pillgine ge, er dje pi? Dji ba
kogoye una aya dje kand golo, yenekne kandja dje pille
embe dji, une ge ne mal molo, kamkopo ne, nu kandja
djindo pirmell ne? dji.

Iwa ta kum ke pai ge Jisas wo iwori
(Matyu 8.28-34 ne, Mak 5.1-20)

26 Dje kerika kambono er nu erim djeke yemto po, una
Gerasa makimbne al pi. 27-29 Po pillau djimaka, iwa ta kum
ke tukiye al moi ge Jisas moi al woi. Iwa ge kamasa mindja
nayai bekleto wane, ku gona al una gull toto yei al, une
po pa wo embe yemoi. Asa una ka sen kolo pagle kanmoi
ba, kum ke tukiye al moi ge kune merke to pruk dje woro
embe yei. Kum ke iwa ge dje i bake bake una namoi al po
wane yei.

Iwa ge kane Jisas moi al wo kake al taimagaus pamoika,
Jisas embe dji, ni kum ke moren ge kere erwo orko piye!
dji. Djika, une yau kerman to embe dji, God pla kaima
moro una wariye Jisas ni wonden ge, ni na namba ye auno
dje pille wonden? Une ge kandja yembe ye dje embe dji,
ni na ye ke ye nawe! dji. 30 Jisas embe dji, ni kandjin ne
ne? dji. Une ge embe dji, na kandjina ami kambono we
dji. Une kandja embe dji ge yene tukiye al kum ke merke
moi pille dji. 31 Kum ke iwa tukiye al moi ge yembe ye dje

embe dji, no kum ke merke mormon ge, ni dje no tupa
beye naparo al nawore! dji.
32 Dumo manda moi al ge kog pende merke tambale al
molo em no molmaka, kum ke ge yembe ye dje embe dji,
ni no dje worben pandaka, ni djimbenka no er kog tukne
al pakna bon we dji. Jisas, kune, ye er pume! dji. 33 Djika
kum ke una moi ge kere, er kog tukne al pakna pumaka,
kog bul dje er dumo ke yei al kal po nu erim moi al, nu
no golo keri. 34 Golo kermaka kog tau moi una kane, muk
dje seke er po dumo kerman paknato dje awo, orko djeke
para aike djimaka, 35 Jisas yei mal una pille kanbon dje
woi. Kambono Jisas moi al wo kani, asa kum ke tukiye
al moi iwa ge, konkunom nawori ba alla, ipon konkunom
woro, nomane wopake paika, Jisas kake al ami dje moi,
una wo kane kand goi. 36 Jisas wo kum ke iwori iwa ge,
kiwa moi mal kani una, kandjabe tomaka una are woi ge
pi. 37 Distrik Gerasa una porapora kand kerman golo embe
dji, Jisas, ni no makimbne kere er tambiye ta piye! dji.
Djimaka Jisas alla er kanu al po pakna moika, 38 kum ke
tukiye al moi iwori iwa ge embe dji, Jisas, ni ben al na wono
aike boll we dji ba, Jisas man dji. 39 God ni ye wopake ye awi
mal ge, ni er yem po nenem numbin al dje awe! dji. Djika
une yene dumoye al po Jisas wopake ye awi mal kandja dje
awo moika una pi.

Jairus ambore goi ge Jisas i gun woro awi. Alla, ana ta wo Jisas konkunom woro pagi al ambi

(Matyu 9.18-26 ne, Mak 5.21-43)

40 Una merke wo Jisas yem wonda dje pille makai to
molmaka, Jisas alla nu erim yemto pika, una wopille
djembon to awi. 41 Lotu numb kogo yei iwa kerman ta
Jairus we dji moi ge, une Jisas woi al manda wo kake gopiye
boglo awo embe dji, ni na numbina al womben we dji.

42 Une kandja embe dji ge, yene ambore taimanta moi ge
kognumb 12 pela mal moika, ke toi ge nagoya dje pille dji.
Jisas une ge boll aike er pupillka, una merke aike dakalo
dakalo pi.
43 Po kondwe tambiye pumaka ana ta moi. Ana ge
kognumb 12 pela paknato ge, gakle meyam to pamoi, una
ye imbon dje yei, man pai. 44 Jisas woi al ana ge manda wo
Jisas mopiye al kon momo woro pagi ge ambika, ola dje
ke pai ge pora dji. 45 Djika Jisas embe dji, una ne mal na
ambro ne? dji. Una porapora man we djimaka, Pita embe
dji, nono una merke mopin dakalo kaima paro, ni namba
yei pille, una ta wo na ambro we djinden ne? dji. 46 Jisas,
man, na yembena dongall pai ge ta er orko pi pille djindo
we dji.
47 Ana ge kani, tormang yenda napai, una porapora
kanmaka, une kake agle toika, wo Jisas kake al taimagaus
pa, yene nomane pai mal pille wo Jisas ambi ge une dje
pene woro, na ke toi pall ge kuntaimane pora dji we dji.
48 Djika Jisas embe dji, ambona, ni pillgi djin pille ni kein
pai ge pora dji. Ni ellin tukin arngan yendaka, wanmole!
dji.
49 Jisas kandja embe dje moika, Jairus boiye iwa ta wo
Jairus moi al embe dji, womba goi pora dji. Ni tisa kogo
naumben! we dji. 50 Djimaka Jisas pille Jairus moi al
embe dji, ni kand nagopen. Ni pillgi dje pamopenka,
womba kiwa moya we dji. 51 Djika er numb al pumaka,
una numog wombon dje yei ge Jisas man dji. Une Pita
ne, Jems ne, Jon ne, womba neme boll aike er numog bon
we dji. 52 Dje moi al ge una kimb yemolo, kimb kallngane
yemaka, Jisas embe dji, ye kimb nayeme! Womba nagoro,
kiwa ou pamoro we dji. 53 Embe djika una moi ge, womba
kaima goi dje kane, poye Jisas awi. 54 Jisas po womba ge
agle amblo yau to embe dji, amboya! Ni agle! dji. 55 Djika

womba nomane alla wo paika, une ola dje agi. Jisas embe
dji, ye kwa ta auneke womba ge nonda we dji. [56] Womba
neme kane asall topill. Jisas embe dji, na wo embe yell, we
nadjise! dji.

9

Jisas una 12 pela dje i, kogo omuk to awi
(Matyu 10.5-15 ne, Mak 6.7-13)

[1] Jisas kogoye una 12 pela moi ge dji womaka, une
namba awo, yembe dongall awo embe dji, ye ipo kum ke
una tukne al moye ge iworo, una ke kayekaye panda moye
ge, po i gun woro embe yeme! dji. [2] God dumoye wopake
kantau yendo mal ge, ye po kandja dje una awo, una ke
tonda ye po i gun worne. [3] Ye kond pine al ge wal ta
i napine. Ye bulo tulba mo, kon mo, bret mo, ku moni
mo, konpakna soka yenda ge ye i nawanne. [4] Ye po dumo
ta pillau djineke, una dje i numog wori dal, ye numb ge
pamoye. Er pine pandaka, numb ge kere er pine. [5] Una ye
dje i numog nawori dal, ye bekle po kakene toll kill gulo
woro kerne. Ye embe yene ge kambono kanne, yenekne
singare ke yei mal God ke kando dje piye we dji.
[6] Embe djika kogoye una po er dumo yemyem yei al
porapora po, God kandjiye wopake dje una awo, una ke
toi moi ge i gun woro awo embe yei.

Jisas moi mal King Erot kanpol natoi
(Matyu 14.1-2 ne, Mak 6.14-16)

[7] Jisas kogo ye wani mal una kane, Jon nu pagle awi una
goi ge alla aglo erwo gun pi kogo yendo we djimaka, king
Erot pille nomane merke toi. [8] Jisas kogo yemoi mal una
pende kane embe dji, iwa Elaija kamasa goi ge alla aglo
erwo gun pi kogo yendo we djimaka, una pende embe dji,
propet ta asa goi alla aglo wo gun pi kogo yendo we dji.

9 Djimaka king Erot pille embe dji, Jon moi ge yene nubke al kelip tollka goi ba, iwa ta wo kogo embe yendo ge una ne mal kaima wo yendo ne? dji. Une embe dje pille Jisas kanno dje pille moi.

Jisas una 5,000 kwamokna awi no kune yei
(Matyu 14.13-21 ne, Mak 6.30-44 ne, Jon 6.1-13)

10 Aposel 12 pela moi ge kogo ye wane kere, alla yem wo kogo yei mal kandja dje Jisas awi. Aumaka Jisas kambono boll yenekne mopon dje pille kambono dje i er dumo Betsaida we dji ge pi.

11 Una Jisas er pundo we djimaka, una pille Jisas pi al are po une moi al pillau djimaka, Jisas kane wopake we dje kambono awi. God dumoye wopake kantau yendo mal, une kandja dje awo, una ke toi moi ge une i gun woro awo embe yei.

12 Embe yemoi, taman pika, kogoye una 12 pela wo Jisas moi al embe dji, nono mormon al dumo manda ta nayero, ni dje worbenka, una er dumo manda yemyem ta yenda al
po, kwamokna dulo i no pane we dji. 13 Djimaka Jisas embe
dji, ye kwa auneke nane we dji. Ba kogoye una embe dji, no kwa merke nayero, bret 5 pela ne, pis soka yero we dji. Una merke mor, no po wal pende top to imbon ge kune
nayenda we dji. 14 Iwa nambane kere kani ge iwa 5,000
moi. Jisas embe dji, ye djineke una 50, 50 dje makai to
moyebe dji. 15 Kogoye una po djimaka, una ami dje moi.
16 Jisas bret 5 pela ne, pis soka yei ge amblo i kupill al kane pla woro kamang ye, ni no kwa aunden, wopake we dji. Dje awo, bret ne, pis tuklo i kogoye una awo embe dji, ye i una mor ge aune we djika, kogoye una po wal i omuk to
una awi. 17 Aumaka una porapora noi, ke yei. Wal tuge moi ngando i kon basket 12 pela to puka toi.

Pita Jisas moi al ni Krais moren we dji
(Matyu 16.13-19 ne, Mak 8.27-29)

18 Kune ge Jisas yene molo, kamang yemoi. Kogoye
una womaka une embe dji, una merke mor ge na una ne
mal kaima moro we djinj ne? dji. 19 Kogoye una dji mal,
una pende embe djinj, Jon nu pagle awi una wonden we
djinj. Pende, Iwa Elaija kamasa goi ge wonden we djinj.
Pende, Propet ta kamasa goi ge wonden we djinj we dji.
20 Djimaka Jisas embe dji, una embe djinj ba, ye na una ne
mal wondo dje kaninj ne? dji. Pita embe dji, God, Krais
dje worno nanam unakna i yem worda we dji ge ni wale
wonden we dji. 21 Djika Jisas embe dji, na Krais wondo we
dje una moye al dje naume! dji.

Jisas embe dji, na golo aglo erwo gun puno we dji
(Matyu 16.20-28 ne, Mak 8.31-9.1)

22 Na kandja embe djill ge God djindo pille, Juda una
ngambalne pai una ne, opa gale awinj una kerman kam-
bono ne, God lo beke awinj una wo Una Wombe moro ge
mop aune. Kambono une ye ke kaima ye awo, togoye. Une
golo pamoyaka, ege sokara erwo pundaka alla aglo erwo
gun punda we dji.

23 Una porapora moi al Jisas embe dji, una na boll aike
mopon dje piye ge, yenekne nomane paro mal amblo kal
woro, yene iko pera ege ege i kake, na boll aike wo moye.
24 Una yenekne amblokun yemoye ge, goye ba, una na
we dje pille we ye, kogo ye wanmolo goi dal, gun molo
pamoye. 25 Una makimb al molo kog mogoi porapora
kannambon dje piye ba, kambono golo pineke wal i mogir
ge pak to naunda. 26 Una na we dje pille ngandjill golo,
na kandja djindo mal pille ngandjill golo awi dal, are Una
Wombe yem wonda kune ge, une ga pille ngandjill goya.
Yene wonda ge une Ne ne, tau agelo wopake kambono

tage au djinj mal ge, alla une tage au embe djindaka, wo ga
pille ngandjill goya. 27 Na kandja kaima dje ye aundo, ye
una pende mor ge nagoye, mor mal embe molo pamoyeke,
God dumoye wopake kantau yenda mal ye kanne we dji.

Jisas gakle ta mal pai
(Matyu 17.1-13 ne, Mak 9.2-13)

28 Ege 8 pela mal embe erwo pika, Jisas kamang ye
auno dje pille molo Pita ne, Jon ne, Jems dje i er makimb
mekbe al pi. 29 Po molmaka Jisas kamang yemoika, yene
gume djillake al djell ta mal yeika, yene konye kunomye
al ge kuruwo boll ye poll dji. 30-31 Iwa Elaija ne, Mosis
wo mopillka tage tage yei. Are Jisas Jerusalem po goya
we dje God dji mal ge, ga kandja embe dje moi. 32 Dje
molmaka Pita ne, Jems ne, Jon ou dall pamolo aglo kani,
Jisas moi al tage tage yei. Iwa soka Jisas boll aike mopill
ge embe kanmaka, 33 iwa soka er boll dje yepillka, Pita
kandja me ta napai al ge ola dje Jisas moi al embe dji,
Iwa Kerman, nono ba mopin abro. Numb asinga sokara
takbon. Ni ta imbenka, Elaija ta indaka, ta Mosis inda
we dji. 34 Pita kandja embe dje moika, kam kupa ta wo
kambono i pakna worika, kambono kane kand goi. 35 God
kupa pakna molo embe dji, ge na warna moro. Na taimane
djill una moro. Une kandja djinda mal ye pillme! dji. 36 Dje
kerika kambono kanmaka, Jisas yene moi. Embe yeika
makimb mekbe al moi ge kere er kal woi ge, kogoye una
wal kani mal, kandja ola dje nadji, ege pende molo alla are
dji.

Womba ta kum ke tukiye al moi ge Jisas wo iwori
(Matyu 17.14-21 ne, Mak 9.14-29)

37 Kam tagika kambono makimb komge al moi ge kere
alla er kal womaka, una merke wo makai to moi. 38 Makai
to moi al ge iwa ta yau to embe dji, tisa, na warna taimane

eri moro ni wo kanben. [39] Kum ke tukiye al moro ge to
wordaka, yage makimb al pa dollege dje, djillake eruwe
sill dje paro. Kum ke womba ye ke kaima ye awo, ola dje
nakerdo. [40] Na ni kogen una moi al po djill i gun worbon
dje yei, man pai we dji.

[41] Jisas embe dji, ye una mor ge nomane ke pai, pillgi
nadji una mor. Na ye boll ege momo moll pora dji. Ege
namba namba, na ye boll imb kake pamoyo ne? dji. Ni po
warin dje iwe! dji. [42] Djika iwa ge po womba dje i Jisas moi
al wono dje yeika, kum ke womba tukiye al moi ge, amblo
killmau to worika, womba ge kulngamb yage makimb al
toi. Jisas kane embe dji, kum ke womba tukiye al ni moren
ge, er piye! dji. Djika kum ke ge er pika, womba kiwa moi,
Jisas i ne awi. [43] God yembe dongall pai pille womba kiwa
moi ge una kane aya dji.

Jisas namba 2 taim nanam togoye we dji (Matyu 17.22-23 ne, Mak 9.30-32)

Jisas kogo porapora yei mal, una kane aya dje molmaka,
Jisas kogoye una moi al embe dji, [44] na kandja djindo ge ye
pillgi dje molme! Una wo Una Wombe dje ipo kundayem
una aglene al worne we dji. [45] Jisas kandja embe djika,
kogoye una pillpol nato molo, pille ine kune nayei. Kandja
ta djimbonka Jisas kandja me dje no aunda dje pi ba,
kambono kand golo nadji.

Una ta molo wekle worda ge ne mal moya ne? dji (Matyu 18.1-5 ne, Mak 9.33-37)

[46] Jisas kogoye una yenekne molmaka, ta yemolo embe
dji, na iwa kerman moro we djika ta, man, na iwa
kerman moro we djika embe dje gingmang amblo moi.
[47] Kambono nomane embe paika, Jisas kane womba kem-
bis ta i dambe al wori moika, [48] une embe dji, una na we
dje wopake pille womba kembis moro ge djembon to aune

ge, nanam djembon to awinj. Una na djembon to awinj ge, na dje wori woll iwa djembon to awinj. Ye una kambono mor al ge iwa ta yene kandjiye naparo ge, une iwa kerman moro we dji.

Una nono ke nakani dal, nono ye nambon una moye (Mak 9.38-40)

49 Djika Jon Jisas moi al embe dji, Iwa Kerman, no kanpin
iwa ta ni kandjin al kum ke una tukne al moi ge, dje woro
moi, ba iwa ge nono boll nawani, no po man djipin we dji.
50 Jisas embe dji, ye man nadjine. Una ye, ye ke ye naune
ge, ye epilene mor we dji.

Dumo Samaria una Jisas mop awi

51 God Jisas i yem kupill al worda ege manda yeika, Jisas
nomane taimane paika Jerusalem puno dje pi. 52 Une
dumo ta puno dje yei al, une dje worika una er wekle
po dumo Samaria une wo numb ta panda al ge kambono
amblokun yembon dje pi. 53 Jisas er Jerusalem puno dje
yei mal Samaria una kane man dje, no boll napamben we
dji. 54 Jems ne, Jon soka Jisas moi al embe djipill, Iwa
Kerman, no soka djimbollka God wamo to kal wordaka,
kambono do sege yene we djipill. 55 Ba, Jisas kane ake to
molo kerse dji. 56 Djika kambono une boll aike er tambiye
ta pi.

Nono Jisas boll kondwe wanbon mal (Matyu 8.19-22)

57 Kambono po kondwe tambiye pumaka, iwa ta Jisas
moi al wo embe dji, ni dumo porapora ben al ge, nono
aike er boll we dji. 58 Jisas embe dji, doa ka numbine yero
ba Una Wombe panda numbiye nayero we dji. 59 Iwa ta
wo moika, Jisas embe dji, ni wombenka nono aike boll we
dji. Ba iwa ge embe dji, aike boll ba, na nena gull to pagle
are wono we dji. 60 Jisas embe dji, una gor una yenekne

ipo gull tane. Ni po God dumoye wopake kantau yendo
mal, kandja dje una aumben we dji. [61] Iwa ta wo embe dji,
Iwa Kerman, na ni boll aike wono ba, na po nena mana
dje wopake ye awo are wono we dji. [62] Jisas embe dji, wal
gume ambro una punda al kando, kane mop to wori dal,
God dumoye wopake kantau yendo al po kogo yenda kune
nayendo we dji.

10

Jisas una 72 pela kogo dje wori er pi

[1] Are Jisas una 72 pela dje i embe dji, na dumo kerman
ne, kembis porapora puno al ge, ye sokasoka dje asamoll
er pume! dji. [2] Une kandja buko dje embe dji, kwamokna
boi pora dji, wallko nambon kune yendo ba, wallkne una
merke namor. Ge pille, mau ne moro al kamang yene,
une kogoye una dje wordaka, yene mauye al pakna po kwa
wallko ine.
[3] Ye pillme, na ye dje wornaka ye kogsipsip mal embe
molo er kena simbill mor al pakna pine. [4] Ye pine ge ye
kon ne, ku moni ne, kakene kau ge porapora i napine. Ye
kondwe pine al una moye ge ye djembon to naune. [5] Una
ta ye dje i numog worne ge ye embe djine, ye wopake
pille mindalne arngan yenda molme! djine. [6] Una tukne
arngan yemoi dal, ye wopake we djine ge kaima wopake
moye. Ba una tukne arngan ye namoye ge, ye wopake we
dje aune ge, er yem ye boll wonda, ga boll napanda. [7] Ye
po numb ta moye al ge, gi dje moye, numb ta po, ta po
embe nayene. Una kwa aune ge ye i nane. Kogo una kogo
yenj mal pille una embe aune ine. [8] Ye po dumo ta pillau
djineke, una ye dje i numog wori dal, kwa aune mal ge
ye nane. [9] Una ke panda moye ge, ye po i gun woro, God
dumoye wopake kantau yendo ge er manda wo kerdo we
dje aune. [10] Ye dumo ta pineke, una ye i numog nawori

dal, ye pene molo embe djine, [11] no wopin ye no ye ke
ye awi pille, ye numbine al toll no kakene dage moro ge,
kill gulo woro kermon. Ye pillme! God dumoye wopake
kantau yenda ege ge woi manda yei pora dji we djine. [12] Na
kandja dje ye aundo, kamasa dumo Sodom una God wamo
worika do sege yei. Ba una ye pille mop awi dal, kupill
makimb ege pora djinda kune ge, God kaima to djerpall
ye kerda we dji.

God kandjiye napiye una ge ke wo ga boll wonda (Matyu 11.20-24)

[13] Ye dumo Korasin ne, Betsaida una imb ye boll wonda!
Na ye boll aike molo, kogo dongall yell ye kani ba, kamasa
dumo Tair ne, Saidon una ye wal kani mal kanmaka,
kambono wandill kerman golo, toll to, ami dje molo,
nomane ake tomaka. [14] God una kot yenda kune ge, dumo
Tair ne, Saidon una kot ye aunda ba, dumo Korasin ne,
Betsaida una mor ge, une kot kerman ye aunda. [15] Ye
dumo Kaperneam una mor ge yenekne kandjine amblo
pla kaima worbon dje yenj ba, God ye kamblo kal woro,
una gor dumo ge worda.

[16] Kogoye una moi al une embe dji, ye kandja djineke
una pille i dal, na kandjina ge pille ine. Una ye pille mop
awi dal, na pille mop aune. Una na kandjina pille nai dal,
na dje wori woll una kandjiye pille naine we dji.

Una 72 pela Jisas dje wori pi ge alla er yem woi

[17] Una 72 pela Jisas dje wori po wani ge, wopille er yem
wo Jisas moi al embe dji, Iwa Kerman, no ni kandjin al
kandja djipin, una kum ke tukne al moi ge er orko pi we
dji.

[18] Djimaka Jisas embe dji, ye po embe yei ge na kanmoll,
Satan kam kunakna mal kupill al poll dje yage kal toi. [19] Ye
pillme! Na yembena dongall paro ge na ye aundo, ye ipo

nomaga kallga una tondo wal moro ge kamblo kal woro,
Satan yembe paro ge, ye kamblo kal worneke wal embe
mal ye gaklene al naboya. [20] Ye kandja djine mal kum ke
pille yene ba ye ge pille wo napiye. Ye wopiye ge, God
kupill al molo ye kandjine buk al bolo pagi ge, ye ge pille
wopiye we dji.

Jisas wopille God awi
(Matyu 11.25-27 ne, 13.16-17)

[21] Kune ge God yene Murble dje worika, wo Jisas boll
aike moika, Jisas wopille kamang ye embe dji, Nena, kupill
makimb yero ge ni kantau yenden. Na ni kandjin dje awill
mal ge, ni i seke worinka iwa kerman ne, nomane kerman
pai una porapora pille nai. Ba ni kandjin na dje awill mal
ge, ni ombine dje awinka, womba ker mal moi ge pille i
pora dji. Embe yei ge ni wopille nomanin pai mal pille
yen we dji.
[22] Wal porapora ge na Nena i na awi. Wariye moro mal
Ne taimane kando, una ta nakaninj. Ne moro mal wariye
taimane kando, una ta nakaninj. Alla wariye yemolo Ne
ombine dje una aunda ge, kambono ge aike kanne we dji.
[23] Jisas kogoye una boll yenekne molmaka, Jisas kane
ake to embe dji, ye wal kaninj ge God ye wopake ye awi
pille kaninj. [24] Na kandja dje ye aundo, ye wal kaninj ge,
iwa king ne propet asa moi ge kanbon dje yei ba nakani.
Ye kandja pir mal kambono pupon dje yei ba napi we dji.

Dumo Samaria iwa ta wo Juda iwa ta pak to awi

[25] God lo dje awi iwa ta wo Jisas nomane paro mo man
dje su ye embe dji, tisa, na singare namba mal yenaka, God
yewordaka na gun molo pamoyo ne? dji.
[26] Jisas embe dji, Baibel bolo wori pai, ni kere kanden
ge, namba mal pren ne? dji.

27 Une embe dji, ye God wopake kanme! dji. Ye ellne
tukne ne, nomane ne, yembene boll God wopake kaima
kane gi dje molme! dji. Kandja ta ge embe dji, ye yenekne
kanwopake yenj mal ge, agane embe kanwopake yeme! dji
we dje pepa embe boi we dji. 28 Djika Jisas pille embe dji,
ni kune djinden. Ni embe yen dal, gun molo pamopen we
dji.

29 Iwa ge, Jisas na wal nakanden we dje djinda dje pille
embe dji, na agana ye wopake ye auno ba, na agana ge ne
mal ne? dji.

30 Jisas pille embe dji, kune ge iwa ta Jerusalem kere
er dumo Jeriko puno dje pi. Po moika kunumb una wo
iwa ge to djerpall ye pagle, kuye ne, konkunomye i, kere
er pi. 31 Er pumaka une goya paika, opa gale awi iwa ta
wo kankere kondwe djeketo kull dje erwo pi. 32 Pika lotu
numb kerman kogo yei iwa ta wo kankere, kondwe djeketo
kull dje para erwo pi.

33 Soka wor pupillka, iwa ge pamoika, dumo Samaria
iwa ta wo kane wandill golo awi. 34 Kopong wel i, nu wain
i iwa gakle toi al kisai bolo, ka dage pagi. Samaria iwa ge
iwa golo pai i yene kogye dogi mopiye al woro, ipo numb
pasindia ta yei al ipo numog woro kantau ye pai. 35 Kam
tagika, Samaria iwa ge numb ne moi al ku awo embe dji,
una ge ni kantau yemben. Ni wal top tamben mal, na ku
aundo ge kune nayei dal, na alla yem wo, ni djimben mal
auno we dji. 36 Jisas kandja embe dje kere, God lo dje awi
iwa moi al embe dji, ni agana wopake ye auno we djin ge,
kunumb una wo iwa toi ge, una sokara pi ge, una ne mal
pille po wopake ye awi ne? dji. 37 God lo dje awi iwa embe
dji, iwa wo wandill golo awi iwa po wopake yei we dji. Jisas
embe dji, une yei mal ni po embe yemben we dji.

Jisas ana Marta ne Maria numbine al pi

38 Jisas kogoye una boll kondwe po dumo ta pillau
djimaka, ana Marta we dji ge wo Jisas dje i er numbiye al pi.
39 Po moika Marta ambe Maria manda wo Jisas kake al ami
dje molo, Jisas kandja dji mal une pille moi. 40 Moika ana
Marta kwa gale moika, nomane merke paika, wo Jisas moi
al embe dji, Iwa Kerman, na kwa gale, kogo merke yendo
ba, na ambana nayendo ge, ni napren mo? Ni djimbenka
une wo na boll amblo pille dje aunda we dji.

41 Iwa Kerman embe dji, Marta, Marta, ni kogo merke
paro dje, kamalen ngundjo djinden. 42 Ba kogo porapora
paro ge kogo taimanta kerman kaima paro. Kogo Maria
yendo kogo ge kerman paro, man we nadjino we dji.

11

Una God kamang ye aune mal
(Matyu 6.9-15 ne, 7.7-11)

1 Kune ge Jisas po dumo ta molo kamang yemoi. Yei
pora djika, kogoye iwa ta wo embe dji, Iwa Kerman,
Jon kogoye una kamang yene mal une dje kambono awi.
Une kandja dji mal ge, ni no kamang yembon mal, dje
aumbenka pupon we dji.

2 Jisas embe dji, ye God kamang ye aune ge ye embe
djine,

Nane kerman, una ni kandjin amblo i pla wornembe. Ni
dumen wopake kantau yemben ge kantau yeye!
3 No kwa ege ege nambon mal ni awe! 4 Una wo no
ke ye awi kere aunmon mal embe, ni no ke yenmon
ge kere aumben. Wal ke no boll wo kamalne to
djinda. Iwa ke no boll wo djinda, ni to i ellke
worben we dji.

5 Jisas kogoye una moi al embe dji, ye una mor al
taimanta moya. Imina pakna pundaka, une yene ye noi
una numbiye al po embe djinda, 6 agana, una kam ellke
una ta ye noll ge woi moro ba, na kwa ta nayero. Ni bret
sokara aumbenka une no panda we djinda. 7 Kandja embe
djinda ba, age numog moya ge embe djinda, na numb
kond tugill pora dji. Na wombana boll ou pa kerpin, na
aglo wo ni kwa auno naparo we djinda. 8 Na kandja dje ye
aundo, age numog moi ge age wo dji ge napiya ba, age wo
kandja ninga ninga dje dji dal, age numog molo aglo wo
kwa aunda.

9 Embe yenda mal ge na kandja dje ye aundo. Ye wal
imbon dje piye ge, ye God djineke une ye aunda. Ye wal
kuro kanimbon dje yene ge kanine. Ye numb dua to guno
guno dje moye ge God yapro aunda. 10 Una ta God kamang
ye awo wal ino we djinda ge inda. Una ta wal dulo kanino
dje piya ge kaninda. Una numb kond dua to guno dje moya
ge God yapro aunda.

11 Ye nane kambono mor ge warne pis ta nano we djinda
ge, ye po nomaga ke iwo aune mo? Ge man. 12 Kondwale
piye nano we djinda ge, ye po kallga iwo aune mo? Ge
man. 13 Ye una mor ge nomane ke pai mor ba, ye wombane
ye wopake ye awinj. Ye God Murble imbon dje kamang
yene ge, ye Nane kupill al molo naunda dje napiye, une
kaima aunda we dji.

Una embe dji, Jisas Satan boll kogo yendo we dji
(Matyu 12.22-30 ne, Mak 3.20-27)

14 Iwa ta kum ke tukiye al molo djillake amblo pel djika
kandja nadji. Nadjika Jisas yeworika kum ke er orko pika
une ge kandja alla dji. Una merke moi ge kane aya dji. 15 Ba
una pende Jisas bakalo awo embe dji, kum ke ngambalne

moro iwa Belsebul ge, Jisas yembe dongall awi pille, une
kum ke iwordo we dji.
16 Una pende Jisas yembe paro mo naparo dje pille su
ye kane embe dji, Jisas, ni kogo ta mal yembenka, God
dje wori won mal kanbon we dji. 17 Kambono nomane
pai mal Jisas kane embe dji, na kandja djindo ge ye pillgi
dje molme! Gapman ta moyaka yene unakiye kambono
i yemyem dje kunda boi dal, gapman ke yenda. Numb
taimane pane una yene i yemyem dje kunda boi dal, ga
dongall namoye. 18 Satan yene unakiye boll i yemyem dje
kunda boye ge namba mal aglo moye? Ge man, ke mal
moye. Ni Satan boll kum ke iworden we djinj ba, 19 ye
wombane kum ke iworinj ge, Satan boll i naworinj, God
boll iworinj. Ye kandja djinj kune nayendo, ye yenekne
wombane embe dje ye aune. 20 God yembe dongall ge na
awi pille, na kum ke iwordo. Na embe yendo pille, God
dumoye wopake kantau yendo mal ge, ye pakna mor al ge
yendo we dji.
21-22 Iwa dongall ta molo ei kolo i, yene numbiye al
kantau ye moyaka, wal mogiya ge wopake moya. Ba iwa ta
yembe dongall kaima pandaka, wo une kamblo kal woro,
iwa eiye pille we yemoi ge, iwa yembe dongall kaima pai
una indaka, wal porapora numog moya ge, une unakiye
boll aike wo arpal nane we dji.
23 Una ta na boll aike namor ge, na kundayem una mor.
Una na boll aike molo i makai to namogir ge, sika to i
djelldjell worinj una mor we dji.

Kum ke alla er yem woi
(Matyu 12.43-45)

24 Kum ke una tukne al molo kere er orko punda ge, une
dumo ke nu naparo al po molo, numb wopake ta yenda
gale pano dje pille dulo punda ba, man pandaka une embe

djinda, na alla er yem po asa moll al numb ge puno we
djinda. 25 Une er yem po numb asa moi al kanda, kiwa
yendaka, brim dje yewori wopake yenda. 26 Une kane er
yem po yene unakiye 7 pela kum kerawa kaima mor una,
une kamblo awinj una dje i pakna worda. Asa kum ke
taimane moi kune, iwa ge ke mal moi ba ipon, kum ke
merke wo pakna moye ge, iwa ge ke mal kaima moya we
dji.

Una wopiye mal

27 Jisas una merke moi al kandja dje awo moika, ana
ta yau to embe dji, ni man kulo am awi non ge, God ye
wopake ye awi ana moro we dji. 28 Djika Jisas embe dji,
man, God kandja djinda mal pille yenj una mor ge, God
wopake ye awi una mor we dji.

Una embe dji, Jisas kogo dongall yenda kanbon we dji (Matyu 12.38-42 ne, Mak 8.12)

29 Jisas moi al una merke kaima wo pa molmaka, Jisas
embe dji, ye una mor ge nomane ke pai una mor. Ni kogo
dongall yembenka kanbon we djinj ba, kogo dongall ta
yeno ye nakanne we dji. Kamasa God iwa Jona boll kogo
dongall yei ge embe kanne we dji. 30 Kamasa God iwa
Jona boll kogo dongall yeika, dumo Ninipa una kani mal,
ipon Una Wombe wal embe mal yenda ye kanne we dji.
31 Kamasa ana kerman ta molo dumo kam gunba kantau
moi. King Solomon nomane kerman pai mal djinda piyo
dje pille ana ge dumo moi al kere er woi. Er woi ge, are
God kot ye aunda kune ge, ana kerman goi alla aglo er
yem wonda ge, une wo ye ipon una mor al kane, God ye
tonda we djinda. Alla, na woll ge na Solomon kamblo
aundo we dji. 32 Kamasa Jona kandja djika, dumo Ninipe
una nomane ake toi. Ake toi ge, are God kot yenda kune
ge, dumo Ninipe una goi alla aglo er yem wo, ye ipon una

mor al kane, God ye tonda we djine. Alla, na woll ge na Jona kamblo aundo we dji.

Una gaklene al talang yenda mal (Matyu 5.15 ne, 6.22-23)

33 Una wamo lambo gale ipo seke napagye ne, baket menameto woro napagye. Una lambo gale ipo bo al pla pagiyeke, una numog wone ge kanne.
34 Ye nalene paro ge wamo lambo mal embe paro. Ye nalene wopake pandaka, ye gaklene paknato au djinda ba, ye nalene ke pandaka ye gaklene al emill ye panda we dji.
35 Ye gaklene al talang ye au djindo ge, kanpol tane, emill ye djinda.
36 Ye gaklene talang ye au djindaka, wamo lambo do poi djindo mal embe yendaka, ye nomane gaklene boll aike talang ye au dje kerda, emill kaima napanda we dji.

Parisi una ne, God lo dje awi una singare ke mal yei (Matyu 23.1-36 ne, Mak 12.38-40 ne, Luk 20.45-47)

37 Jisas kandja dje kerika, Parisi iwa ta wo embe dji, ni wombenka kwa aike namboll we dji. Jisas une numbiye al numog po ami dje moi.
38 Jisas agle asamoll nu nawori, Parisi iwa ke kane gok dji. Djika Jisas embe dji,
39 ye Parisi una mor ge, plet kap boll orkoto nu wopake worinj ba, ye paknato paro ge, singare keke paraka, una tambon dje yenj ge puka to paro.
40 Ye nomane dall pai una mor! Ye nomane paknato ne, ye gaklene orkoto paro ge God soka aike beke yei.
41 Ye nomane paknato wopake pandaka, wal wopake ye iwo una pak to aune. Embe yene ge ye nomane gaklene aike wopake panda we dji.
42 Ye Parisi una mor ge imb kerman ye boll wonda! God lo kerman asa dji mal, ye nayenj. Ye God wopake kanne ge ne, una djell pille wopake yene mal ge, ye nayenj. Lo kembis asa dji mal, ye ye kune yenj. Nola aimba ne, wal kerker 10 pela una iwo nonj ge, taimanta God aume dji

mal ge ye kune yenj ba, ye lo kembis are yene, lo kerman
djindo mal asamoll yene we dji.

43 Ye Parisi una mor ge, imb kerman ye boll wonda!
Ye lotu numb numog po iwa kerman mor al, wopille
koi ngimbnge al po mor. Ye maket al pinjka, una wo
ye djembon tonj ge ye wopake pir. 44 Imb kerman ye
boll wonda! Una kanpol nato molo, goll pene makimb
beto wanne ba, makimb guloto una goi bis yemor mal,
nakanne. Una goi bis yemor mal ye Parisi una embe mor
we dji.

45 Djika God lo dje awi iwa ta embe dji, tisa, ni kandja
embe djinden ge, Parisi una ke pir. Alla no para ke pirmon
we dji. 46 Djika Jisas embe dji, God lo dje awi una mor
ge imb kerman ye Parisi una boll aike wonda! Ye imb
kerman paro i una awinjka kakinj ba, imb kakinj ge ye
aglene megiye taimanta pakna woro pak to nawinj. 47 Imb
kerman ye boll wonda! Kamasa ye gollne po propet togolo
gull to pagi al ge, ye po goll pene al numb wopake take
yenj ba, 48 ye nomane embe paro, no gollne po propet
togoi pille, no goll pene al, numb wopake take aunmon
dje pir. Embe pille, ye pora togoi dje pille yenj. 49 Yenj
ge God nomane dongall pai mal pille embe dji, na propet
dje woro, aposel dje woro yeno ba, una wo pende ye ke ye
awo, pende togoye we dji. 50 Asa God wal porapora beki
yei kune, una propet togolo woi. Alla wambo pa woi ge,
ye una ipon mor ge kot ine. 51 Asa iwa Abel moi ba, yene
age wo togoi. Una togolo pumaka, are kaima iwa Sekaraia
ge God lotu numb kerman ne, alta yei al une pakna moika
una po togoi. Togoi wambo pa woi ge, ye una mor ge kot
ine we dji.

52 God lo dje awinj una, imb kerman ye boll wonda! Una
nomane wopake ine al ge, ye numb ki i nawinj, ye para er

numog napinj. Alla una numog bon dje yenj ge, ye kond
tugo awinj we dji.
53 Jisas kandja embe dje kere er pika, Parisi una kum-
bene ke kaima yei. Are ga Jisas boll kune merke kandja
dji. 54 Ta djinda ale yendaka, kandja kot ye aumbon we dji.

12

Jisas embe dji, Parisi una kandja soka djinj ge ye napillme! dji
(Matyu 10.26-27)

1 Una merke er womaka, dumo sill kaima dji. Yenekne
gaklene be molmaka, Jisas kandja buko dje kogoye una
moi al embe dji, Parisi una kandja kende djinj ge, una
plawa gale yis worinjka, yake kerman pundo mal embe
paro, ye napillme! dji. 2 Wal porapora seke pamoro ge are
er pene wondaka, wal porapora bi dje paro ge are er pene
wondaka, embe yendaka una kanne we dji. 3 Ye kandja
imina djine mal ge, are poi djinda al una piye. Ye kandja
numogto bo al molo kise dje, djine ge, are una bekle po
numb be molo yau taneke una piye we dji.

God taimane moro ge una pille kand goye
(Matyu 10.28-31)

4 Jisas embe dji, ye na ye noll una mor ge na kandja
dje ye aundo, una ta wo ye togopon dje yene ge ye kand
nagoye. Ye gaklene be togoye, nomane boll aike tonagoye.
5 Ba God ye togoyo dje yenda ge ye kand kerman goye, ye
gaklene nomane boll aike togolo wamo al worda ge kune
yendo. Ye God pille kand kerman goye. 6-7 Ka kembis 5
pela ku peni bage soka boro, una wal kiwa dje kaninj ba
God nakerdo. Ye una mor ge God kerda mo? Ge man, God
ye pille we kaima yendo, ye kand nagoye. Ye ngambalne

ene merke moro ge God taimantaiman dje kere kani kune yendo we dji.

Jisas unakiye moye ge ngandjill nagoye (Matyu 10.19-20 ne, 10.32-33 ne, 12.32)

8 Jisas embe dji, na kandja dje ye aundo. Na Jisas unakiye moro we dje pene worin dal, are God tau agelo moye al ge Una Wombe po embe djinda, ge na unakna moro we djinda. 9 Ba alla una nalene al, na Jisas wombaye namoro we dji dal, are God tau agelo moye al Una Wombe po embe djinda, una ge na nakanill una moro we djinda.
10 Una yemolo Una Wombe kandjiye ambi dal, God kere aunda ba, una God Murble kandjiye ambi dal, God kere naunda. 11 Are una ye dje ipo lotu numb yenda al kot ye awo, Juda una kerman ne, jas kambono mor al kot ye auneke, ye kandja namba we djimbon ne dje nomane to napiye! 12 Ege kune ge, ye kandja djine mal, God Murble dje aunda ye djine we dji.

Iwa ta kog mogoi pille we yei mal

13 Una merke moi al, iwa ta Jisas moi al wo embe dji, tisa, no soka nane goi, kog mogoi ne, dumo makimb yero ge ni djimbenka na agana omuk tondaka no imboll we dji.
14 Djika Jisas aya dje pille embe dji, una ne mal dje wori, na wo jas mal embe molo ye soka wal omuk to auno ne? dji.
15 Jisas una moi al embe dji, ye kanpol to, wal bombon golo djine. Una gun mopon dje yene ba, yenekne wal merke kannane al ge gun namoye we dji.
16 Jisas kandja buko ta una moi al dje awo embe dji, kog mogoi kannoi iwa ta mau yai, wal merke boi. 17 Boika une nomane al embe dje pi, na wal yall merke tondo, na ipo nam mogiyo ne? dji. Na numbina we nayero, 18 Na kwa i
numog worill numb yei ge, alla sellke amblo kerman woro

takno we dji. Na kwaina yall boro ne, konbona yero ge, ipo
numog woro mogiyo we dji.

19 Yene nomane al kandja embe dji, iwaya, ni wal merke
worin moro. Ni waka molo wo pille, kwa no, nu wain no
benka, kognumb merke wo punda we dji.

20 Une embe dje pi ba, God wo embe dji, ni iwa dall
kaima moren! Ni ipon imina ge gopen paro. Ni wal merke
worin moro ge una djell wo ine we dji. 21 Jisas embe dji,
une yei mal embe una wal merke makai tonj ba, yenekne
pille makai tonj, God pille makai natonj we dji.

Wal kayekaye pille nomane to namoye
(Matyu 6.25-34)

22 Jisas kogoye una moi al embe dji, una embe yenj pille,
na kandja dje ye aundo. Ye wopake mopon dje nomane
to napillme. Kwamokna ta yenda nambon dje napiye,
konkunom ta yenda ye gaklene al worbon dje napiye. 23 Ye
nomane pakna paro ge wal kerman paro, ye kwa nane ge
wal kerman, man. Ye gaklene paro ge wal kerman paro, ye
konkunom gaklene al worne ge wal kerman, man. 24 Ka
pir dje waninj mal ye kaninj. Mau yale, to ipo numb al
muglo nanonj ba, God kwa aundo nonj. Ka mor ge God
wal kerman dje nakando ba, ye una mor ge wal kerman
dje kando.

25 Ye nomane to pille kanan mopon dje yene ge, ye
kanan moye mo? Ge man, ye egene yenda mal goye. 26 Ye
wal kembis ge embe yembon dje yene kune nayenda ba
alla, ye wal kerman aike nomane to pille moye mo?

27 Plawa bolo er pla pundaka, kupiye wopake tondo mal
ye kaninj. Kogo kerman naye, konkunom beke nayenj.
Yenj mal ge na kandja dje ye aundo, asa king Solomon
konkunom wopake uro kaima yei ba, God plawa yewori
wopake kiwa tondo mal ge, to Solomon kamblo aundo.

28 Plawa kupiye ipon to paro ge, kumaike una wo kiwa dje
to wamo al worne ba, kupiye wopake to paro ge God yei,
une nakerda. God ye pille naunda mo? Ge man. God ye
kantau yenda ba, ye pillgi kembis paro. 29 Ye kwamokna
ne, nu ta yenda nambon dje, nomane to napiye!

30 Wal yero ge makimb una i nambon dje nomane to
pille we yenj ba, ye Nane moro ge, ye wal nane ge une
pille kane yendo. 31 Ye wal pille pla yene ge embe yene.
Ye djineke God ye Kingne kaima moyaka, ye kantau yenda.
Yei dal, une wal embe aunda no moye we dji.

Wal wopake yermon
(Matyu 6.19-21)

32 Jisas embe dji, ye epil kembis mor ge kand nagoye.
God dumoye wopake kantau yendo al ge, une ye ine dje
wopille aundo. 33 Ye wal moya ge ku bolo i una kiwa
aune. Ye makimb al anpaus yenda nom djinda. Ba kupill
al anpaus i wanmoye ge nom nadjinda. Wal worben ge ye
pamoya, korngun nanane, kunumb una wo naine. 34 Ye
wal pille we yenj wal ge, ye nomane ge al panda.

Boi una mor ge iwa kerman wonda dje pille tau moye
(Matyu 24.42-44)

35 Jisas embe dji, ye allap yale tuge woro, wamo lambo
gale, kantau wopake yemoye. 36 Ye iwa kerman boiye mal
embe moye. Una ana bolo imbon dje yene al une po kwa
no wane er yem wonda. Ye une wonda dje kane kane
moye. Une wo kond dua to guno djinda kune, ye ola dje po
yapro aune. 37 Iwa Kerman yem wo kanda, yene boiye una
gun molo, kantau wopake yemoi dal, kambono wopake
moye. Na kandja dje ye aundo, iwa kerman wo allap yale
tuge woro, wo djindaka boiye una kambono po bo al ami
dje moyeke, une kwamokna gale iwo aundaka kambono
nane. 38 Iwa Kerman imina pakna wonda mo, kondwale

yau tonda kune wonda mo, une wo kanda kambono gun
moi dal wopake moye. [39] Na kandja djindo ge ye pillpol
tane! Numb ne ta molo kunumb una wo djine dje kantau
ye moya. Moyaka, kunumb una wo une numbiye al wal
naine. [40] Yendo mal embe, ye kane kane moye! Una
Wombe yem wonda poke ge ye napille moye poke wonda
we dji.

Una kogo ke wopake yene mal Jisas kandja buko dji (Matyu 24.45-51)

[41] Djika Pita embe dji, Iwa Kerman, ni kandja buko
djinden ge no pille djinden mo, una porapora aike pille
djinden ne? dji. [42] Jisas embe dji, boi iwa ne mal ta molo,
une kandja piyaka, nomane wopake panda ne? Une embe
mal moya. Iwa Kerman une moya al wo embe djinda, na
boina iwa ana mor ge ni kantau wopake ye, kwamokna
gale kune ye awo embe yemole! djinda. Dje kere er punda.
[43] Une wane yem wo kanda, boiye iwa ta kandja dji mal
pille yei dal, boiye iwa ge wopake moya. [44] Na kandja
kaima dje ye aundo, iwa kerman yene wal porapora moro
ge, une djindaka boiye iwa ge po kantau yenda.

[45] Ba boiye iwa ge yene nomane al embe dje piya, na
iwa kerman kanan wando. Embe dje pille, boi iwa ana
moye ge une to, kwa ne nu bia no, dall yemolo, [46] wal
amblokun nayenda. Une napille moyaka, iwa kerman yem
wo une to djerpall ye pagle, una kandja napi una mor al
iwordaka, aike moye. [47] Boiye iwa ta yemolo yene iwa
kerman kandja djinda mal pille kune yenda ba alla, kandja
djinda mal naye, wal amblokun ye namoi dal, iwa kerman
wo to djerpall ye pagiya.

[48] Ba boiye iwa ta yene iwa kerman nomane pai mal
nakane pagle, singare iwa kerman tonda mal embe yei dal,
iwa kerman wo kapill kembis tonda. God iwa ta wal merke

awi dal, une wo embe djinda, ni na kogena merke ye awo
yem worben we djinda. Una yemolo iwa ta wal merke
auneke, une kantau yei dal, kambono wo embe djine, ni
no kogone merke ye awo yem worben we djine we dji.

Una Jisas pille nonga djine
(Matyu 10.34-36)

49 Jisas embe dji, na makimb al woll ge, na wamo worno
dje pille woll. Makimb ola dje donda dje pille moro.
50 Una wo nanam togoye ge, ola dje wo taneba dje pille
moro. 51 Na makimb al woll ge una ellne tukne arngan
yenda moye dje pille na nawoll. Una na pille nonga
dje djelldjell moye dje pille woll. 52 Ipon molo bonka
alla are, una 5 pela numb taimane moyeke, sokara i yem
djineke, soka i yem djimbellka djelldjell moye. 53 Ne
wombe nonga djimbellka, me ambore nonga djimbellka,
auye auye nonga djimbellka embe dje wo djelldjell po
moye we dji.

Wal wonda ge una me nakanne
(Matyu 16.2-3)

54 Una merke moi al Jisas kandja embe dje awi, olpa er
kal punda al kupa ta tondo ge, ye kane embe djinj, ge kam
tonda pille yendo we djinj. Alla djinj mal ge kaima tondo
we dji. 55 Kam kopo koi to wondaka, ye kane embe djinj, ge
aka donda pille yendo we djinj. Alla djinj mal ge kaima aka
dondo we dji. 56 Ye djillakene soka paro una mor! Kupill
makimb yendo mal ye kane kune yenj ba, ege ipon yero
ge, ye kanpol natonj we dji.

Iwa soka kot nadjimboll we djipill
(Matyu 5.25-26)

57 Jisas embe dji, una ke mo, wopake yenj ge, ye namba
yei pille kanpol natonj? 58 Iwa ta, ni kot ye auno we dji dal,

ni asamoll po une boll kot ye naunda dje pille djimben.
Kondwe tambiye kot boll dje bell al ge, ni kandja arngan
ye dje aumben. Dje nawin dal, une ni dje ipo jas moya
al wordaka, jas ni dje ipo eine moye al wordaka, eine
ni dje ipo kaye numb worneke kaye pamben. [59] Ni kaye
pamolo, ku djine mal boll boll aumben. Man panda, er
orko nawomben, kaye kaima pamben we dji.

13

Una nomane ake natoi dal, God ye tonda

[1] Jisas kandja dje moi al ge una pende aike molo embe
dji, distrik Galili una kogsipsip opa gale ye awo moi kune
ge, iwa Pailat dje worika yene ami una wo una togol-
maka, sipsip ne, una meyamne soka aike erwo makimb al
taimane po moi we dji. [2] Djimaka Jisas embe dji, Galili una
pende nomane ke napai ba ga togoi una nomane kerawa
pai pille togoi mo? [3] Ge man. Galili una nomane ke
porapora pa kune yendo. Ba ye nomane ke paro ge ake
natoi dal, kambono goi mal ge, ye porapora goye.
[4] Dumo Jerusalem paknato Sailom we dji yei al ge, numb
kerman take pla pi ge gur dje yage una 18 pela togoi. Ba
Jerusalem una pende nomane ke napai alla ga goi una
nomane kerawa pai pille goi mo? [5] Ge man. Jerusalem
una nomane ke porapora pa kune yendo. Alla ye nomane
ke paro ge ake natoi dal, kambono goi mal ge, ye porapora
goye we dji.

Iko ta moi megiye natoi mal Jisas kandja buko dji

[6] Jisas kandja buko ta dje awo embe dji, iwa ta mauye al
iko pik ta pai. Une megiye uro nano dje kani ba megiye
natoi. [7] Natoika, yene boiye iwa ta moi al embe dji, iko
moro ge na kognumb 3 pela pakna po megiye uro nano dje
yell ba, megiye natoi. Iko ge kiwa makimb nuye no pora

djinda paro. Ni simb to wore! dji. 8 Boiye iwa embe dji, Iwa
Kerman, iko ge moyabe. Na kognumb taimanta pandaka,
iko me al makimb wallko mole gayo. 9 Are megiye ta toi
dal, ge wopake! Alla megiye natoi dal, ni djimbenka na
simb tano we dji.

Ege Sabat yei kune ge, Jisas po ana ta ye wopake yei

10 Ege Sabat yei kune, Jisas lotu numb yei al po una moi
al kandja dje awo moika, 11 ana ta moi ge, kum ke yene
tukiye al moi. Ke embe eri to paika, kognumb 18 pela erwo
pi. Ana mopiye buko djika, aglo du dje moya, napai magi
dje wanmoi. 12 Jisas ana ge kane yau to embe dji, ni ke to
pai ge ipon pora djindo we dji. 13 Dje kere une agle woro
ana gakle al ambika, ana ola dje agle du dje molo, God
kandjiye amblo pla wori. 14 Ba Jisas ana ye wopake ye awi
ge, ege Sabat kune ye wopake ye awi. Ge pille, lotu numb
iwa kerman ta moi ge kane elle kumbsika, una numog moi
al embe dji, ege 6 pela una kogo yenj. Ye ke ta toi dal, ege 6
pela kiwa yero kune ge, ye wor gun pine ba alla, ege Sabat
yero kune ge, man we dji. 15 Djika Iwa Kerman Jisas embe
dji, ye djillakene soka paro una mor! Ege Sabat yero kune
ye porapora yenekne kogkau ne, dogi kaye piska to ipo
worinjka, nu nonj ge ye kogo nayenj mo? Ge man, ye kogo
yenj. 16 Ana moro ge yene gollye Abraam moi, Satan kaye
to wori pamoika, kognumb 18 pela erwo pi. Ba ege Sabat
yero kune ge ni ana ye wopake ye naumben we djinden ge,
ni ke djinden we dji. 17 Jisas embe djika yene kundayem
una ngandjill golo moi. Jisas kogo wopake uro kaima yei
ge una porapora kane wopille awi.

Jisas iko mastet pille kandja buko dji
(Matyu 13.31-32 ne, Mak 4.30-32)

18 Embe pille Jisas embe dji, God dumoye wopake kan-
tau yendo ge namba mal yendo? 19 Une embe mal yendo.

Iwa ta iko mastet megiye ta yene mauye al ipo yaika, bolo
wo kerman pi, ka wo ole al numbine take moi. [20] Jisas
kandja alla dje embe dji, God dumoye wopake kantau
yendo ge namba mal yendo? [21] Yendo ge yis paro mal
embe yendo. Ana ta yis i plawa merke moi al tulu dje
pakna woro to kull wordaka, yake wor kerman punda we
dji.

Kond kembis yero al ge bon
(Matyu 7.13-14 ne, 7.21-23)

[22] Jisas dumo kerman ne, kembis yei al porapora wane,
kandja dje awo, Jerusalem puno dje yeika, [23] iwa ta wo
embe dji, Iwa Kerman, God una i yem woro inda ge, merke
inda mo sokarita inda ne? dji. Djika Jisas embe dji, [24] Kond
djillake kembis yero al ge, ye yembe yemolo er numog bon
dje yene. Una merke kond djillake kembis yero al pakna
bon dje yene ba, pine kune nayenda. [25] Are numb ne aglo
molo kond tugdaka, ye bekleto molo numb dua al to guno
dje molo, Iwa Kerman, ni no kond yapro awe! djine ba,
une embe djinda, ye na nakanill una mor, ye nampall una
wonj ne? djinda. [26] Ye embe djine, no ni boll aike kwa
no wanpin, alla no dumene yei al, ni kandja dje no awin
we djine. [27] Ba une kandja alla dje embe djinda, ye na
nakanill una mor, ye nampall una wonj ne? djinda. Ye
singare ke ye wani una wonj ge, ye er ellke pume djinda.
[28] Une kandja embe dje aunda kune ge, ye God dumoye
wopake kantau yendo al kanne, iwa Abraam, Aisak ne,
Jekop moyeke, propet porapora pakna moye ba une ye to
orko worda, ye orkoto molo yenekne kasmane koglo, kimb
kallngane yene. [29] Dumo koi koma, kona kwa mor una wo
God dumoye wopake kantau yendo al ami dje molo kwa
aike nane. [30] Ye pillme, una wekle mor una ge erwo mopne
al pineke, mopne al mor una ge erwo wekle pine we dji.

Jisas Jerusalem una wandill golo awi (Matyu 23.37-39)

31 Jisas kandja embe djika Parisi una pende wo embe dji,
ni ba moren ge kere er tambiye ta ben, King Erot ni togoyo
dje yendo we dji. 32 Djimaka, Jisas embe dji, iwa Erot moro
ge une tagemage yendo una moro. Ye yem po embe dje
aune, ipon ne, kumaike na po ke toi una i gun woro, una
kum ke tukne al mor dje orko woro embe yeno, sale na
kogo ye pora djino. 33 Iwa propet ta dumo orkoto goya ge
kune nayenda, Jerusalem molo goya ge kune yendo. Ge
pille, na ipon po, kumaike po, sale po pillau djino we dji.
34 Dumo Jerusalem! Jerusalem una mor ge, ye propet
togolo, God dje wori woi una ku togoi. Ka kondwale me
yene wombe i purbiye al paknato wordo mal embe, na
kune merke ye wombane aglena woro i pakna worno dje
yell ba ye man dji. 35 Ye pillme! Una wo ye boll kunda ye,
ye dumene to ke ye kerne. Na kandja dje ye aundo, nanam
moro ge ye ipon nakanne, are God dje wordaka, yene
unakiye wondaka, ye une kane God kandjiye amblo pla
woro embe djine, une wondo ge God wopake ye aundabe
djine. Ye kandja embe djine kune ge, ye nanam kanne we
dji.

14

Iwa ta ke toi gakle yake pai ge Jisas ye wopake ye awi

1 Ege Sabat yei kune Parisi ngambale pai iwa ta djika,
Jisas yene numbiye al po kwa no moi. Moika, Parisi iwa
ge, Jisas namba mal yenda ne dje pille kane kane moi.
2 Kanmolmaka iwa ta ke toi, gakle yaki pamoi una ge wo
Jisas moi al manda moi. 3 Wo moika, God lo dje awi una
ne, Parisi una moi al Jisas embe dji, ege Sabat yero kune
ge, una ta ke tonda ge, nono ye wopake ye aumbon mo
man ne? dji. 4 Djika kambono pille kandja wulle ta nadji.

Jisas iwa ge amblo ye wopake ye awika, une kiwa moika
Jisas dje wori er pi. [5] Er pika Jisas embe dji, ye una mor ge
ege Sabat yendo kune ge, ye kogne kau mo, ye warne ta
po nu tupa to panda ge, ye po i orko worne mo man ne?
dji. [6] Djika una pille kandja wulle ta dje yem worne napai.

Una yenekne kandjine amblo kal worne

[7] Una Jisas boll aike kwa nambon dje pille woi una wo
bo sia ngimbnge al ami djimbon dje yemaka, Jisas kane
kandja buko dje embe dji, [8] iwa ta ana ino dje pille, kwa
kerman nambon we djinda. Une ni djindaka, ni wo kwa
kambono boll aike namben ba, bo sia ngimbnge yero ge ni
po namopen. Ta ale yendaka, iwa kerman aike dji iwa ta
wondaka, [9] numb ne ni mopen al wo embe djinda, bo sia
yero ge ni namopen, une wondo ge wo moya we djinda.
Numb ne wo kandja embe djindaka, ni ngandjill golo er
bo sia wulle al po mopen.

[10] Ni embe nayemben. Una kwa aike namboll we dji dal,
ni asamoll po bo sia wulle al po mopen. Ni po embe mon
dal, une wo embe djinda, agana, ni ba namopen. Bo sia
ngimbnge al po mopen we djinda. Une wo embe yenda
ge, una aike mor nalene al, ni kandjin kerman panda.
[11] Una yenekne kandjine amblo pla worne ge, God amblo
kal worda. Ba alla, una yenekne kandjine amblo kal worne
ge, God amblo pla woro aunda we dji.

Una wal awo wulle imbon dje pille naumbon

[12] Iwa kwa gale Jisas dji iwa moi al, Jisas embe dji, ni kwa
kerman gale aumben pandaka, ni una ye non una ne, ni
agan kambono ne, nenem unaken ne, wal merke kannonj
una manda mor ge, ni kwa gale naumben. Kambono wal
wulle awo yem worne dje yenden ge kune nayendo we dji.
[13] Ni kwa gale aumben pandaka, ni iwana wal kannanonj
una ne, gaklene ke yendo una ne, kakene aglene ke yendo

una ne, nalene emill yendo una mor ge, ni djimbenka
kambono wo ni boll aike kwa nane. 14 Kambono mor ge
wal wulle awo yem worne naparo. Ge pille, God ni ye
wopake ye aunda. Are una wopake molo goi una, alla aglo
er yem wone kune ge, God ni top aunda we dji.

Are una po God boll kwa aike nane (Matyu 22.1-10)

15 Jisas kandja embe djika, kwa aike no moi iwa ta Jisas
moi al embe dji, God dumoye wopake kantau yendo al,
una po God boll kwa aike nane ge, wopake moye we dji.
16 Djika Jisas kandja buko ta dje une moi al embe dji, ege
ta iwa ta kwa kerman gale pagiyaka, una merke wo na boll
aike nane dje pi. Una moi al ge une embe dji, ye er wome!
dji. 17 Kwa kerman nane ege manda yeika, une boiye iwa
ta dje worika, po asamoll dje awi una moi al embe dji, no
kwa kepin pora dji, ye er wome! dji. 18 Ba una porapora
no nawombon paro we dji. Iwa ta embe dji, na mau ta top
toll, na po kanno pai na nawono we dji. 19 Iwa ta embe dji,
na kogkau 10 pela top toll. Kogo yene mal po kanno na
nawono we dji. 20 Iwa ta embe dji, na ana ipon manda ge
ill, na nawono we dji. 21 Kambono kandja embe djimaka,
iwa kerman boiye er yem po dje awika, iwa kerman tukiye
ke toika embe dji, ni ola dje er yem po dumo kerman
paknato kondwe kembis ne, kerman porapora wane, una
wal kannanonj una ne, gaklene ke yendo una ne, nalene
emill yendo una ne, kakene aglene ke yendo una porapora
djimbenka, er na numbina al wonebe dji.

22 Une kandja dji mal, yene boiye iwa po embe ye kere,
er yem po iwa kerman moi al embe dji, ni djin mal na po
djill ba, una woi ni numbin al sill nadjindo we dji. 23 Djika
iwa kerman embe dji, ni dumo kerman kere er orko po
kondwe al ne, kwa mau kondwe ge, djimbenka, una wo

na numbina al to sill djinembe! dji. 24 Iwa kerman embe
dji, na kandja dje ye aundo, na asa djill una mor ge wo na
kwaina kaima nanane, man we dji.

Jisas boll aike wanmopon mal
(Matyu 10.37-38)

25 Jisas pi al una merke are pumaka, une kane ake to
pagle una moi al embe dji, 26 iwa ta er na moro al wono
dje piya ge, asamoll une yene neme ne, game wombe ne,
age ambe ne, yene gakle al kanke kanda. Une ga kambono
kanke nakani dal, une na kogena una moya kune nayenda.
27 Una ta yene iko pera ge i nakaki dal, une na kogena una
moya kune nayenda.
28 Ye una mor al iwa ta numb plakill takno dje piya. Une
asamoll ku moni yendaka, pille kune ye pagle are numb
takda. 29 Man pandaka, une simen kiwa ye pagle, numb
plakill takno dje yenda ge yene kuye ge pora djindaka, una
wo numb ge kane poye, bakalo aune, 30 une numb takno
dje yei ba, une take pora djinda kune nayendo we djine.
31 Iwa king ta moya, yene ami una 10,000 moye. Alla
king djell ta moyaka, yene ami una 20,000 moye. King
asamoll moi una namba yenda? Une asamoll ami dje
moyaka yene una boll kandja dje piye. 32 Yene kunda
yeno dje piya ba yenda kune nayei dal, une kandja sigiye
dje wordaka, po king djell ta moya al embe djinda, man,
kunda nayembon we djinda.
33 Embe pille, ye yenekne wal kannonj ge porapora
nakeri dal, ye na kogena una moye kune nayenda we dji.

Ap ke mal moi ge Jisas kandja buko dji
(Matyu 5.13 ne, Mak 9.50)

34 Ap wopake nonmon ba djugo nayei dal, ye namba
mal yeneke alla djugo yenda? Man, ap ge ke moi pora
dji. 35 Una ipo mau al worne mo, mau mole gaye ge kune

nayenda. Una seke woro kerne mal paro. Ye kamalne paro
una, na kandja djindo ge pillme! dji.

15

Kog sipsip ta er take dje pi mal Jisas kandja buko dji
(Matyu 18.12-14)

1 Una ku takis i una ne, singare ke ye wani una porapora,
Jisas moi al kandja ta djinda pupon dje wo moi. 2 Molmaka
Parisi una ne, God lo dje awi una Jisas kandjiye amblo
embe dji, singare ke ye waninj una Jisas boll aike kwa no
mor we dji. 3 Djimaka Jisas kandja buko ta dje yem woro
awo embe dji, 4 ye una mor al iwa ta kogye sipsip 100
moye. Taimanta er take dje pi dal, une namba yenda?
Sipsip 99 kwa no moye al ge, une kere, taimanta er take
dje pi al une dulo po inda. 5 Une dulo po kani dal, une
wo piya. Sipsip ge amblo i pendange al woro kake i 6 er
yem numbiye al wonda. Une yau tondaka, yene ye noi
una ne, yene unakiye ge porapora wo makai to moyeke,
une embe djinda, na kogsipsip er take dje pi ge, na kane
ill pora dji. Nono wopille aumbon we djinda. 7 Jisas embe
dji, na kandja dje ye aundo, iwa taimanta singare ke yendo
mal pille keri dal, kupill al mor una ge wo kerman piye.
Alla una 99 mor ge, no nomane ake tambon ba ke nayepin
we djine una ge, kupill al mor una wo embe pille naune
we dji.

Ku ta er take dje pi mal Jisas kandja buko dji

8 Ana ta ku wan kina ge 10 pela numbiye al woro
yendaka, ku taimanta er take dje pi dal, une namba yenda?
Une wamo sua gale sipdje kuro, numbiye al dumok kuso,
yembe ye dulo kanda. 9 Ana ge dulo molo kane i dal, une
djindaka yene ye noi una ne, yene unakiye wo makai to
moyeke, ana ge embe djinda, na ku ta yell er take dje pi

ge, pamoi, na kane ill pora dji, nono wo pupon we djinda.
Jisas kandja dje embe dji, 10 na kandja dje ye aundo, una
ta singare ke ye wanda keri dal, ana ge wo kerman pi mal
ge, God tau agelo kane wo embe eri piye we dji.

Iwa ta wariye soka mopill ge ta er take dje pi

11 Jisas embe dji, iwa ta moi ge wariye soka mopill.
12 Wariye are moi ge embe dji, nena, ni kog mogoi merke
moro ge, no soka omuk to aumben mal, na ipon awe! dji.
Embe djika nane wal mogi ge omuk to wariye soka awi.
13 Wariye are moi ge ege sokarita molo, ne wal awi ge ipo
ku bolo i, er dumo ellke tambiye ta pi. Une po ku ipi mal,
wal aulaul ye no wanika, kuye ge pora dje keri.

14 Pora djika une dumo moi al kam koll kermanke yei.
Wal ta nonda nayei une koll kerman toi. 15 Toika une
makimb ne iwa ta moi al po embe dji, ni kogo ta panda
na yeno we dji. Iwa ge embe dji, na kogna mor ge ni po
kulo yemole! dji. 16 Iwa ge kandja embe djika, une po
kog kulo yemoi ba una wo kwamokna ta nawi. Une koll
kerman toika, bale gakle kog no wori moi ge une i nanaka
kumbena pundaka moyo dje pi.

17 Une kandja embe dje pille, yene nomane ake to embe
dje pi, na nena boiye una kwa nonjka, kumbene pundaka
mor ba, na kiwa molo kam koll golo moro. 18 Na alla er yem
po nena moro al embe djino, nena, na ni ye ke ye awo, God
boll aike ye ke ye awill. 19 Ni na warna we nadjimben. Na
una kiwa, ni kogen una mal embe moyo we djino we dji.

20 Une kandja embe dje pagle, er ne moi al puno dje
yei. Une ellke pika, newoga kane, wandill kerman golo,
muk dje wo wariye kagle, gume djillake to noi. 21 To noika
wariye ge embe dji, nena, na ni ye ke ye awo, God boll
aike ye ke ye awill. Ni na warna we nadjimben. Na una
kiwa, ni boin una mal embe moyo we dji. 22 Une embe

dji ba, newoga boiye una moi al embe dji, ye po na kon
momo wopake kaima worill yero ge, ola dje iwo une woro
aune. Agle ring iwo une woro awo, kake kau iwo woro awo,
[23] kogkau wombe kerman ta moro ge iwo to keneke, nono
porapora wopille nambon. [24] Na warna golo er take dje pi
ba, alla ipon gun molo er yem woi we dji. Kandja embe
djika kambono kwamokna kerman gai no moi.

[25] Kambono kwa no molmaka, wariye komne mauye
al kogo ye wanmolo, er yem numb al manda wo pi, una
numog to molo gollang dje, kogoll yemolo djimaka, [26] une
boi iwa ta moi al embe dji, una numogto dje molo djinj ge,
namba yei pille dje mor ne? dji. [27] Boi iwa ge embe dji,
ni agan asa er take dje pi ba, ipon wopake wane er yem
woi ge, ni nan wopille kogkau wombe kerman ge tokei
no mor we dji. [28] Djika iwa komne elle kumbsika numb
al punda nayei. Newoga bekle wo embe dji, ni numog
wombenka kwa aike nambon we dji. [29] Ba, iwa komne
embe dji, na kognumb merke ni boll kogen yemolo pill,
kogke ta nayell. Ni kandja porapora djin mal na pille yell
ba, ni na ye noll una boll aike wopille nambon dje kog
meme taimanta nawin. [30] Alla ni warin woi ge ni wal awin
mal, une ipo kondwe ana awo yas woro kere er yem woi ge,
ni une ge wo piya dje pille kogkau wombe kerman toke
aunden we dji. [31] Djika newoga embe dji, warna, nono
nonekene mopill. Na wal porapora moro ge ni wal yero.
[32] Ni agan golo er take dje pi, alla gun molo er yem woi ge,
nono wo kerman pille kwa nonmon ge kune yendo we dji.

16

Boi iwa ta kogo ke yei ge, Jisas kandja buko dji

[1] Jisas kogoye una moi al embe dji, kune ge iwa kerman
ta moi, une kog mogoi kerman kannoi. Wal merke moi
ge yene boiye iwa ta molo kantau moika, una pende kane

wo iwa kerman moi al embe dji, ni boin iwa wal mogin ge
no kerdo we dji. 2 Kandja embe djimaka iwa kerman ge
djika boiye woika une embe dji, una ni wal yen we djinj
ge namba yen pille djinj ne? Ni na wal kantau ye mon ge
ipon dje pene worben. Na kogena ye mon ge ipon yen pora
djindo we dji.

3 Djika une boiye ge nomane paknato embe dje pi, iwa
kerman na to orko wordo, na namba yeno? Na sapol ipo
makimb wallkno ge, na yembena naparo. Na una moye al
po ku kokane djino ge na pill ngandjill yendo. 4 Na kam
koll goyo paro. Na kando, na kogo ta embe yenaka una na
i yenekne numbine al ta worne dje pille moi.

5 Iwa Kerman wal dje i una ge, boiye po djika kambono
er woi. Womaka iwa ta moi al boi ge embe dji, ni iwa
kerman wal in ge namba namba in ne? dji. 6 Iwa ge embe
dji, na kerasin daram 100 ill we dji. Boiye ge embe dji, ni
ami dje molo ola dje pepa al 50 we dje bole! dji. 7 Alla iwa
ta wo moika boiye ge embe dji, ni wal in ge namba namba
in ne? dji. Une ge embe dji, na plawa bek 100 ill we dji.
Boiye ge yemolo, ni pepa al 80 we dje bole! dji.

8 Djika iwa kerman wo boiye singare ke yei mal wopake
pille embe dji, ni wal pille kane yen mal ge ni wopake yen
we dji. Jisas embe dji, makimb al mor una yenekne kogo
yenj ge kanpol to yenj. Ba una au djinda al una mor ge
embe nayenj. 9 Na kandja dje ye aundo, ye makimb al ku
moni auneke, ye nane unakne merke moye. Ye embe yei
dal, ku pora djinda kune, ye kam kupill al pineke God ye i
numog wordaka, ye ege ege gun molo pamoye.

10 Una wal yepall ta yenda kantau wopake yei dal, alla
wal merke moya ge, para kantau yenda ge kune yenda. Ba
alla una wal yepall ta yenda kantau wopake nayei dal, ge
para wal merke moya ge, kantau yenda ge kune nayenda.
11 Ye makimb al wal moro kanpol natoi dal, una ne mal ta

kupill wal wopake aundaka ye kantau yene? 12 Una djell
ta wal ta yenda, ye kanpol natoi dal, una ne mal ye wal ine
dje pille aunda ine ne?
13 Boi iwa taimanta iwa kerman soka kogone yenda
kune nayendo. Boiye ge yemolo ta ke kane, ta wopake
kanda. Ta kandja djinda mal pille yenda, ta mop aunda
paro. Ye God kogoye yene, alla ku kogoye ye aike yei dal,
kune nayenda we dji. 14 Jisas kandja embe dje ga kambono
awika, Parisi una ku pille we ye wani una ge pille poye awi.
15 Aumaka Jisas kambono moi al embe dje awi, ye una mor
ge, una nalene al wopake mopon dje yenj ba, ye nomane
paknato paro ge God kane kune yendo. Makimb una wal
wopake kaima paro dje kaninj wal ge, God kando wal ge
ke kaima paro.
16 Asa Jon nu pagle awi una namoi kune, God lo bolo
pagi pai mal ne, propet kandja bolo pagi mal ge una
pille we yemoi. Ba ipon Jon wo moi kune ge, kandja
wopake God dumoye wopake kantau yendo we dji al ge,
una porapora kunda ye er pakna bon dje yenj. 17 Una embe
yenj ba, God lo dje bolo pagi ge mon kembis kaima ta er
take dje napunda. Kupill makimb pora djinda ba, God loye
ge kaima pamoya, pora nadjinda.

Iwana bolo inmell wo ke pundo mal
(Matyu 5.31-32 ne, 19.9 ne, Mak 10.11-12)

18 Iwa ta game kere po ana gun ta i dal, soka kunumb
nambell. Alla ana ta woge kere po iwa gun ta punda ge,
kunumb nambell we dji.

Lasarus ne, dje mogoi kannoi iwa soka yepill mal Jisas kandja buko dji

19 Jisas embe dji, kune ge iwa ta yemolo dje mogoi
merke kanno, konkunom wopake ye, kon bage momo
woro, kwamokna wopake ege ege eri no moi. 20 Une embe

yemoika yene numbiye djillake al una iwa ta iwo wormaka
moi, yene kandjiye ge Lasarus we dji. Une gakle al boll boll
killngambo yemoi. 21 Iwa kerman ge kwamokna no moika,
tuge kale yage kal toi ge, Lasarus i nano dje pille moi. Ba
yene gakle al killngambo yemoi ge, kena wo pen dje i noi.

22 Lasarus embe yemolo po goika, tau agelo wo une ipo
kupill al wormaka, Abraam boll aike mopill. Mopillka are
iwa kerman moi ge goika una ipo gull toi. 23 Iwa kerman
ge une golo po una gor dumo ge molo gakle ngembill golo
kane pla woro kani Abraam ne, Lasarus mopillka 24 une
yau to embe dji, nena Abraam o! Na wamo al moro ge,
wamo doll, gaklena al ge ngembill yendo. Ni na wandill
golo aumben. Ni Lasarus djimbenka une po nu ta kolo
i yene agle megiye taimanta to bale iwo na albena al
megyaka na bi yenda piyo we dji.

25 Une kandja embe dji ba Abraam embe dji, warna, ni
pille! Asa ni gun mon poke ni wal wopake kannon. Ba
Lasarus wal wopake kannanoi. Ba ipon Lasarus wopake
moraka, ni gaklen ngembill golo pamoren. 26 Alla kandja
ta ge embe. God dul kerman to wori yero. No ye mor al
wombon ge kune nayendo, alla ye no mormon al wone ge
kune nayendo we dji.

27 Djika iwa kerman ge embe dji, nena, na kandja dje ni
aundo. Ni dje worbenka Lasarus alla er yem na numbina
al punda. 28 Po kandja djindaka, na agana kambono 5
pela mor ge nomane ake to er na moro al wo djine,
gaklene ngembill nagoye we dji. 29 Djika Abraam embe
dji, Mosis ne, propet kambono pepa bolo pagi mal ge, ni
agan kambono kere kani dal, ni dumo moren al nawone
we dji. 30 Djika iwa kerman ge embe dji, nena Abraam, ge
man! Una ta golo aglo er yem pineke kambono ta kani
dal, ga nomane ake tane we dji. 31 Une kandja embe dji
ba, Abraam embe dji, Mosis ne, propet kandja dji mal ge

ni agan kambono ta kere kane pille nai dal, ge una ta golo aglo er yem po kandja djinda ge aike napiye we dji.

17

Una singare ke yene ge una nomane to ke yene (Matyu 18.6-7 ne, 18.21-22 ne, Mak 9.42)

1-2 Jisas kogoye una moi al embe dji, una singare ke
yeneke una kane pillgi djinj mal ge alla kerne. Una singare
ke embe yene ge ye pa pineke, pora nadjinda ba, una wo
embe yeneke womba kembis po djingdjang yei dal, wal
ke kambono boll wonda paro! Una ku kerman tumblo i
kambono nubkane al pagle, pup to worneke er nu solwara
po nu no goye ge ngembill kembis dal goye. Ba God embe
nayenda. Une ngembill kermanke kaima ye aunda.
3 Ye kanpol tane. Ni agan ni moren al wo ye ke ye awi
dal, ni man dje kere! djimben. Une nomane alla ake toi
dal, une singare ke yei ge ni kere aumben. 4 Ege ta yenda
ni agan wo kune 7 pela ye ke ye aunda. Alla kune 7 pela
une yem wo, na ke yell, alla nayeno we dji dal, une singare
ke yenda ge, ni kere aumben we dji.

Una pillgi djinj ge me embe mal paro

5 Aposel kambono Jisas moi al embe dji, no pillgi paro
ge kembis paro, ni yembenka alla kerman panda we dji.
6 Jisas embe dji, iko mastet megiye kembis moro mal ge,
ye pillgi kembis embe pai dal, wal kerman yene. Ye iko
malberi moro ge pille djimbe kanbe boll po solwara al aglo
paye djine mal ge, iko ge po kaima aglo panda we dji.

Boi kogo yembon

7 Jisas kandja embe dji, boi una ta po kogo yemolo,
kogsipsip kulo, mau to yale embe ye wanmoya. Taman
pundaka er yem numb al wondaka, numb ne ge kandja
namba we djinda? Ni ola dje wo kwa asamoll nambenka

na are nano we djinda mo? Ge man. [8] Une embe djinda, ni
kwa gale, allap were, iwo aumbenka na kwa asamoll nano
ni are namben we djinda. [9] Boiye iwa ge kogo yenda mal
yendaka, numb ne ge, ni wopake yen we djinda mo? Ge
man. Boiye iwa ge kogoye yenda mal yei. [10] Yendo mal
embe, ye Iwa Kerman kandja djinda mal pille po embe yei
dal, ye kandja embe djine, nono boi una kiwa mormon, boi
kogone yene mal ge kogo embe yepin we djine we dji.

Iwa 10 pela kenj toi Jisas ye wopake yei

[11] Jisas er Jerusalem puno dje molo er Distrik Samaria
ne, Distrik Galili pakna yepill al dumo kembis ta yei al ge
pi. [12] Pika kenj toi una 10 pela wo une kane yepall ta ellke
molo, [13] yau kerman to embe dji, Iwa Kerman Jisas o! Ni
no wandill golo awe! dji. [14] Jisas kane embe dji, ye po ye
gaklene ombine dje auneke opa gale awinj una kanne we
dji. Une kandja embe djika, kambono er bon dje yemaka
gaklene al porapora kiwa yei.

[15] Iwa taimanta kani, yene gakle al ge kiwa yeika, une
er yem po yau kerman to God kandjiye amblo pla woro
[16] Jisas kake al yage taimagaus pamolo embe dji, ni na
ye wopake ye awin we dji. Alla, iwa ge Juda una man,
une dumo Samaria iwa moi. [17-18] Jisas embe dji, una
kenj toi moi una 10 pela moi, gaklene kiwa yei ba alla,
iwa taimanta dumo djell ta woi iwa ge yem wo God pille
wopake we dje aundo mo? Iwa 9 pela ge er dje pi? [19] Jisas
iwa ge moi al embe dji, ni aglo er piye! Ni pillgi djin pille
gaklen al ge kiwa yero we dji.

Una Wombe are er pene wonda
(Matyu 24.23-28 ne, 24.37-41)

[20] Parisi una Jisas moi al embe dji, God dumoye wopake
kantau yenda ge kune nam yenda ne? dji. Jisas embe dji,
God dumoye wopake kantau yenda ge una kanine naparo,

pene nayero. 21 Manda ba yero mo, kola ellke yero we
nadjine. God dumoye wopake kantau yendo ge, ye boll
pakna yero.

22 Jisas yene kogoye una moi al embe dji, are ye kandja
embe djine, Una Wombe wo ege taimanta no boll aike
moya dje piye ba, une ye boll namoya. 23 Una pende ye
moye al embe djine, une woi kola moro we djine mo, mo ka
moro we djine ge ye po nakanme! 24 Kam kunakna kupill
al poll djindo mal embe, Una Wombe are yem wonda ge
embe mal wonda. 25 Wonda ba asamoll una mop awo, yene
gakle al ye ke kaima ye auneke alla are une yem wonda.

26 Asa Noa moi kune ge una singare yei mal embe, are
Una Wombe yem wonda kune ge, una singare embe mal
yene. 27 Una asa yei ge kanpol nato molo, kwamokna no,
ana i, ambone ipo iwa awo, embe yemolo pumaka, Noa sip
beke er numog pi. Po moika kam kerman toika nu wo una
porapora togoi.

28 Iwa Lot moi kune ge una singare yei mal embe
yemoyeke, alla are Una Wombe yem wonda kune ge embe
mal yemoye. Una kanpol nato molo, kwamokna no, wal
top to i, wal maket ye, mau yale, numb take, embe yemolo
pumaka, 29 Lot dumo Sodom kere er orko pi. Pika God ku
bakill wamo kund boll kam tondo mal embe toika, una moi
ge porapora do sege ye keri.

30 Una Wombe yem wonda kune ge una pillpol nato moi
mal embe moyeke une wonda. 31 Una ta numb be moya ge
alla er kal wo wal ta numog moya ge i er napunda. Una ta
mauye al wanmoya ge alla kere er yem numbiye al po wal
ta moya ge i er napunda. 32 Iwa Lot gamegama asa goi mal
embe ge ye pillpol to moye. 33 Una yenekne amblo wopake
yemolo gun mopon dje yene ge, goye. Ba, una yenekne
gaklene pille we naye molo po goi dal, gun molo pamoye.

[34] Na kandja dje ye aundo, Una Wombe yem wonda kune
ge una soka bo al ou pamopell, ta i er punda ta kerda.
[35-36] Ana soka plawa kogo yemboll dje ye mopellka, ta i
er punda ta kerda. [37] Jisas kandja embe djika kogoye una
embe dji, Iwa Kerman, ni kandja djinden ge dumo namkill
yenda ne? dji. Jisas embe dji, wal ta golo panda al ge ka
kekdim wo nane we dji.

18

Ana kangill ta iwa jas boll kandja yembe ye dji

[1] Jisas kogoye una kamang ege ege yene, kogke nayene
dje pille kandja buko ta dji. Une embe dji, [2] dumo ta yei
al iwa jas ta moi. Une God kand nagolo, una kanwopake
ye nawo embe yemoi. [3] Dumo yei al ge ana kangill ta moi.
Une ege ege wo jas moi al embe dji, iwa ta wo na kot ye
aundo, ni na amblo pille dje aumben we dji. [4] Ana kandja
embe dje molo pika jas ge man dje, amblo pille dje nawi.
Ba alla are une embe dji, nanam God kand nagoro, una
mor ge na para wandillne nagoro ba, [5] ana kangill ge ege
ege wo na moro al imb aundo pille na amblo pille dje auno,
man panda, une nipnapa dje pamoyaka na kaima ke piyo
paro we dji.

[6] Jisas kandja embe dje kere embe dji, jas moi ge une iwa
ke mal moi ba, une dji mal ge ye pillme! [7-8] God yene dje
i unakiye mor ge, imina armina ege ege, ni no amblo pille
dje aumben we djine ge, une ola dje amblo pille dje aunda
mo naunda? Na kandja dje ye aundo, une ola dje wo una
ge amblo pille dje aunda. Ba Una Wombe are yem wonda
kune ge une wal naral wal kanda? Makimb al mor una ge
pillgi dji, dje kanda mo?

Parisi una ne, ku takis i una Jisas kandja buko dji

9 Una pende no nomane wopake pai mormon, una
pende mor ge ke mal mor dje kani una kambono pende
moi al ge, Jisas kandja buko ta dje awo embe dji, 10 iwa soka
lotu numb kerman kamang yemboll dje pupill. 11 Pupill
ge, iwa ta moi ge Parisi iwa moi. Iwa ta ge ku takis i una
moi. Parisi iwa ge aglo molo yene nomane pai mal pille,
yene kandjiye amblo pla woro kamang embe yei, God, na
ni wopake we dje aundo. Una porapora singare yenj mal
ge na embe nayendo. Kambono kunumb no, singare ke
ye, iwana boll kunumb nonj. Alla ku takis i una manda
molo yendo mal ge na embe nayendo, man. 12 Ege ege
waka taimane dje yero poke ge, na ni pille ege kun soka
kwa mapill ye nanondo. Wal 10 pela dje kannondo ge na
taimane dje i ni awo embe yendo we dji.
13 Parisi iwa ge kandja embe dji ba, ku takis i iwa ge
ellke molo na kane pla kupill al worno ge kune nayendo
dje pille, yene goniye al to, kamang embe yei, God, na
djingdjang una moro. Ni na wandill golo awe! dji. 14 Jisas
embe dji, na kandja dje ye aundo, ku takis i iwa ge er
numbiye al pi ge, yene singare ke ye wani ge God kere awi,
une kiwa molo er pi. Ba Parisi iwa yene kandjiye amblo pla
woro embe yei ge man.

Ge pille, una ta iwa kerman mopon dje yei dal, God amblo kal worda ba, una ta yenekne amblo kal wori dal, God amblo pla woro aunda we dji.

Una womba kembis dje i er Jisas moi al woi (Matyu 19.13-15 ne, Mak 10.13-16)

15 Una womba kembis dje i Jisas moi al woi. Une
ambiya dje pille iwi ba Jisas kogoye una man dji, ye womba
naiume! dji. 16 Ba Jisas womba iune dje pille embe dji, ye
man nadjime! God dumoye wopake kantau yendo al ge
womba embe mal mor ge kantau yendo. Womba iwinj ge

dje i na moro al wonebe! 17 Na kandja kaima dje ye aundo,
womba er God dumoye wopake kantau yendo al er pakna
pinj mal una embe nayei dal, kaima er pakna napine, man
we dji.

Iwa Kerman ta kog mogoi merke kannoi (Matyu 19.16-30 ne, Mak 10.17-31)

18 Juda iwa kerman ta moi ge Jisas moi al po embe dji,
ni tisa iwa wopake. Na singare namba mal yenaka God
na i gun worda na gun eri molo pamoyo ne? dji. 19 Jisas
embe dji, ni namba yei pille na iwa wopake we djinden?
God taimane ge wopake moro. 20 Mosis lo dje bolo pagi
mal ge ni kanden. Iwa djell game boll kunumb nanamben.
Una tonagopen! Kunumb nanamben. Kot kende dje una
naumben! Ni nanman kandja djine mal pille kane yemben
we dji.

21 Iwa ge embe dji, tisa, na asa womba kembis molo woll
ipon moro ge, lo porapora ni djinden ge na yell we dji.
22 Djika Jisas pille une moi al embe dji, ni wal porapora yen
ba, wal taimanta nayenden. Ni kog mogoi kannon moro ge
porapora ipo ku bolo i una wal kannanonj una mor al ge
awe! Embe yen dal, ni wal wopake kupill al yenda imben.
Alla, ni na boll aike er womben we dji.

23 Jisas kandja embe dji ba alla, iwa ge wal merke kannoi.
Une nomane urup kerman dji. 24 Urup djika Jisas kane
embe dji, una wal merke kannonj ge, God dumoye wopake
kantau yendo al er pakna pine ba kogo kerman paro,
napine mal mor. 25 Kog kamel er wopa kond kembis yero
al pakna punda kune yenda ba, una wal merke kannonj
una er God dumoye wopake kantau yendo al pakna pine
kune nayendo we dji.

26 Djika yene kogoye una embe dji, ni djinden ge, God
nono i yem naworda mal mormon we dji. 27 Jisas embe

dji, una mor ge wal yene kune nayendo mal ge, God yenda
kune yendo we dji. 28 Djika Pita embe dji, no nonekene
numbine gullne kere, er ni boll wopin we dji. 29 Jisas
embe dji, na kandja kaima dje ye aundo, una porapora
God dumoye wopake kantau yendo al kogo ge yembon
dje pille, yenekne numbine gullne kere, gamane wombane
kere, agane mo, nanemane ne, kambono ge keri dal, 30 ga
makimb al moye kune ge God wal merkeke plato awo yem
woro aunda. Alla, ege are wonda ge une yewordaka gun
molo pamoye we dji.

Jisas namba 3 taim nanam togoye we dji
(Matyu 20.17-19 ne, Mak 10.32-34)

31 Jisas kogoye una 12 pela dje i djell woro embe dji,
ye pillme! Asa propet kambono kandja porapora pepa
bolo Una Wombe togoye we dji mal ge, nono er Jerusalem
bonka ge kaima panda. 32 Una yemolo Una Wombe i epil
djell una auneke, kambono bakalo awo, ye ke ye awo,
kungo to, 33 ka pirngangill to kere ipo togoye. Ege sokara
erwo pundaka, une aglo erwo gun punda we dji. 34 Jisas
kandja embe dji ba, kogoye una pillpol natoi. Une kandja
embe dji ge seke pai, pille ine napai.

Iwa ta nale emill yei pai ge Jisas amblo au dje awi
(Matyu 20.29-34 ne, Mak 10.46-52)

35 Jisas er dumo Jeriko manda puno dje yeika, una ta
nale emill yei iwa kondwe djeke ami dje molo wal kokane
dje moi. 36 Una merke wo pumaka une pille embe dji,
namba yei pille ye una merke wor po mor ne? dji. 37 Una
embe dji, dumo Nasaret iwa Jisas ge wo pundo we dji.
38 Djimaka une yau to embe dji, Jisas, iwa Depit wariye
wonden ge, ni na wandill golo awe! dji. 39 Una wekle pi
una kandja awo embe dji, ni kandja kere! dji. Ba une yau

kermanke to embe dji, Jisas, iwa Depit wariye wonden ge
ni na wandill golo awe! dji.
40 Djika Jisas aglo molo embe dji, ye djineke une ge
wondabe! dji. Une manda woika 41 Jisas embe dji, na ni
namba mal ye auno dje pren ne? dji. Nale emill yei iwa ge
embe dji, Iwa Kerman, na nalena alla au djinda kannoba
dji. 42 Jisas embe dji, kune, ni pillgi djin pille, ni nalen alla
au djinda kanben we dji. 43 Kandja embe djika une nale
al ola dje au djika, une God kandjiye amblo pla worika,
Jisas boll aike er pupill. Una porapora moi ge kane God
kandjiye amblo pla woro awi.

19

Jisas er iwa Sakias numbiye al pi

1 Jisas dumo Jeriko pakna po molo, alla kere er orko
puno dje yeika 2 iwa Sakias we dji ta moi. Une ge kog
mogoi merke kannoi. Ku takis i una moi ge, iwa Sakias
ge kantau yemoi. 3 Embe molo Jisas ge iwa ne mal moro
dje pille, kanno dje yei ba, une iwa momo namoi, una
merke pumaka, une kanda napai. 4 Ge pille, Sakias muk
dje er wekle po iko pik ta moi al po mugo molo Jisas wonda
kanno dje yei. 5 Une embe yeika, Jisas iko me al wo, kane
pla woro kane embe dji, Sakias, ni ola dje er kal we! Na
ipon ni numbin al po moyo paro we dji.
6 Embe djika Sakias wo pille, ola dje er kal wo Jisas dje
i er yene numbiye al pi. 7 Pika una merke kanmolo Jisas
kandjiye amblo embe dji, singare ke yei iwa numbiye al
pundo we dji.
8 Una numog po molmaka Sakias aglo molo embe dji,
Iwa Kerman, na wal porapora kannoll moro ge na i tuge
yem una wal kannanonj una mor al ge auno, tuge yem
nanam ino. Alla, una wal pai, na po kende dje, ngundjo
ill mal ge, na alla wal 4 pela i be woro auno! we dji. 9 Une

kandja embe djika Jisas Sakias moi al embe dji, God Sakias
game wombaye boll ipon i yem wori pora dji. Ge une
Abraam wombaye moro. [10] Una er take dje po moi ge Una
Wombe dulo i yem worno dje woi we dji.

Una 10 pela bisnis ye ku i mal Jisas kandja buko dji (Matyu 25.14-30)

[11] Jisas kandja embe dji ge una pille, Jisas Jerusalem
manda woi dje pille, God dumoye wopake kantau yendo
mal ge ola dje pene wonda dje pillmaka, Jisas kane kandja
buko ta dje awo, [12] embe dji, iwa kerman ta moi. Une er
dumo ellke ta pundaka namba auneke, une iwa kerman
king molo er yem wo yene unakiye kantau yenda dje pille
moi. [13] Molo une djika boiye una 10 pela womaka 2,000
kina* ge une taimantaiman dje awo embe dji, na ku aundo
ge ye ipo bisnis yemoyeke, are yem wo kanino we dji.
[14] Dji ba yene unakiye ke kane kandja sigiye dje woro
embe dji, une ge iwa kerman king namoya, man we dji.
[15] Dji ba une er pika namba i aumaka, une iwa kerman king
molo, er yem woi.
Wo asa ku awi una moi al djika kambono womaka une
embe dji, na ku awill ge ye ipo bisnis yemolo ku namba
namba mal i ne? dji. [16] Djika boiye iwa ta asamoll wo embe
dji, iwa kerman, ni 2,000 kina i na awin ge, na ipo bisnis
yemolo 20,000 kina prais ill we dji. [17] Djika iwa kerman
embe dji, ni boi wopake mon. Na ku kembis ni awill ge ni
kanpol ton. Ni dumo kerman 10 pela pakna yero ge kantau
yemben we dji.
[18] Djika boiye iwa ta wo embe dji, iwa kerman, ni na
2,000 kina awin ge, na bisnis yemolo 10,000 kina ill yero

---

* 19:13: 2,000 kina ge su mal embe paro. Iwa kerman ku ta kandjiye mina we dji ge une ku ge i una awi. Ku mina taimanta yei ge una fotnait 6 pela top ine mal yei.

we dji. 19 Une kandja embe djika iwa kerman embe dji, ni
dumo kerman 5 pela pakna yero ge kantau yemben we dji.
20-21 Djika boiye iwa ta are wo embe dji, iwa kerman, ni
una dongall mon. Wal napagin ge ni po inden, alla wal
nayan ge ni po wallko nonden. Ni embe yen ge na ni pille
kand goll. Ni na awin ku ge na kau kolo pagill we dji. Boi
ku ge i pene woro, kane! dji. 22 Djika iwa kerman embe
dji, ni boi ke mon. Ni kandja ipon djin mal ge na ni kot
ye auno. Na wal napagill ge na po indo alla, wal nayall ge
wallko nondo dje ni embe pren mo? 23 Ni nomanin embe
mal paika ni ku ipo beng al worinka, na ku prais ta illka
we dji.
24 Une kandja embe dje kere, una aglo moi al iwa
kerman kandja dje embe dji, iwa ku yemoro ge, ye ku ge
ipo 20,000 kina yemoro iwa ge aume dji. 25 Djika una embe
dji, aumbon ba, une ge 20,000 kina yei pora dji we dji.
26 Iwa kerman ge embe dji, na kandja dje ye aundo, iwa ta
wal yemoi dal, na wal ta auno ba, iwa ta wal ye namoi dal,
kembis ta ye moya ge na iworno. 27 Asa una na ke kane,
ni king molo no kantau nayemben we dji una mor ge, ye
dje iwo manda ge wo togoyeke nanam kanno we djinda we
dji.

Jisas iwa king mal embe molo er Jerusalem pakna pi (Matyu 21.11 ne, Mak 11.1-11 ne, Jon 12.12-19)

28 Jisas kandja embe dje kere er Jerusalem
puno dje er wekle pi. 29 Po dumo Betpasi ne, Betani
kam mekbe Olip† we dji al po kogoye una soka mopill
al ge asamoll dje woro embe dji, 30 ye dumo koi ba po
kanbell, kog dogi wombe ta una ap to i nawani ge una kaye
kolo wori pamoro. Ye po piska to i er wose! dji. 31 I er
wombellka una ta molo, ye namba yei pille kog dogi kaye

† 19:29: Iko olip megiye pai ge una nonj wal.

piska tonmell ne dji dal, ye embe djimbell, iwa kerman
kogo ta pai pille dogi ge yenda we djimbell we dji.
32 Djika soka po kanpill Jisas kandja dji mal ge kaima pai.
33 Po kog dogi kaye piska topillka kog dogi ne kambono
kane embe dji, ye namba yei pille kog dogi kaye piska
tonmell ne? dji. 34 Soka embe djipill, Iwa Kerman kogo
ta pai, kog dogi ge po yenda we djipill. 35 Dje kere kog dogi
ge i er Jisas moi al wopill.

Iwo pagle, allap ne, kon momo i kog dogi mopiye al kulo
ye, soka amblo pille dje aupillka Jisas dogi al er pla po molo
ipi. 36 I pika una kon momo ne, allap gulo i kondwe yei al
kulo wori ye pi.

37 Kulo ye pumaka Jisas Jerusalem manda wo moika,
kam mekbe Olip kondwe er kal puno dje yei al ge, kogoye
una merkeke Jisas kogo dongall porapora yei kani mal
pille, wopille yau kerman to, God kandjiye amblo pla woro
embe dji,

38 God dje wori woi iwa King wondo ge God ye wopake ye
aundabe. Una God boll ellne tukne arngan yenda
moyeke, God pla moro una yene kandjiye kerman
kaima panda we dji *(Buk Song 118.26)*

39 Kandja embe djimaka Parisi una pende Jisas moi al
embe dji, tisa, ni kogen una kandja embe djinj ge ni man
djiye! dji. 40 Dji ba Jisas embe dji, na kandja dje ye aundo,
kambono yau natoi dal, makimb al ku kiwa moro ge yau
tane we dji.

Jisas Jerusalem una pille wandillne golo kimb yei

41 Jisas er Jerusalem manda wo molo una moi ge kane
wandillne golo kimb ye 42 embe dji, ye Jerusalem una wal
ta kanmaka ye ellne tukne arngan yeika ba wal yei ge seke
pai ye nakani pille, 43 ege ta wondaka, kundayem una wo

ye tane. Ga wo makimb wallko woro pla worneke ye i
pakna woro kerne. Ye pakna moye una er orko bon dje
yene man pandaka, una orko moye una er pakna wombon
dje yene man pandaka, ga embe yemolo ye tane. [44] Ye
wopake moye dje pille God ye dumo moi al wo moi ba,
ye kanpol natoi pille, kundayem una wo ye to, numbine
gullne wamo woro, sellke seke woro, ye wombane boll
porapora togolo kerne we dji.

Jisas lotu numb kerman numog po una dje bekle wori
(Matyu 21.12-17 ne, Mak 11.15-19 ne, Jon 2.13-22)

[45] Jisas lotu numb kerman gull pai al er pakna po kani,
una kogsipsip ne, opa gale ye awinj wal iwo paglmaka, una
wo top to God opa aumbon dje yemolmaka une po man
dje, to bekle woro [46] embe dji, Baibel al kandja bolo wori
paro ge embe djindo, na numbina ge una na pille kamang
ye aune numb yero we dje boi ba, ye yemolo i kunumb una
numbine mal embe yembon dje pille yenj we dji.
[47] Ege ege Jisas lotu numb kerman gull pai al molo
una moi al kandja dje awo moi. Moika opa gale awi una
kerman ne, God lo dje awi una ne, una kerman kambono
Jisas togopon dje pille moi ba, [48] une kandja dje una awi ge
una porapora wopake pille moi, una wo une togopon dje
yei ge kune nayei.

20

Jisas namba paro ge una ne mal awi ne? dji
(Matyu 21.23-27 ne, Mak 11.27-33)

[1] Kune ge Jisas lotu numb kerman gull paknato molo
una moi al kandja beke awo, God kandjiyebe wopake dje
awo moika, opa gale awi una kerman kambono ne, God
lo dje awi una ne, Juda una kerman kambono [2] wo embe
dji, ni djimbena no pupon, ni wal embe yenden ge nam

kond po namba iwin yenden? Una ne mal dje wori ni wo
wal embe yenden ne? dji. 3 Djimaka Jisas kandja embe dje
awi, na kandja ta paro ge, na djinaka ye kandja wulle ta dje
yem woro na aune we dje embe dji, 4 Jon woi ge, makimb
al una dje wori wo nu pagle awi mo, God dje wori wo nu
pagle awi ne? dji.

5 Djika kambono yenekne kandja dje pille embe dji,
kandja wulle ta dje Jon God dje wori woi we djimbon ba,
Jisas no kandja aunda. Une embe djinda, namba yei pille
Jon kandja dje awi ge, ye napille mop awi ne? djinda.
6 Alla, makimb al una Jon dje wori woi we djimbon ba, una
porapora molo God kaima dje wori woi we dje pir, no ku
togoye pa djindo we dji. Embe dje pille 7 Jisas moi al embe
dji, Jon dje wori woi una ge no nakanmon we dji. 8 Jisas
embe dji, ye nakanmon we djinj ge, na dje wori woll una
na ye dje nauno we dji.

Una ke iko wain mau kantau yei
(Matyu 21.33-46 ne, Mak 12.1-12)

9 Una moi al Jisas kandja buko ta dje awo embe dji, iwa ta
iko wain mau yale, kantau yei una moi al embe dji, ye wain
pul ye, tau wopake molme! dji. Tuge nanam i nanaka,
tuge ye naneke embe yembon we dji. Kambono kapla
we djimaka une er po dumo tambiye ta kanan wanmoi.
10 Wanmoika wain megiye bo toika, mau ne boiye iwa ta
dje woro embe dji, ni po una wain kantau yemor al po
djimbenka kambono ta uro aune we dji.

Dje worika boiye iwa po una wain kantau moi al pi, ba
kambono une tomaka, une alla kiwa er woi.

11 Une er yem woika mau ne kane boiye iwa ta dje
worika pi. Ba una wain kantau moi una asa yei mal une
to ye ke ye aumaka, une alla kiwa er yem woi.

[12] Woika boiye iwa ta dje worika pi ba, wain kantau moi
una wo une to orko woro, to djerpall yei we dji.
[13] Wormaka mau ne ge embe dji, na namba yeno?
Nanam warna na wopake kando una ge, dje wornaka une
po kandja djinda mal kambono piye dje pi. [14] Ba wariye
pi ge wain kantau moi una kane yenekne kandja dje embe
dji, wain mau ne moro ge wariye wondo. Mau paro ge une
inda mal paro, nono une togolo, wain mau ge nono imbon
we dji. [15] Dje kere, kambono une wain mau to orko woro,
togoi. Jisas embe dji, wain mau ne ge une namba yenda?
[16] Mau ne wo wain kantau mor una ge togoya. Alla, wain
mau yero ge i una djell ta aundaka kantau yene we dji. Ga
una pille moi ge man we dji. Embe nayenda we dji.
[17] Djimaka Jisas kambono moi al kanmolo embe dji, God
kandja bolo wori pai ge me namba mal paro ne? Baibel
embe djindo,

Una numb ku bolo takbon dje ye, ku ta ke moi we dje keri
ge, ke kaima namoi, man, wopake uro kaima moi
God wo i numb taki, dongall ke pai [18] Ku paro ge
una kulngamb yage boye ge, to yembene boll buko
dje kerda. Ba, ku ge yage kal tonda una boye ge
djerpall kaima ye kerne we dji. *(Buk Song 118.22)*

[19] Jisas kandja embe djika, una God lo dje awi una ne,
opa gale awi una Jisas no pille kandja buko djindo we dje
ola dje Jisas kaye tambon dje yei ba, una mor ge no tane
pa djindo dje pille kand goi.

Una gapman ku takis aune mo man?
(Matyu 22.15-22 ne, Mak 12.13-17)

[20] Kambono Jisas moi al kane gi dje molo, una pende
dje wormaka kandja kende kulo dje Jisas nono una wopake

mormon dje kandaka, une kandja ale ta ye dji dal, gapman
iwa kerman moro al nono une ipo kot ye aumbon we dji.
21 Kambono po Jisas moi al embe dji, tisa, no kanmon, ni
kandja kaima djinden, una kandjine paro una ne, naparo
una porapora ni ye kune yenden, God kondweye yero
mal ge ni kandja kaima dje una aunden. 22 Ni una embe
moren pille, Mosis asa lo dji mal nono ku takis dumo Rom
gapman iwa kerman Sisa aunmon ge kune yendo mo man
ne? dji. 23 Ga kandja kende kulo dji ge Jisas kane embe
dji, 24 ye ku takis tonj mal ge megiye ta yenda auneke, na
kanno we dji. Kambono ku megiye ta aumaka une kane
embe dji, ku al iwa ta piksaye ne, kandjiye paro ge una ne
mal kandjiye paro ne? dji. Kambono embe dji, ge Rom
gapman iwa kerman Sisa piksaye ne, kandjiye paro we dji.
25 Djimaka Jisas embe dji, iwa Sisa wal yenda ge ye i Sisa
aune. God wal yenda ge ye i God aune we dji. 26 Una kani
Jisas kandja ale ta nadji. Kambono kane kot ye aune dje
yei ge kune nayei, aya dje molo kandja wulle ta dje yem
nawori.

Una gor ge alla aglo erwo gun pine mo man?
(Matyu 22.23-33 ne, Mak 12.18-27)

27 Sadusi una moi ge una gor alla aglo erwo gun napine
dje pi una moi. Molo, kambono pende Jisas moi al wo
embe dji, 28 tisa, Mosis Baibel al kandja bolo nono awi
ge embe dji, iwa ta goya game kangill moya wombaye ta
namoyeke, age are moya ge inda. Womba moye ge age goi
wombaye moye we djine we dje pepa embe boi we dji.
29 Dji mal ge, no kandja su ye dje ni aumbon. Kamasa
iwa ta wariye 7 pela moi. Wariye komne moi ge ana ta
i ba, wombaye ta namoi. Une goika 30 age are alla ana
ge i. Wombaye ta namoika age ge goi. 31 Age ta moi ge
ana taimane ge embe i molo goi, wombaye ta namoi. Iwa

7 pela embe yemolo golo pumaka, wombane ta namoi.
32 Are kaima ana ge goi.

33 Yei mal ge, ni djimbena no pupon, ana taimane moi
ge age age 7 pela i kune yei. Una alla aglo erwo gun pine
ge una ne mal game kaima moya ne? dji. 34 Djimaka
Jisas embe dji, makimb al mor una iwana bolo inj ba,
35 iwana God dji una are golo aglo erwo gun pine ge bolo
naine. 36 Kambono kuntaimane goi pora dji, alla nagoye.
Kambono golo erwo gun pine ge God tau agelo mor mal
embe molo God wombaye moye.

37 Una golo aglo erwo gun pinj mal ge, asa Mosis pepa
bolo pagi. Iko tuge ta bolo pai al wamo do pai mal une
pepa bolo embe dji, Iwa Kerman God moro ge une Abraam
Godiye moro. Une Aisak Godiye moro. Une Jekop Godiye
moro we dji. 38 God moro ge una gor ge Godne namoro
God ge una gun mor ge Godne moro. Ga porapora mor ge
God kando gun mor we dji.

39 Djika God lo dje awi una pende embe dji, tisa, ni
kandja pai mal djinden we dji. 40 Una moi ge kand golo
kandja ta nadji.

Iwa Kerman Krais ge namba mal moro?
(Matyu 22.41-46 ne, Mak 12.35-37)

41 Kandja nadjimaka Jisas kambono moi al embe dji, God
dje worda wonda iwa Krais we dji ge iwa Depit gollye moya
we djinj ge namba yei pille djinj ne? dji. 42 Iwa Depit Baibel
al pepa bolo wori paro ge embe djindo,

God iwa kerman yemolo na iwa kerman moi al embe
dji, ni wo na moro al manda aglena woto ami dje
mopenaka, 43 na ni kundayem una to kamblo kal
worno we dji *(Buk Song 110.1)*

[44] Jisas embe dji, Depit asa moi yene gollye are moya ba,
Depit yene gollye pille, ni na iwa kerman moren we dji ge
namba ye pille dji ne? dji.

Una God lo dje awi una singare ke mal yei
(Matyu 23.1-36 ne, Mak 12.38-40 ne, Luk 11.37-54)

[45] Jisas kandja dji ge una porapora pille molmaka, une
kogoye una moi al embe dji, [46] God lo dje awinj una singare
yenj mal ye kanpol to molme! Kambono wopake pille
kon momo woro, maket al wanneke, una wo djembon
tane ge wopake pir. Lotu numb numog pinj ge, wopille
koi ngimbnge al po morka, una kwamokna kerman nane
paraka, kambono una kerman mor dumene al po mor.
[47] Ana kangill mor al kambono po kende kulo dje numbine
gullne yero ge kiwa ngundjo inj. Una nalene al kende kulo
kamang momo yenj. Embe yenj ge God kot kerman ye
aunda we dji.

21

Ana kangill ta opa iwo God awi
(Mak 12.41-44)

[1] Jisas lotu numb kerman ku opa awo awo yei al molo
kanmoi. Una kog mogoi merke kannoi una ku iwo opa
bokis al woro po wo embe yemoi. [2] Yemolmaka Jisas kani
ana kangill ta wal kannanoi ba, ana ge ku peni bage soka
iwo opa wori. [3] Jisas embe dji, na kandja kaima dje ye
aundo, ana kangill ge wal ta kannanoi ba, ku iwo opa awi
ge une una porapora wal awi ge kamblo aundo we dji.
[4] Una kambono ku merke kannoi ge tuge iwo opa worinj
ge tuge yero ba, ana ge kuye ta nayei, kembis ta yei mal
iwo opa awo kerdo we dji.

Jisas kandja embe dji, lotu numb kerman to ke yene we dji
(Matyu 24.1-2 ne, Mak 13.1-2)

5 Una pende embe dji, una lotu numb taki ge ku wopake
uro kaima i, una wo opa wopake awi mal iwo lotu numb
kerman ku boglo pla woro taki wopake uro kaima paro
we dji. 6 Djimaka, Jisas embe dji, ye lotu numb kerman
wopake kaninj ge, are una wo sellke kal worneke, ku
taimanta pla nayenda, to gur dje kal makimb al woro
kerne we dji.

Jisas embe dji, are imb kerman wonda we dji (Matyu 24.3-14 ne, Mak 13.3-13)

7 Jisas kandja embe djika kambono dji mal, tisa, ni
kandja djinden ge kune nam yenda? Wal naral wal
asamoll panda no kanbonka are ni djinden mal panda ne?
dji.

8 Djimaka Jisas embe dji, una wo ye kende dje aune
ge ye kanpol tane. Una merke na kandjina al wo embe
dje una aune, na wale wondo we djineke, ta wo ege yei
pora dji we djineke, kambono embe dje wone al ge ye
are napine. 9 Imb wondaka, una kunda kerman bor we
djineke ye kandja embe mal piye ge, kand nagoye. Una
kunda kaima boye ba, kupill makimb pora djinda ege ge
manda nayenda. 10 Una iwa duliye ta yemolo, ta tondaka
kunda bopell. Una dumo kerman ta gapman kantau moro
ge i yem djindaka, gapman dumo djell ta i yem djindaka
kunda kerman boye. 11 Dumo merke kam imem wondaka,
makimb olup kerman yendaka, una ke kayekaye tondaka,
kam koll kerman yendaka, kwamokna napanda. Kam
kupill al paro ge wal kayekaye yendaka una kane kand
kerman goye.

12 Wal embe yenda ba, asamoll una wo ye Jisas unakiye
mor we dje, ye amblo ke ye awo, lotu numb yenda al kot
ye awo, kaye numb woro, iwa kerman ne, eine moye al
ye kot ye awo embe yene. 13 Embe yene ge, ye na boll

wankani mal dje pene worneke ga piye. [14] Una are wo
ye boll kot ye awo embe yene ge, ye ipon ge nomane to,
kandja namba we djimbon ne? dje napiye. [15] Kune ge na
nomana wopake aunaka, ye kot djine al kandja ge djineke,
kambono ye kandjine man dje, kamblo kal worne ge kune
nayenda.

[16] Ye nanemane ne, agane ne, yenekne mor una ne, ye
ye noi una wo ye to, ipo kot ye awo, pende togoye. [17] Ye
nanam unakna mor pille, una porapora ye ellne kumbso
aune. [18] Embe yene ba, God kanmoro. Ye ngambalne ene
taimanta er take dje napunda. [19] Ye pillgi dje pamoi dal,
ge ye nagoye, gun molo pamoye we dji.

Kundayem una wo Jerusalem to ke yene
(Matyu 24.15-21 ne, Mak 13.14-19)

[20] Jisas embe dji, ami una wo Jerusalem i pakna worne.
Embe yeneke ye kani dal, una Jerusalem to sellke worne
we djill ge kaima panda dje pille yendo we dje piye.
[21] Kune ge distrik Judia mor una ge seke er kamkimb
al pine! Jerusalem pakna mor una kere seke er orko
pineke, una orko waninj una mor ge alla er Jerusalem
pakna napine. [22] Una wo embe yene ge God una tonda we
dje Baibel al bolo wori paro mal ge kaima panda. [23] Ana
womba moglo moye ge ne, womba kindja kulo i am awo
moye ge wandill mal moye. Una ge God tondaka dumo ge
una imb kerman kake moye. [24] Una kunda bolo woneke,
una pende bainat al togolo, una to kaye to ipo dumo kantri
porapora yero al ge worneke, epil djell una wo Jerusalem
una to kamblo kal woro embe ye pineke, ga egene pora
djinda poke, Jerusalem alla nakambye we dji.

Una Wombe are yem wonda
(Matyu 24.29-31 ne, Mak 13.24-27)

25 Olpa, takne ne, kam kandjip paro al ge wal djep
kayekaye yendaka una kanne. Nu solwara po wo ye, mog
to, guno djindaka kantri kerman una merke mor ge kane
nomane kull pundaka kand goye. 26 Kupill al moro wal
puga djindaka, makimb al mor una kane polmugo molo,
kand kerman golo, silla tondaka embe yene. 27 Embe
yendaka Una Wombe yembe dongall boll, kam kupa boll
wondaka, poll dje au kerman djinda una kanne. 28 Wal
paro ge kindja yeno dje yendo ge ye kane kand nagoye. Ye
aglo molo kane pla woro, God ye i yem worda ege manda
yero dje kanne we dji.

Iko pik pille Jisas kandja buko dji (Matyu 24.32-35 ne, Mak 13.28-31)

29 Jisas kandja buko ta dje awo embe dji, iko pik ne, iko
porapora moro mal ye kaninj. 30 Iko yeke gun wordo ge
ye embe dje kaninj, ge aka donda pille yendo we djinj.
31 Iko yendo mal embe, wal kayekaye embe yenda we djill
ge, ye kani dal, ye embe dje piye, God dumoye wopake
kantau yenda we djin ge ege manda yei paro we dje piye.
32 Na kandja kaima dje ye aundo, na wal merke wonda
we djill ge, ye una mor ge nagoye, gun molo kanne.
33 Kupill makimb pora djinda ba, na kandja djindo ge pora
nadjinda, pamoya we dji.

Jisas yem wonda ge una kanpol to moye we dji

34 Jisas embe dji, ye kanpol to molme! Man pandaka, ye
kwa merke no, nu dongall no, dall ye, makimb wal nomane
merke pandaka, ye kanpol nato moye kune ge Una Wombe
ola dje yem wonda. 35 Una ka kuwo kolo pagirka ka nakane
ola dje wo tondo mal embe, Una Wombe ola dje yem
wondaka, una porapora makimb al moye ge kanne. 36 Ege
ege ye pillpol to molo, kamang embe yene, God yendaka
wal merke yenda ge no boll wo djinda dje yene. Alla Una

Wombe wonda ge ye une moya al aglo moye kune yenda dje kamang yene we dji.
[37] Kune ge Jisas ege ege lotu numb kerman gull paknato po molo kandja dje una awo moi. Alla emill djika une er makimb mekbe Olip we dji al ge po pa embe yemoi.
[38] Kam kindja tagika una porapora po lotu numb kerman gull paknato po molo pillmaka, Jisas kandja dje kambono awo moi.

22

Judas Jisas dje ipo kundayem una auno dje yei (Matyu 26.1-5 ne, 26.14-16 ne, Mak 14.1-2 ne, 14.10-11)

[1] Juda una bret gale yis pakna naworo, kiwa nono yei ege kerman Pasopa we dji ge, yeika [2] opa gale awi una kerman ne, God lo dje awi una yemolo una no to djine dje pille seke pamolo Jisas togopon dje yei. [3] Jisas kogoye una
12 pela moi ge taimanta Judas Iskariot we dji ge, Satan erwo une tukiye al po moika, [4] Judas opa gale awi una kerman ne, lotu numb kogo yei una moi al pi. Judas Jisas dje ipo kambono moi al aundaka kaye tane mal, kambono Judas boll kandja begi. [5] Ga wopille embe dji, kapla, no ni ku aumbon we djimaka, [6] une pora we dji. Judas Jisas yene moyaka na kambono mor al po dje auno dje pille tau moi.

Jisas kogoye una soka kwamokna gale amblokun yepill (Matyu 26.17-25 ne, Mak 14.12-21 ne, Jon 13.21-30)

[7] Juda una ege kerman Pasopa we dji ge yeika, kogsipsip wombe togolo bret gale yis pakna naworo kiwa nambon dje yei. [8] Yemolmaka, Jisas Pita ne, Jon mopill al embe dji, ege kerman Pasopa kwamokna nambon ge, ye soka po kwa gapellka nono nambon we dji. [9] Djika soka embe djipill, no po numb nam kond po kwa gapollka nambon ne? djipill.
[10] Jisas embe dji, ye soka Jerusalem pakna bellka, iwa ta sin galla nu kolo iundaka ye kanbell. Er punda al ge, ye

are bell. Une numb ta yenda numog punda al ye numog
po [11] numb ne moya al embe djimbell, tisa ni pille embe
djindo, na kogena una boll wo ege kerman Pasopa we dji
ge, kwa nambon ge dumo nam yendaka wo nambon ne?
djimbell. [12] Embe djimbellka une ye dje ipo rum plato
wordaka ye po kanbell. Bo sia ne, wal ye wopake yewori
moro al une ombine dje aundaka, ye po kwamokna gale
amblokun yembell we dji. [13] Djika soka po kanpill, Jisas
kandja dji mal kaima yeika, soka po ege kerman kwa nane
mal gale amblokun yepill.

Jisas kogoye una boll aike bret ne, wain noi
(Matyu 26.26-30 ne, Mak 14.22-26 ne, 1 Korin 11.23-25)

[14] Kwa nane ege yeika, Jisas aposelye kambono boll aike
molo kwa nambon dje yei. [15] Jisas kambono moi al embe
dji, are una wo na ye ke kaima ye auneke na goyo. Ge
pille, ipon na ye boll ege kerman Pasopa kwa aike nonmon
ge na wo pro. [16] Na kandja dje ye aundo, ipon nono
ege kerman kwa nonmon ge, are na nanano. God yene
dumoye wopake kantau yendaka, kwa ipon nonmon ge
megiye tondaka, alla nano we dji.

[17] Jisas kandja embe dje kere, une kap wain amblo i, God
wopake we dje awo, kap wain i kogoye una moi al awo
embe dji, ye yepall yepall dje nome! [18] Na kandja dje ye
aundo, ipon na ye boll aike nu wain nondo ba, alla nanano.
Are God dumoye wopake kantau yenda kune ge na alla
nano we dji. [19] Une kandja embe dje kere, bret ta yei ge
amblo i, God wopake we dje awo, bret tuklo kogoye una
awo embe dji, ge na gaklena. Ye wopake moye dje pille
tuklo aundo. Ye embe nane ge ye nanam we dje pille nane
we dji.

[20] Kambono kwa noi pora djika, Jisas kap wain ta yei ge
amblo i embe dji, ye wopake moye dje pille na meyamna

tulu djindaka, God kandja gopa kindja ta dje embe yeno we
dji ge kaima yenda we dji. 21 Ye pillme! Iwa ta na dje ipo
kundayem una mor al aunda iwa ge, ipon nono boll aike
kwa no mormon we dji. 22 God dji mal pille Una Wombe
goya ba, iwa ge wo une ipo kundayem una mor al aunda
iwa ge, wandill mal moro, God une kaima tonda we dji.
23 Djika kogoye una yenekne kandja dje pille embe dji, Jisas
kandja djindo ge, no una 12 pela mormon al ge una ne mal
ta po embe yenda dje pille djindo ne? dji.

Kogoye una iwa kerman mopon dje pille nonga dji

24 Jisas kogoye una moi ge ta yemolo, na iwa kerman
moro we djika, ta na iwa kerman moro we djika, embe dje
gingmang amblo moi. 25 Jisas embe dji, epil djell iwa king
mor ge, molo pla po, yembe ye, kantau yemolo yenekne
kandjine dale embe djinj, na una pak to aundo una moro
we djinj. 26 Ba ga iwa king yenj mal ye embe nayene. Iwa
ta iwa kerman moyo dje yenda ge, une age are moro mal
embe moya. Alla una ta er wekle puno dje yenda ge une
yemolo una nune kogone una mal embe yenda we dji.

27 Ye una mor al una ne mal ta iwa kerman moye ne?
dji. Una ta bo tebol al molo kwa nane una ge iwa kerman
moye mo? Mo, una kwa gale iwo awinj una ge iwa kerman
moye? Una kambono bo tebol al molo kwa nonj ge iwa
kerman mor ba, na nanam moro ge embe nayendo. Na ye
boll aike moro ge na ye nune kogone una mal embe yendo
we dji.

28 Na imb kake moll ge ye na boll aike molo pai, nakeri.
29 Na Nena na namba awi, na dumena wopake kantau
yemoro mal ge, na ye namba aunaka ye una embe kantau
yemoye. 30 Na dumena wopake kantau yemoro al ge, ye
wo na boll kwa aike no, sia king al ami dje molo, Israel
una epil 12 pela ye kantau yene we dji.

Jisas embe dji, Pita ni na mop aumben we dji (Matyu 26.31-35 ne, Mak 14.27-31 ne, Jon 13.36-38)

31 Jisas embe dji, Saimon, Saimon, pren mo? Satan
yembe yemolo embe dji, iwa 12 pela mor ge na kamalne
tanaka, God kandjiye kerne we dji. Una wit megiye bulo
to pille dje tandwane iworinj mal embe yeno we dji. God,
kune, ni po yeye! dji. 32 Embe dji ba, ni nanam kere
djimben dje pille kamang yell. Ni nanam kere er yem
womben kune ge, ni agan kambono pillgi dje moye dje
pille wo kandja dje aumben we dji. 33 Djika Pita embe dji,
ge man, una wo ni kaye tane mo, togoi dal nono soka aike
tane we dji. 34 Dji ba Jisas embe dji, Pita, na kandja dje ni
aundo, ipon imina pakna pundaka ni kune sokara na Jisas
nakando we djimbenka, ka kondwale yau tonda we dji.

Jisas ye ipon wanne ge ku moni ne, kon ne, bainat i pagle embe ye wanme! dji

35 Jisas kogoye una moi al embe dji, asa na ye dje
worillka ye po wani ge, ye kon ne, ku moni ne, kakene su
napaika, na kogena ye wani ge ye nane wal ge kune yei mo
nayei ne? dji. Kambono, kune yei we dji. 36 Djimaka Jisas
embe dji, na ye embe dje worill pi ba, ipon ye pine ge, ye ku
moni i, kon i, bainat ta nayenda una ge, yene kon jaket ku
bolo i bainat top to inda. 37 Ye embe yene ge na kandja dje
ye aundo, Baibel bolo pagi mal ge megiye tonda. Baibel
embe djindo, eine kunumb una tonj mal, kambono une
embe toi we dje pepa boi mal ge, embe yene we dji. Baibel
nanam kogo embe yeno we dje bolo pagi mal ge kaima
panda we dji. 38 Djika kogoye una bainat soka amblo molo
embe dji, Iwa Kerman, kane! Bainat soka yero we dji. Jisas
pora kerme dji.

Jisas kam mekbe Olip po kamang yei (Matyu 26.36-46 ne, Mak 14.32-42)

39 Jisas singare ye ye yei mal pille, Jerusalem kere er
makimb mekbe Olip pika yene kogoye una are pi.
40 Po pillau djimaka Jisas embe dji, imb ye mor al wo
djinda dje pille ye kamang yeme! dji. 41 Une yepall ta kola
po yene kake gopiye boglo kamang embe yei, 42 Nena, ni
kune we djin dal, kap ni na aunden ge iworo aumbenba.
Alla na nomana paro mal nayemben, ni nomanin paro
mal yemben we dji. 43 Djika tau agelo ta kupill al kere wo
Jisas yembe panda dje pille amblo pille dje awi. 44 Une
kamang ninga dje yeika, kusno meyam dal tulu dje yage
kal makimb al toi.
45 Une aglo wo kani, yene kogoye una nomane urup
dji, ou pamoi. 46 Une wo embe dji, ye namba yei pille
ou pamor? Ye aglme! Ye pillgi pamoya dje pille kamang
yeme! dji.

Judas wo Jisas i kundayem una awi
(Matyu 26.47-56 ne, Mak 14.43-50 ne, Jon 18.3-11)

47 Jisas kandja dje moika yene kogoye una 12 pela moi ge
iwa ta Judas we dji ge una merke dje i Jisas moi al woi. Une
wo Jisas gume djillake to nano dje yeika 48 Jisas embe dji,
Judas, na Una Wombe moro ge ni na gumena djillakena
al to no yenden ge ni na i kundayem una auno dje pille
yenden mo? dji. 49 Djika kogoye una kani una merke Jisas
kaye tambon dje womaka kambono embe dji, Iwa Kerman,
no bainat tambon mo? dji. 50 Djimaka Jisas kogoye iwa
ta bainat i toika, iwa ta kamale bolo kelip to yage kal toi.
Iwa ge opa gale awi iwa wekle pi iwa boiye ge toi. 51 Jisas
embe dji, ye yenj ge kerme! dji. Dje kere une iwa kamale
al ambika alla kiwa yei.
52 Una opa gale awi una ne, lotu numb eine una kerman
ne, Juda una kerman kambono wo molmaka, Jisas embe
dji, ye na tambon dje yenj ge eine kunumb una tonj mal
embe ye bainat ne, kapill kerman boro iwo na tambon dje

yenj we dji. [53] Ege ege na ye boll aike lotu numb kerman
molo kandja dje mollka, ye wo na natoi. Ba alla, ipon ye
wo na tonj ge ye egene yero, emill kerman yendo we dji.

Pita na Jisas nakando we dji

(Matyu 26.57-58 ne, 26.69-75 ne, Mak 14.53-54 ne, 14.66-72 ne, Jon 18.12-18 ne, 18.25-27)

[54] Opa gale awi iwa kerman wekle pi iwa moi ge, una
wo Jisas i iwa ge numbiye al pumaka, Pita are eprap ye pi.
[55] Asamoll pi una iwa kerman numbiye gull pai al pakna po
numb djillake al wamo gale ami dje molmaka, Pita pakna
pika aike moi.

[56] Molmaka wamo do pai al Pita po manda moika, boi
ana ta manda wo Pita kane embe dji, une ge Jisas boll
aike wanmoi una we dji. [57] Ba Pita man dji, ana, ni kandja
djinden ge na nakando we dji. [58] Ege yepall ta erwo pika,
alla iwa ta wo Pita kane embe dji, Jisas unakiye kambono
moi al, ni pakna mon una. Pita man dji, na namoro we
dji. [59] Alla ege awa taimane mal embe ta wor pika, iwa ta
wo kandja yembe ye dje embe dji, ge man, ni dumo Galili
una moren, ni Jisas boll aike wanin iwa we dji. [60] Dji ba
Pita man dji. Ni djinden ge na nakando we dje, kandja i
pla worno dje yeika, ka kondwale ola dje yau toi. [61] Toika
Jisas kane ake to Pita moi al kanika, Pita pi Jisas ni na kune
sokara nakando we djimbenka ka kondwale yau tonda we
djin ken dje pole dje pille [62] wandill golo er orko po kimb
meme muglo yei.

Una poye Jisas to bakalo awi

(Matyu 26.67-68 ne, Mak 14.65)

[63] Una Jisas kantau moi ge kambono une to, bakalo awo,
[64] allap iwo une nale al amblo pel ye awo embe dji, ni
propet kaima mon dal, una ni tonj ge, una ne mal ni tondo

ne? dji. 65 Embe dje molo, kandja ke pende merke dje Jisas
awi.

Una Jisas ipo kot ye awi
(Matyu 26.59-66 ne, Mak 14.55-64 ne, Jon 18.19-24)

66 Kam kindja tagika, Juda una kerman ne, opa gale awi
una ne, God lo dje awi una wo makai to molmaka, una Jisas
kot ye aumbon dje pille une i kambono moi al pi. 67 Iwo
wormaka kambono Jisas moi al embe dji, ni djimbenka
no pupon, God iwa Krais dje worno nanam unakna i yem
worda we dji ge, ni wale wonden mo? dji. Djimaka Jisas
embe dji, na djino ba ye napiye. 68 Na ye mor al kandja ta
djino ba, ye kandja wulle ta dje yem woro naune. 69 Ipon,
kumaike, sale, ne are yenda ge, ye embe dje kanne. God
yembe dongall pai una yene agle woto Una Wombe wo
ami dje moya we dji. 70 Djika kambono embe dji, ni kandja
djinden ge, ni God wariye moro dje pille djinden mo? dji.
Djimaka Jisas embe dji, ge wale, ye na God wariye moro we
djinj ge, kune djinj we dji. 71 Kambono embe dji, kot djipin
pora djindo. Una ta are wo kandja djine ge napupon. Une
God kandjiye ambi, kandja djillake al dje orko wordo ge
nono porapora pille kune yenmon we dji.

23

Una Jisas dje ipo Pailat moi al kot ye awi
(Matyu 27.1-2 ne, 27.11-14 ne, Mak 15.1-5 ne, Jon 18.28-38)

1 Iwa kerman kambono Jisas dje ipo iwa Pailat moi al
2 kot ye awo embe dji, no Juda una Jisas no nomane to
ke ye aundo. Ku takis gapman iwa kerman Sisa moro al
ye naume djindo. God iwa kerman king Krais dje worno
nanam unakna i yem worda we dji ge nanam wale woll
moro we dje wando we dji. 3 Djimaka Pailat Jisas moi
al embe dji, Juda una mor ge ni kingne moren mo? dji.
Jisas ge wale, ni kune djinden we dji. 4 Djika Pailat una

merke moi ne, opa gale awi una kerman moi al embe dji,
na kando, une ale ta nayei we dji. 5 Kambono man dji, une
ge asa distrik Galili kogo kindja ye wane po, dumo Judia
yemyem po kandja dje una nomane to ke ye awo, alla er
ba woi we dji.

Una Jisas dje i King Erot moi al po kot ye awi

6 Kambono kandja embe dji ge Pailat pille embe dji, iwa
ge dumo Galili iwa moro mo? dji. 7 Djika Pailat pi Jisas
dumo Galili iwa moro we djimaka Pailat embe dji, pora,
king Erot dumo Galili kantau yemoro pille, ye Jisas dje ipo
Erot moro al pineke, une kot piya we dji. Kune ge Erot wo
manda Jerusalem moika kambono Jisas dje i une moi al pi.
8 Po molmaka Erot Jisas kane wo kerman pi. Asa une
Jisas nakani. Jisas kogo yei mal Erot pille molo, Jisas wal
dongall ta yenda kannoba dje pille moi. 9 Erot kandja
merke dje Jisas awi ba, Jisas kandja wulle ta dje yem
nawori. 10 Opa gale awi una kerman ne, God lo dje awi
una kot ninga dje ye Jisas aumaka, 11 Erot yene ami una
boll Jisas kane poye, bakalo awo, kon momo wopake ta iwo
Jisas woro awo, alla une dje i yem Pailat moi al pi. 12 Asa
Erot ne, Pailat soka kundayem yem mopill ba, alla kune ge
soka ellne tukne taimane yei mopill.

Pailat Jisas togolme! dji
(Matyu 27.15-26 ne, Mak 15.6-15 ne, Jon 18.39-19.16)

13 Opa gale awi una kerman ne, Juda una kerman ne,
una merke moi ge Pailat djika kambono er womaka 14 une
embe dji, ye Jisas dje i na moll al wo embe dji, une kandja
dje awo, una nomane ye ke ye awo embe yendo we dji ba,
ye nalene al na kandja dje une awill, alla na kanill une wal
ke ta nayei. Ye kandja djinj mal ge na nakando. 15 Na kanill
mal Erot embe kani, man pai, une Jisas dje i yem na moll
al woi. Na une ke ta yenda togoyo dje kanill ba, une ke ta

nayei we dji. [16-17] Na djinaka ami una wo ka pirngangill
to worneke, une bolo er orko pundaka kot pora djinda we
dji.

[18] Une kandja embe dji ba una merke moi ge kun-
taimane yau kerman to embe dji, Jisas togole! Iwa Barabas
kaye pamoro ge ni dje orko wore! dji. [19] Iwa Barabas we
dji ge asa une Jerusalem molo una gapman boll kunda ye,
una togoi pille, una po une to kaye wori pamoi. [20] Una
merke moi al Pailat Jisas dje orko worno dje kandja alla
dji ba, [21] una man dje pille yau to embe dji, Jisas iko
pera al nil togole! dji. Alla nil togole! dje embe yei
ba, [22] Pailat asa kune soka kandja dji kandja alla dje
embe dji, Jisas ke namba mal yei? Na kando, une togoyo
mal ke embe ta nayei. Na djinaka na ami una wo ka
pirngangill to worneke, na dje orko wornaka er punda we
dji. [23] Une kandja embe dji ba, una yembe yemolo, yau
kerman to embe dji, Jisas iko pera al nil togopen we dji.
Kambono kandja yembe ye embe djimaka Pailat kapla we
dji. [24] Kambono kandja yembe ke ye dji mal pille Pailat
Jisas nil togolme! dji. [25] Una kandja dji mal pille iwa kunda
ye, una togolo wane po kaye pamoi iwa ge Pailat dje orko
worika er woika, una kandja dji mal pille, Pailat yene ami
una moi al embe dji, ye Jisas ipo nil togolme! dji.

Jisas iko pera al nil toi
(Matyu 27.32-44 ne, Mak 15.21-32 ne, Jon 19.17-27)

[26] Ami una wo Jisas dje i er Jerusalem orko bon dje
yemaka, dumo Sairini iwa Saimon we dji ta moi ge er
Jerusalem pakna wono dje yei. Ami una Jisas iko pera kake
iwi ge Saimon kake i punda dje pille i aumaka, une kake i
Jisas mopiye al pi. [27] Una merke Jisas mopiye al pumaka,
ana pende pakna molo yau to, kimb kallngane yemaka,
[28] Jisas kane ake to embe dji, ye Jerusalem ana mor ge, na

we dje pille kimb nayene. Ye yenekne ne, wombane mor
ge ye pille kimb yene. [29] Na kandja djindo ge me embe mal
paro. Kumaike sale ege ke ta yendaka una wo embe djine,
ana womba nakur ana mor ge ne, ana womba am nawi ana
mor ge ne, ana komdjill porapora mor ge wopake moye,
kambono muk dje seke er pine ge kune yenda we djine.
[30] Kune ge una gaklene ngembill kanan golo djimbon dje
pille kamkimb panda al embe djine, ye gur dje kal wo no to
bi dje kerme! Makimb komge paren ge wo no to bi dje, pel
ye kerne we djine. [31] Iko gun moro ba una wo embe yenj
ge, are iko gorowill yenda poke, kerawa yene paro we dji.

[32] Ami una Jisas dje ipi ge ke yepill iwa soka Jisas
boll aike togopon dje ipi. [33] Ipo dumo ta kandjiye una
ngambalne yembe we dji yei al po, Jisas iko pera al ge nil
to pagi. Iwa soka ge ta i Jisas agle woto woro nil to pagle,
ta i agle darto woro nil to paglmaka, Jisas yene pakna nil
to wori pai. [34] Une pamoi ge kamang embe yei, Nena, una
wo embe yenj ge pillpol natonj. Na ye ke ye awinj ge ni
kere aumben we dji.

Ami una ge Jisas koniye kunomiye ge una taimantaiman
dje ine mal pille tukye gakle mal wori. [35] Wormaka Jisas
nil to pagi al ge una kanmolmaka, una kerman kambono
Jisas kandjiye amblo embe dji, God dje wori woi iwa Krais
ge une kaima moi dal, yene yemolo una amblo pille dje
awo wani mal, yene amblo pille dje erwo pundabe dji.

[36] Jisas pamoi al ge ami una bakalo awo, nu wain kiwa
iwo une nonda dje awo [37] embe dji, Juda una kingne kaima
mon dal, ni nenem amblo pille dje awo, erwo piye dji.
[38] Jisas iko pera al nil to pagi pai ngambale al plakill ge una
pepa bolo pagle embe dji, une moro ge Juda una kingne
moro we dji. [39] Una soka iko pera al nil to pagi ge age ta
Jisas bakalo awo embe dji, God dje wori iwa Krais ge ni
kaima mon dal, nenem amblo pille dje, alla no soka para

amblo pille dje aumben we dji. 40 Djika age ta kandja awo
embe dji, ni God kandye nagoren mo? Une imb kakdo
ge ni para kakden ba 41 kot dji mal ge kune yendo. Nono
singare yepill ge gopoll mal yepill ba, une ge ke ta nayei
we dji. 42 Une kandja embe dje kere Jisas pai al embe
dji, ni dumen wopake kantau yemben kune ge, ni na pille
nakerben we dji. 43 Djika Jisas embe dji, na kandja kaima
dje ni aundo, ipon manda ge nono aike paradais mopoll
we dji.

Jisas goi
(Matyu 27.45-56 ne, Mak 15.33-41 ne, Jon 19.28-30)

44-45 Olpa nale ge 12 oklok yeika dumo ge emill ye pa
pika 3 oklok yeika alla au dji. Lotu numb kerman numogto
allap ta kolo pagi ge, yene ball dje soka yei. 46 Jisas kandja
kerman dje embe dji, Nena, na nomana ge ni aglen al
wordo we dje kere goi. 47 Goika ami iwa kerman ta moi ge
kane, God kandjiye amblo pla woro embe dji, iwa goro ge
une wopake moi iwa, une goya singare ke embe ta nayei
we dji. 48 Jisas togoi mal una kanbon dje pille wo makai
to moi una ge, ellne tukene ke yeika, yenekne aglene ge i
gonne al to, er yem yenekne numbine al pi. 49 Jisas togoi
ge yene ye noi una ne, dumo Galili ana pende une boll aike
wani ana ge, porapora wo yepall ta ellke molo kanmoi.

Jisas goi ge una ipo kumur al gull toi
(Matyu 27.57-61 ne, Mak 15.42-47 ne, Jon 19.38-42)

50-51 Juda una kerman Jisas kot ye awi kambono ge,
agane ta pakna molo man dji, iwa ge kandjiye Josep. Une
ge distrik Judia paknato dumo Arimatea iwa. Une iwa
wopake molo, God dumoye wopake kantau yenda ge une
pille tau moi. 52 Une po Pailat moi al embe dji, Jisas goi iko
pera al paro ge na ipo gull tano we dji. Iwa Pailat, kune,
ipiye! dji. 53 Djika une po Jisas golo pai ge i kal woro, allap

kuruwo ta were, ipo kumur ta una wallko wori kiwa yei al
Jisas ipo gull toi.
54 Kumaike Sabat yenda pai pille, Juda una lotu yembon
dje pille wal amblokun yemoi. 55 Josep Jisas gakle ipo
gull to pagi al ge dumo Galili ana kambono Jisas boll aike
woi ge po kani. 56 Gull to pagika, ana kambono er yem
numbine al po marasin ne, kopong wel mirang wopake yei
wal iwo makai to moglo, i po Jisas goi gakle al kopong ye
aumbon dje pille yemoi. Ege Sabat yeika Mosis lo dji mal
pille kogo nayei, kiwa moi.

24

Jisas golo aglo erwo gun pi
(Matyu 28.1-10 ne, Mak 16.1-8 ne, Jon 20.1-10)

1 Sande kune, kam kindja tagika ana kambono wal
mirang yei wal bill to mogi ge, i er Jisas gull to pagi al ge
pi. 2 Ana kambono po kani, ku mur al ge ku kerman tugo
pel ye pagi ge pa namoi, ku ge i djeke wori, kiwa yei. 3 Ana
kambono ku al ge gulo po kani, Iwa Kerman Jisas gull to
pagi ge pa namoi.
4 Pa namoika kambono nomane to pille molmaka, kun-
taimane iwa soka wo mopillka, konkunom worpill al ge
talang ye poll dje pai. 5 Ana kambono kand golo, magi dje
molmaka, iwa soka ge embe djipill, ye namba yei pille dulo
wonj? Una gun mor una ge goll pene al namor. 6 Une ipon
ba namoro, une aglo erwo gun pi. Asa une Galili moi kune,
une kandja dje ye awi mal ge ye pille mor mo? 7 Une embe
dji, God dji mal pille una wo Una Wombe ipo singare ke
yenj una auneke, kambono iko pera al nil to pagiyeke, une
goyaka ege sokara wor pundaka, alla erwo gun punda we
dji we djipill.
8 Soka embe djipillka ana kambono Jisas kandja asa
embe dji ken dje pole dje pille, 9 alla er yem po Jisas kogoye

una 11 pela moi ne, una porapora moi ge, ga wal kani mal
dje una moi ge awi. 10 Ana kambono moi ge dumo Makdala
ana Maria ne, Joana ne, iwa Jems me Maria ne, ana pende
aike wo wal yei mal kandjabe to aposel kambono awi. 11 Ba
ga kambono kandja kende djinj dje pi. 12 Ana kambono
kandja embe djimaka, Pita aglo muk dje po Jisas gull to
pagi al magi dje ku mur al gulo po kani, Jisas allap were
pagi ge alla kiwa yei, Jisas pa namoi. Une kane aya dje
pille er yem pi.

Iwa soka dumo Emeus boll dje pupill (Mak 16.12-13)

13 Jisas aglo erwo gun pi ege yei ge, yene kogoye iwa
soka Jerusalem kere er dumo Emeus boll dje pupill. 14 Wal
embe yei mal ge soka kandjabe to pupill. 15 Dje pupillka
Jisas woika iwa soka ge boll aike pi ba, 16 Jisas wondo
dje soka kanpol natopill. 17 Pumaka, Jisas embe dji, ye
kandja namba we dje wonmell ne? dji. Ba soka aglo
mopillka gumane djillakene al wandill mal ye pai mopill.
18 Mopillka iwa Kiliopas we dji ge embe dji, una merke
wo Jerusalem pakna molo wal yei mal kani ba, ni taimane
mon ge nakanin mo? dji. 19 Jisas embe dji, wal namba mal
yei ne? dji. Soka embe djipill, Jisas Nasaret iwa ge una wo
ye ke ye awi. Une propet molo kandja dongall dje awo, wal
dongall ye wani God kanika una porapora kani. 20 Opa gale
awi una kerman ne, una kerman pende Jisas kaye to ipo,
gapman una boll kot ye awo, togoye dje aumaka, gapman
una Jisas ipo iko pera al nil togoi. 21 Ba no kanpin, une wo
Israel una i yem worda dje kanpin. Alla ipon manda ge ege
3 pela erwo pundo we djipill.

22-24 Ipon manda ge kam kindja tagika nonokne ana
kambono pende po Jisas gull to pagi al kane, er yem wo
embe dji, tau agelo soka wo embe djipill, Jisas gull to pagi

ge pa namoro. Une aglo erwo gun pi we djipill. Ana
kambono wo kandja embe djimaka no pille gok djipinka,
no unakne pende po kani, ana kandja dji mal ge kaima pai,
Jisas pa namoi we djipill.

25 Djipillka Jisas embe dji, ye una dall mopill. Una
propet Baibel bolo pagi mal ge ye kere kanpol natopill.
26 God dji mal pille una wo iwa Krais togoyeke, une aglo er
kupill al po iwa kerman kaima moya we dji ge, ye pillpol
natopill paro we dji.

27 Une wo kogo embe yenda we dje Baibel al pepa bolo
pagi mal une kandja dje iwa soka ge awi. Asa iwa Mosis
pepa bolo pagi pa woi alla ipon propet kambono kandja
porapora bolo wonj ge une we dje pille bolo pagi mal ge
Jisas dje soka awi. 28 Dje awika kambono er dumo Emeus
manda womaka, Jisas er koi eri po dumo ta puno dje yei.
29 Soka man dje pille embe djipill, ege yei pora djindo.
Emill paro pambon we djipillka, une soka boll aike er
numb al pi. 30 Jisas soka boll aike moika, kwa nambon dje
yemaka, une bret amblo i pla woro, God ni wopake we dje
awo bret tuklo i iwa soka awi. 31 Awika soka nalene alla au
djika, Jisas kaima moro dje kanpill ba, une ola dje er take
dje pi namoi. 32 Namoika soka yenekne kandja dje pille
embe djipill, nono kondwe wopin al, une wo God kandjiye
dje nono awi ge nonekene nomane paknakill ge to magi
mal embe yei nono wopake kaima pupill we djipill.

33 Soka ola dje aglo er yem Jerusalem po una 11 pela ne,
una aike moi una moi al ge pupillka, 34 ga makai to moi ge
embe dji, ge kaima! Jisas aglo erwo gun pi Saimon kani
we dji. 35 Djimaka soka kandja embe djipill, no kondwe
tambiye pupill al Jisas wo no kandja dje awi. Alla er numb
al pupinka, une bret tuklo awi ge, no Jisas kaima moro dje
kanpill we djipill.

Jisas woika kogoye una kani
(Matyu 28.16-20 ne, Mak 16.14-18 ne, Jon 20.19-23)

36 Iwa soka kandjabe to mopillka, Jisas ola dje kambono
moi al pakna wo aglo molo embe dji, ye ellne tukne arngan
yendabe dji. 37 Ba kambono goll ta woi moro dje kane kand
kerman goi. 38 Jisas embe dji, ye namba yei pille kand golo,
nomane soka paraka mor? 39 Na aglena ne, kakena kusiye
paro ge, ye wo manda kanne. Na gaklena al ye kaninj ge
goll gaklene paro mal na embe naparo. Ye wo na kanme!
dji.

40 Jisas embe dje kere, yene kake agle yei mal ombine dje
awika kambono kane 41 aya dje, wopille moi ba, kambono
nomane soka pai mal ge Jisas embe dji, ye kwamokna ta
wori yero mo? dji. 42-43 Pis tuge ta gale wori yei ge i
aumaka une noika, kambono kani. 44 Une kambono moi al
embe dji, na ye boll aike gun moll kune ge na kandja embe
djill, na wo kogo yeno mal ge kambono asa moi una Mosis
ne, propet kambono ne, buk song pepa bolo pagi mal ge
kaima panda we djill we dji. 45 Dje kere, une kambono
nomane amblo au dje awika, Baibel kandja bolo woro pagi
mal kambono pille i kune yei.

46 Jisas embe dji, Baibel bolo wori paro ge embe djindo,
God dje wori Krais yene unakiye i yem worda we dji iwa
ge, una wo togoyeke une kun sokara golo pamolo alla aglo
erwo gun punda. 47 Ye Jerusalem una moye al asamoll po
yene kandjiye al embe djine, ye nomane ake taneke, God
ye ke ye waninj ge kere aunda we djime! dji. Alla are ye
Jerusalem kere dumo porapora yero al po kandja embe
dje pume! dji. 48 Na wal porapora yell ye kaninj mal ge,
ye po dje orko worneke una piyembe. 49 Ye asamoll po
Jerusalem moyeke, na Nena yembe dongall ye auno we
dji ge na dje wornaka ye mor al wondaka, ye i pagle er
tambiye ta pine! we dji.

God Jisas i er pla kupill al pi
(Mak 16.19-20 ne, Aposel 1.9-12)

50 Kandja embe dje kere Jisas kambono dje i er dumo
Betani po molo yene agle pla woro embe dji, God ye, ye
wopake ye aunda we dji. 51 Kandja embe dje pamoika,
God une dje i er pla kupill al pi. 52 Pika kambono kane wo
kerman pille, er yem Jerusalem wo 53 lotu numb kerman
molo ege ege kamang ye, God wopake we dje awo moi.

Jisas Kandjiyebe Wopake

New Testament in the Kandawo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kandawo long Nuigini

copyright © 2012-2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

℗ 2012-2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kandawo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11
Updates
eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 24 Oct 2018
80f977cd-3a08-50fd-b6ee-9b3597c767cd